

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Arkivsak: 23/582

Møtedato/tid: 14.12.2023 kl. 11:00 – 15:00

Møtested: Trondheim, Fylkets hus, møterom Marmor 3. et.

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Ragnhild Ashaug på telefon 970 40 929, eller e-post: ragnhild.ashaug@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Møtet starter med lunsj kl 11.00, oppmøte ved ekspedisjonen.

Trondheim, 07.12.2023

Ina Pedersen (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Ragnhild Ashaug
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, fylkesordfører, fylkesdirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
56/23	Intro om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - planprosessen med risiko- og vesentlighetsvurdering
57/23	Plan for forvaltningsrevisjon - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
58/23	Plan for eierskapskontroll - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
59/23	Oppfølging av fylkestingets vedtak - Filmsatsingen i Trøndelag
60/23	Kontrollutvalgets årsplan for 2024 med møteplan
61/23	Referatsaker
62/23	Innspill til kontrollarbeidet
63/23	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Intro om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - planprosessen med risiko- og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

56/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

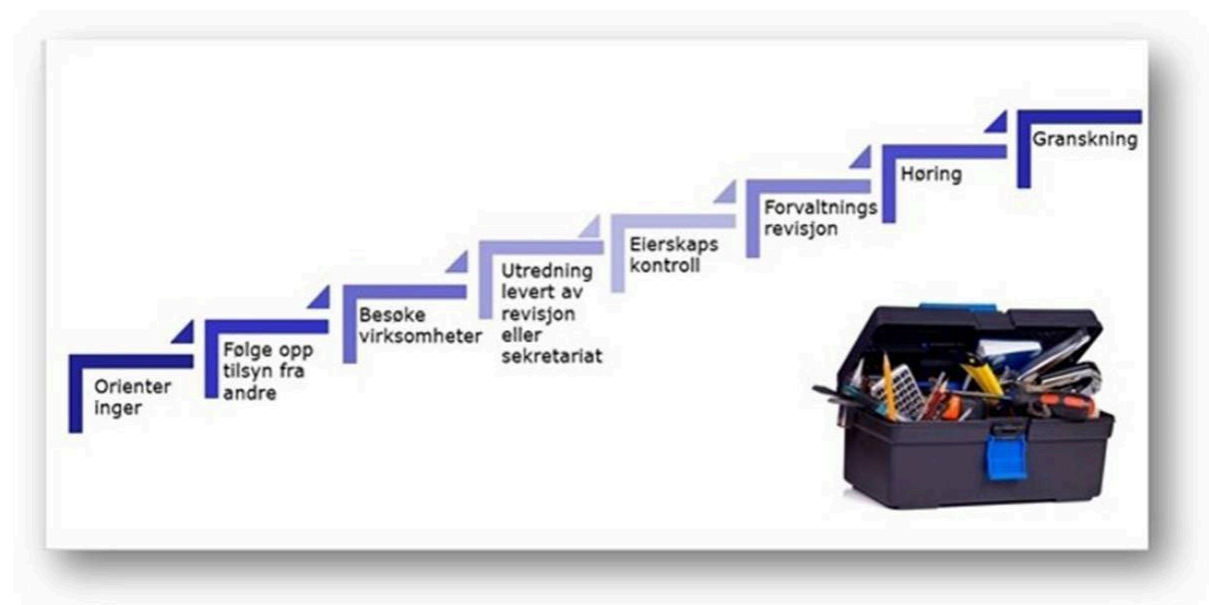
Arkivsaknr 23/508 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kontroll med kommunens virksomhet kan gjennomføres på ulike måter. I figuren nedenfor er tiltak som krever lite ressurser fra kontrollutvalgets side, slik som orienteringer fra kommunedirektøren, plassert nederst i trappa.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er to av de viktigste oppgavene for kontrollutvalget. Forvaltningsrevisjon gjennomføres i fylkeskommunen og i de selskapene som fylkeskommunene har eierinteresser i. Det er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra fylkestingets vedtak.

Eierskapskontroll er en kontroll av om den som utøver fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

For å sikre at fylkestinget velger ut de mest relevante prosjektene, så skal kontrollutvalget utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og en plan for eierskapskontroll i henhold til kommunelovens § 23-3 og 23-4.

Til grunn for planene stiller kommuneloven krav om at det gjennomføres en risiko- og vesentlighetsvurdering av virksomheten til fylkeskommunen og i fylkeskommunens selskaper.

Risiko og vesentlighetsvurdering

Risiko innebærer å vurdere faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for virksomheten. Vesentlighet kan betegnes som en anslått størrelse av konsekvensene av et betydelig avvik.

Det finnes ingen objektiv størrelse å vurdere vesentlighet og risiko opp mot. Det gjøres skjønnsmessige vurderinger av de ulike områdene, som sammenholdes opp mot ulike informasjonskilder.

Revisjon Midt-Norge SA ved Anna ØInes vil i denne saken gi en presentasjon i møtet, slik at utvalget kan få en bedre oversikt over temaet.

Vurdering og konklusjon

Hensikten med saken er å gi kontrollutvalget en liten innføring i de pålagte kontrollformene forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og kravene til forarbeidene som må gjøres frem til plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll er vedtatt.

Plan for forvaltningsrevisjon - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

57/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 23/583 - 1

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til 1.mars 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter at nytt fylkesting er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av fylkeskommunes virksomhet og virksomheten i fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, fylkeskommunens revisor eller andre.

Fylkeskommunenenes revisor utøves av Revisjon Midt-Norge SA, og de har god kjennskap til fylkeskommunens drift. Sekretariatet anbefaler at revisjonen utarbeider en risiko og vesentlighetsvurdering som sekretariatet kan bruke i utarbeidelsen av plan for forvaltningsrevisjon. I planarbeidet vil sekretariatet supplere vurderingen med informasjon fra sentrale aktører i fylkeskommunen. På denne bakgrunn anbefaler vi at kontrollutvalget legger opp til en prosess over fire møter for utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon.

Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risikoområder i fylkeskommunen ut fra offentlig tilgjengelig informasjon. I tillegg bidrar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor med sin kunnskap om kommunen. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge hvor man bør ha forvaltningsrevisjon.

Møte 2

Kontrollutvalget inviterer fylkesdirektøren og direktører til en gjennomgang av fylkesdirektørens internkontroll, og områder som de mener det kan være knyttet risiko- og vesentlighet til. Dette vil bidra til at utvalget får en innsikt i fylkeskommunens virksomhet.

Møte 3

Revisjonens risiko og vesentlighetsvurdering presenteres i møtet. Kontrollutvalget inviterer de tillitsvalgte til ytterligere innspill for risikoområder. I tillegg inviteres fylkesordførere og gruppeledere i fylkesting til å komme med innspill på områder de mener det er knyttet risiko eller vesentlighet til. Møtedeltakerne kommer gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Hensikten med møtet er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for forvaltningsrevisjon.

Møte 4

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra møte 2 og 3, samt kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den fylkestinget for endelig vedtak.

Vurdering og konklusjon

Revisjon Midt-Norge utarbeider en risiko- og vesentlighetsvurdering som også sees i sammenheng med planarbeidet for eierskapskontroll. Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjonen og sekretariatet. Prosessen sikrer også et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en fornuftig ressursbruk. Prosessen bidrar til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som fylkestingets kontrollorgan.

Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestille en risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon fra Revisjon Midt-Norge.

Plan for eierskapskontroll - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

58/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug**Arkivkode** FE-037, TI-&30**Arkivsaknr** 23/584 - 1**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.
2. Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til 1.mars 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt fylkesting er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av fylkeskommunes eierinteresser i fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll, eventuelt behov for forvaltningsrevisjon.

Risiko- og vesentlighetsvurderingene kan gjennomføres av kontrollutvalgets sekretariat, fylkeskommunens revisor eller andre. Fylkeskommunenes revisor utøves av Revisjon Midt-Norge SA, og de har god kjennskap til fylkeskommunens drift. Sekretariatet anbefaler at revisjonen utarbeider en risiko og vesentlighetsvurdering som sekretariatet kan bruke i utarbeidelsen av plan for forvaltningsrevisjon.

I planarbeidet vil sekretariatet supplere vurderingen med informasjon fra sentrale aktører i fylkeskommunen. På denne bakgrunn anbefaler vi at kontrollutvalget legger opp til en prosess over fire møter for utarbeidelse av plan for eierskapskontroll.

Møte 1

I dette møtet bestiller utvalget en risiko- og vesentlighetsvurdering fra revisjonen. Dokumentet skal gi en oversikt over risiko knyttet til fylkeskommunale eierskap. Dokumentet er ett av flere bidrag i arbeidet med å kartlegge i hvilke selskaper man bør ha eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i.

Møte 2

Kontrollutvalget inviterer fylkesdirektøren og direktører til en gjennomgang av områder som de mener det kan være knyttet risiko- og vesentlighet til når det gjelder fylkeskommunens selskaper. Dette vil bidra til at utvalget får en innsikt i fylkeskommunens eierskap.

Møte 3

Revisjonens risiko og vesentlighetsvurdering presenteres i møtet.

Kontrollutvalget inviterer fylkesordfører og gruppeledere i fylkesting til å komme med innspill på områder de mener det er knyttet risiko eller vesentlighet til. Det kan i tillegg vurderes om andre sentrale aktører skal inviteres. Det gjøres en vurdering av det i møte 2.

Møtedeltakerne kommer gruppevis og har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet. Hensikten med møtet er å supplere revisjonens faglige risikovurderinger med lokalkunnskap, og dermed ha et bredere grunnlag for å lage plan for eierskapskontroll.

Møte 4

Sekretariatet legger fram et utkast til plan for eierskapskontroll. Utkastet er basert på revisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra møte 2 og 3, samt kontrollutvalgets diskusjon i samme møte. Dersom kontrollutvalget slutter seg til planen, sendes den fylkestinget for endelig vedtak.

Vurdering og konklusjon

Revisjon Midt-Norge utarbeider en risiko- og vesentlighetsvurdering som også sees i sammenheng med planarbeidet for forvaltningsrevisjon. Gjennom den skisserte prosessen får kontrollutvalget gjort seg nytte av den samlede kompetansen i revisjonen og sekretariatet. Prosessen sikrer et godt grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer med en fornuftig ressursbruk. Prosessen bidrar til at planarbeidet blir politisk forankret og synliggjør samtidig kontrollutvalgets rolle som fylkestingets kontrollorgan.

Sekretariatet vil anbefale at kontrollutvalget slutter seg til den skisserte prosessen og bestiller en risiko- og vesentlighetsvurdering for eierskapskontroll fra Revisjon Midt-Norge.

Oppfølging av fylkestingets vedtak - Filmsatsingen i Trøndelag

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

59/23

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 20/304 - 27

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar fylkesdirektørens redegjørelse om oppfølging av fylkestingets vedtak som gjelder forvaltningsrevisjon og undersøkelse av filmsatsingen i Trøndelag, til orientering.

Vedlegg

Særutskrift fra møtebok - sak 60/22

Fylkestingets vedtak sak 115-2 Rapporten fra forvaltningsrevisjon - Filmsatsingen i Trøndelag

Forvaltningsrevisjon av filmsatsing i Trøndelag

Tilleggsrapport til forvaltningsrevisjon - Filmsatsingen i Trøndelag

Tilleggsopplysninger til rapport fra forvaltningsrevisjon - Filmsatsing i Trøndelag

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet rapporter fra forvaltningsrevisjon og undersøkelse av filmsatsingen i Trøndelag, den 18.10.2022 i sak 60/22. Kontrollutvalget oversendte saken til endelig behandling i fylkestinget som behandlet denne, den 14.12.2022 i sak 115/22.

Fylkestinget vedtok følgende:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å påse at revisors anbefalinger blir fulgt opp.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunens eierrepresentant om å følge opp anbefalingene som er aktuelle overfor selskapet og styret.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere til kontrollutvalget om oppfølging og status for punkt 1 og 2 innen juni 2023.

Fylkesdirektøren eller den han utpeker, vil orientere utvalget om oppfølging av fylkestingets vedtak.

For informasjon om rapporten og anbefalte tiltak så henvises det til særutskrift fra møtebok fra kontrollutvalgets behandling i sak 60/22, se vedlegg. Ytterligere informasjon fremgår av vedlagte rapport fra forvaltningsrevisjon og tilleggsundersøkelsen mv..

Vurdering og konklusjon

Med mindre det kommer frem nye opplysninger som nødvendiggjør ytterligere oppfølging fra kontrollutvalgets side, kan kontrollutvalget ta fylkesdirektørens redegjørelse til orientering.

Rapporter fra forvaltningsrevisjon - Filmsatsingen i Trøndelag

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

18.10.2022

Saknr

60/22

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-217, TI-&58**Arkivsaknr** 20/304 - 24**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget legger fram rapport og tilleggsrapport fra forvaltningsrevisjon av filmsatsingen i Trøndelag for fylkestinget med følgende forslag til vedtak:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å påse at revisors anbefalinger blir fulgt opp.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunens eierrepresentant om å følge opp anbefalingene som er aktuelle overfor selskapet og styret.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere til kontrollutvalget om oppfølging og status for punkt 1 og 2 innen juni 2023.

Vedlegg

Forvaltningsrevisjon av filmsatsing i Trøndelag

Tilleggsrapport til forvaltningsrevisjon - Filmsatsingen i Trøndelag

Tilleggsopplysninger til rapport fra forvaltningsrevisjon - Filmsatsing i Trøndelag

Behandling:

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisjon, Anna Ølnes og prosjektmedarbeider Leidulf Skarbø fra Revisjon Midt-Norge SA orienterte om rapporten og svarte på spørsmål på utvalget. Utvalget stilte blant annet spørsmål om:

- Samvariasjonen mellom støtte og lønnsomhet.
- Sysselsetting og forretningsadresse.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget legger fram rapport og tilleggsrapport fra forvaltningsrevisjon av filmsatsingen i Trøndelag for fylkestinget med følgende forslag til vedtak:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å påse at revisors anbefalinger blir fulgt opp.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunens eierrepresentant om å følge opp anbefalingene som er aktuelle overfor selskapet og styret.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere til kontrollutvalget om oppfølging og status for punkt 1 og 2 innen juni 2023.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av filmselskapene Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter, se sak 32/20, behandlet i kontrollutvalgets møte 16.06.2020. Etter at kontrollutvalget mottok rapport fra forvaltningsrevisjonen, ønsket utvalget at revisjonen skulle undersøke effekten av selskapenes aktivitet for bransjens lønnsomhet og vekst. Kontrollutvalget bestilte en tilleggsrapport til forvaltningsrevisjonen, se sak 31/21, behandlet i kontrollutvalgets møte 25.05.2021.

Forvaltningsrevisjonen fra svarer på følgende to problemstillinger:

1. Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?

2. Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?

Tilleggsrapporten svarer ut følgende problemstilling:

- Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

Revisor har sett på:

- Utviklingen for produksjonsselskap som filmselskapene har gitt støtte til/investert i så langt i planperioden
- Utviklingen i trøndersk audiovisuell produksjon de siste årene; utviklingen i andel av den nasjonale produksjonen

Organisering

Filminvest AS ble stiftet i 2016 og eies av Trøndelag fylkeskommune (33,3 %) sammen med Innlandet fylkeskommune, Trondheim og Lillehammer kommune. Selskapet har som formål å investere i prosjekter med en regional forankring og bidra til å utvikle satsingen på langfilm, drama-serier og dataspill. Midtnorsk Filmsenter AS ble opprettet i 2005 og eies av Trøndelag fylkeskommune (67 %) og Trondheim kommune. Selskapet har som formål å utvikle Trøndelag som filmregion.

Midtnorsk Filmsenter AS

Revisor konkluderer med at selskapet har en hensiktsmessig organisering, og at selskapet i stor grad ivaretar pålegg og anbefalinger om ledelse og drift av offentlig eide selskaper. I rapporten pekes det på usikkerhet knyttet til en ansatts habilitet i saker som omhandler nærstående. Selskapet anbefales å sørge for juridisk vurdering i tvilstilfeller.

Selskapet har skriftlige rutiner og retningslinjer som bidrar til betryggende internkontroll. Revisor anbefaler likevel at selskapet utarbeider varslingsrutiner og reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Filminvest AS

Revisor konkluderer med at Filminvest er hensiktsmessig organisert. Selskapet ivaretar i all hovedsak pålegg og anbefalinger som gjelder for offentlig eide aksjeselskaper. Revisor peker likevel på noen svakheter, som at det de siste årene ikke har framgått av møteprotokoller at generalforsamlingen har fastsatt disponeringen av overskudd. Selskapet har heller ikke etiske retningslinjer, varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, økonomireglement som inkluderer plassering av likvide midler og habilitetsreglement. Utover dette har selskapet utarbeidet nødvendige skriftlige rutiner og retningslinjer.

Mål for regional filmpolitikk

Midtnorsk Filmsenter AS

Den regionale strategien er en del av Midtnorsk filmsenters egne handlingsplaner og rapportering. Statlige føringer i forskrifter og i tilskuddsbrev er likevel det nærmeste filmsenteret kommer indikatorer for målstyring i filmsatsingen.

Filminvest AS

Filminvest ivaretar mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. Det er lagt få føringer for Midtnorsk Filmsenter og Filminvest. Føringerne finnes hovedsakelig i form av forskrifter og tilskuddsbrev, der det er lagt kriterier for tilskudd og støtte. Rapporten viser at det er krevende for Filminvest å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Trondheim kino er eneste investor i tillegg til selskapets eiere. Revisor konkluderer med at den svake lønnsomheten ikke skyldes manglende innsats fra de to selskapene.

Selskapenes bidrag til lønnsomhet og vekst for bransjen

Revisjonen konkluderer med at den audiovisuelle bransjen i Trøndelag har hatt en relativt sterk vekst siden 2015. Produksjonsveksten har vært høyere enn den nasjonale. Veksten i

omsetning og sysselsetting har vært spesielt høy i selskap som har mottatt støtte fra det regionale virkemiddelapparatet.

Lønnsomheten og egenkapitalandelen for regionale produksjonsselskap innen film, video og fjernsynsprogram er fremdeles lav, men regnskapstallene tyder på en forbedring siden 2017. Revisjonen har ikke funnet noen sammenheng mellom lønnsomhet og støtt fra det regionale virkemiddelapparatet.

Revisor gir fylkesdirektøren følgende anbefalinger:

- Gjennomgå og eventuelt revidere de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Revisor anbefaler ledelsen i Midtnorsk Filmsenter om å:

- Få juridiske vurderinger knyttet til habilitet.
- Utarbeide varslingsrutiner i henhold til kravene arbeidsmiljøloven.
- Utarbeide reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Revisor anbefaler ledelsen i Filminvest om å:

- Fastsette og protokollføre generalforsamlingens disponering av overskudd/dekning av underskudd.
- Utarbeide skriftlige retningslinjer/rutiner for:
 - Økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.
 - Etikk og varsling.
 - Habilitetsvurderinger.

Vurdering og konklusjon

Rapportene er i tråd med kontrollutvalgets bestillinger. Problemstillingene er grundig undersøkt og dokumentert, og gir fylkeskommunen nyttig informasjon om de to selskapenes organisering og om den regionale filmpolitikken. Sekretariatet anbefaler utvalget å slutte seg til revisors anbefalinger og sende rapporten til fylkestinget .

Saksprotokoll

Rapporter fra forvaltningsrevisjon - Filmsatsingen i Trøndelag

Arkivsak-dok. 201943496
Saksbehandler Hanne Kongsvik

Saksgang	Møtedato	Saknr
Fylkesting 2019-2023	14.12.2022	115/22

Fylkesting 2019-2023 har behandlet saken i møte 14.12.2022 sak 115/22

Fylkestingets vedtak

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å påse at revisors anbefalinger blir fulgt opp.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunens eierrepresentant om å følge opp anbefalingene som er aktuelle overfor selskapet og styret.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere til kontrollutvalget om oppfølging og status for punkt 1 og 2 innen juni 2023.

Behandling

Votering

Innstilling	Enstemmig vedtatt
-------------	-------------------

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å påse at revisors anbefalinger blir fulgt opp.
2. Fylkestinget ber fylkeskommunens eierrepresentant om å følge opp anbefalingene som er aktuelle overfor selskapet og styret.
3. Fylkestinget ber fylkesdirektøren om å rapportere til kontrollutvalget om oppfølging og status for punkt 1 og 2 innen juni 2023.

FORVALTNINGSREVISJON

MIDTNORSK SATSING PÅ FILM OG SPILL

Midtnorsk Filmsenter AS

Filminvest AS

RAPPORT

Trøndelag fylkeskommune
kommune

MARS 2021

SK 1023

FORORD

Denne rapporten oppsummerer forvaltningsrevisjon av satsingen på film og andre audiovisuelle uttrykk i Trøndelag fylkeskommune og de to selskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført på oppdrag fra kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds (nkrf.no) standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon til rapporten, og spesielt vil vi takke den daglige ledelsen i de to selskapene som har sendt mye skriftlig dokumentasjon som vi har etterspurt.

Trondheim, 18.3.2021

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Leidulf Skarbø
Prosjektmedarbeider

KU ba, i sak 56/22, revisor om å gjøre eventuelle korrigeringer i rapporten, dersom det har skjedd viktige endringer siden 2021. Revisor har spesifisert endringer i fotnoter.

Intervjuinformasjonen i denne rapporten er basert på intervju med daværende nøkkelpersoner rundt filmselskapene. Det er andre personer som har funksjonene som styreleder i Midtnorsk filmsenter, samt daglig leder og filmkonsulent i FilmInvest, nå.

Trondheim 4.10.2022

Anna Ølnes
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

Denne forvaltningsrevisjonen har gjennomgått film- og spillsatsingen i Midt-Norge, med utgangspunkt i Trøndelag, ved å se nærmere på de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS sin virksomhet.

Det har vi gjort ved å belyse følgende hovedproblemstillinger:

1. Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?
2. Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?

Forvaltningsrevisjonen viser at filmsatsingen i stor grad er hensiktsmessig organisert med Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Vi har identifisert noen svakheter, som vi vil komme tilbake til nedenfor.

Midtnorsk Filmsenter AS

Generelt vil revisor konkludere med at selskapet, fra eierorgan til selskapsledelse har en hensiktsmessig organisering. Revisor vil trekke fram at selskapet i stor grad ivaretar pålegg og anbefalinger om ledelse og drift av offentlig eide aksjeselskap. Vi vil trekke fram regelmessige eiermøter, som vi mener er en viktig arena for dialog med eierne, i tillegg til årlige budsjettmøter med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Midtnorsk Filmsenter.

Revisor har pekt på usikkerhet rundt en ansatts habilitet knyttet til saker som vedrører nærstående. Vedkommende deltar ikke i prosessene rundt nærståendes selskap og søknadsbehandling, men er involvert i andre søknader som blir behandlet samtidig. Vi anbefaler at Midtnorsk Filmsenter sørger for juridisk vurdering av saksbehandlingsprosessene i slike situasjoner.

Selskapet har skriftlige rutiner og retningslinjer som bidrar til betryggende internkontroll. Vi anbefaler likevel at selskapet utarbeider varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, i tillegg til reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Vi viser ellers til kapittel 2 og kapittel 5 for vurdering, konklusjon og anbefalinger knyttet til Midtnorsk Filmsenters ledelse og organisering.

Filminvest AS

Som selskap er Filminvest hensiktsmessig organisert. Selskapet ivaretar i all hovedsak pålegg og anbefalinger som gjelder for offentlig eide aksjeselskaper.

Vi vil også for Filminvest trekke fram at de regelmessige eiermøtene framstår som en viktig arena for dialog mellom eierne og selskapets ledelse, i tillegg til dialogen med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Filminvest.

Det er nødvendig dialog mellom styrets leder og eierorganet, og mellom styrets leder og daglig leder.

Vi har pekt på svakheter som at det de siste årene ikke har framgått av møteprotokoller at generalforsamlingen har fastsatt disponeringen av overskudd. Videre har vi pekt på at selskapet ikke har etiske retningslinjer, varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, økonomireglement som inkluderer plassering av likvide midler og habilitetsreglement. Utover det har selskapet utarbeidet viktige skriftlige rutiner og retningslinjer for å utøve oppgavene sine. Vi viser til kapittel 2 og 5 for nærmere vurdering, konklusjon og anbefalinger rundt Filminvests organisering.

Vi har sett på samspillet mellom de to selskapene. Det fungerer i all hovedsak tilfredsstillende. Selskapene har til dels forskjellige eiere, ulike geografiske nedslagsfelt og oppgaver som dels kan framstå overlappende. Dette gir noen utfordringer, etter det vi har sett. Vi viser til kapittel 2 og 5 for vurderinger, konklusjon og anbefalinger når det gjelder samarbeid mellom selskapene.

I den andre problemstillingen har vi sett på om selskapene sørger for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd.

Den regionale strategien for film og audiovisuelle uttrykk er inne i den siste delen av tiårsperioden, men har ikke blitt justert siden den ble vedtatt. Det er heller ikke utarbeidet noen særskilt strategi for spillsatsing. Eierne som møter i generalforsamling og eiermøter har gitt uttrykk for at det ikke alltid er lett skille mellom deler av selskapenes funksjon og aktiviteter, ettersom begge selskapene yter tilskudd til prosjekt. Den siste tiden har det vært tettere dialog på grunn av forslagene fra Norsk filminstitutt (NFI) om endringer i tilskudds- og støtteordninger. Her har fylkeskommunen, som en av eierne og de to selskapene vært forholdsvis samordnet i sin kritikk av prosessen som staten, gjennom NFI har ført.

Midtnorsk Filmsenter:

Den regionale strategien har vært gjenspeilet i Midtnorsk filmsenters egne handlingsplaner og rapportering, i tillegg til i eiermøtene. Statlige føringer i forskrifter og i tilskuddsbrev er likevel det nærmeste filmsenteret kommer indikatorer for målstyring i filmsatsingen.

Filminvest:

Filminvest ivaretar mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte. Indikatorer utover det er svakt utviklet.

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har ikke vært eksplisitt mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen.

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

Vi viser til kapittel 3 og 5 for vurderinger, konklusjon og anbefalinger knyttet til oppfølging av den regionale filmpolitikken.

I kapittel 1 presenterer vi bestilling, problemstillinger og grunnlag for revisjonskriterier. Videre beskriver vi metoder for innhenting av dokumentasjon og analyse av denne.

I kapittel 2 belyses problemstilling 2, med presentasjon av dokumentasjonsgrunnlag og revisors vurderinger for problemstillingen om hensiktsmessig organisering. Her belyses også samarbeidet mellom de to selskapene. Vi har synliggjort oppgaver og ansvar som gjelder fylkeskommunen og det enkelte selskapet i tydelige avsnitt.

I kapittel 3 presenteres informasjonsgrunnlag og vurderinger knyttet til problemstillingen om oppfølging av de regionale målene for filmpolitikken. Også her har vi i stor grad synliggjort det som vedrører fylkeskommunen og det enkelte selskap i tydelige avsnitt.

En foreløpig rapport har vært sendt ut til uttalelse til Trøndelag fylkeskommunes eierrepresentant og fylkesrådmannen. Selskapenes ledelse har også fått den til uttalelse. Vi har fått skriftlige uttalelser fra begge selskapene og fylkeskommunen. Vi viser til vedlegg 2, 3 og 4, der uttalelsene er lagt ved i sin helhet. Vi har gjennomgått uttalelsene og gjort en del

justeringer basert på disse. Justeringene er i hovedsak presiseringer og nyanseringer. Vi har beskrevet endringer i vurderinger og konklusjon basert på disse uttalelsene i kapittel 4.

I kapittel 5 følger revisors konklusjon og anbefalinger til tiltak basert på vurderinger og konklusjon.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse	7
1 Innledning	11
1.1 Bestilling	11
1.2 Bakgrunnsinformasjon	11
1.2.1 Selskapene	11
1.2.2 Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk	13
1.3 Problemstillinger og kilder for kriterier	14
1.4 Datainnsamling og dataanalyse	15
2 Om selskapene er hensiktsmessig organisert	17
2.1 Problemstilling	17
2.2 Revisjonskriterier	17
2.3 Eiernes oppfølging - Midtnorsk Filmsenter	17
2.4 Revisors vurdering av eieroppfølgingen	21
2.5 Eiernes oppfølging - Filminvest	21
2.6 Revisors vurdering av eieroppfølging – Filminvest	24
2.7 Selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter	25
2.7.1 Styrets sammensetning og ansvar	25
2.7.2 Økonomistyring	28
2.7.3 Instrukser og retningslinjer	30
2.7.4 Daglig leder og administrasjonen	30
2.8 Revisors vurdering av selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter	32
2.8.1 Styrets sammensetning og ansvar	32
2.8.2 Økonomistyring	33
2.8.3 Instrukser og retningslinjer	33
2.8.4 Daglig ledelse og administrasjon	33
2.9 Selskapets ledelse - Filminvest	34
2.9.1 Styrets sammensetning og ansvar	34
2.9.2 Økonomistyring	35
2.9.3 Instrukser og retningslinjer	37
2.9.4 Daglig leder og administrasjonen	38
2.9.5 Organisering og arbeidsmiljø	39
2.10 Revisors vurdering	40
2.10.1 Styrets sammensetning og ansvar	40
2.10.2 Økonomistyring	40
2.10.3 Instrukser og retningslinjer	41
2.10.4 Daglig leder og administrasjonen	41
2.11 Samarbeid selskapene imellom	41
2.12 Revisors vurdering	43

3	Måloppnåelse for regional filmstrategi	44
3.1	Problemstilling.....	44
3.2	Revisjonskriterier	44
3.3	Regional filmstrategi	45
3.4	Revisors vurdering – regional filmstrategi	45
3.5	Dialog mellom Midtnorsk filmsenter og fylkeskommunen om målene.....	45
3.6	Revisors vurdering	47
3.7	Dialog mellom Filminvest og fylkeskommunen om målene	47
3.8	Revisors vurdering	49
3.9	Fylkeskommunens forventninger om kunstnerisk kvalitet	49
3.10	Verktøy for måling kunstnerisk kvalitet – Midtnorsk Filmsenter.....	50
3.11	Revisors vurdering	51
3.12	Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet - Filminvest.....	51
3.13	Revisors vurdering	52
3.14	Fylkeskommunens forventninger om lønnsomhet	53
3.15	Lønnsomhet – Midtnorsk filmsenter	53
3.16	Revisors vurdering	54
3.17	Lønnsomhet – Filminvest	54
3.18	Revisors vurdering	56
4	Høring.....	57
5	Konklusjoner og anbefalinger	59
5.1	Konklusjon	59
5.2	Anbefalinger.....	61
	Kilder.....	63
	Vedlegg 1 Utledning av Revisjonskriterier	64

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår dato: 17.03.2021 Vår referanse: 202111932-1 Vår saksbehandler:
Deres dato: Deres referanse: Marit Ødegaard Hagen

Tilbakemelding på utkast til rapport fra forvaltningsrevisjon om filmsatsing i Trøndelag - Midtnorsk filmsenter og Filminvest, 2021

Fylkesrådmannen takker for utkast til rapport om filmsatsingen i Trøndelag, ved revisjon av selskapene Midtnorsk filmsenter AS og Filminvest AS, og ønsker å gi følgende tilbakemelding på utkastet.

Det som kommer frem i utkastet som er oversendt er, slik Trøndelag fylkeskommune ved fylkesrådmann og eierrepresentant oppfatter det, stort sett gjenkjennelig og riktig, med unntak av et par punkter som vi ønsker å utdype og presisere:

1. Dokumentet kan gi inntrykk av at eierne har noe manglende forståelse av virksomheten til selskapene, og av forskjellene mellom de to. Revisor nevner dette flere steder, bla. side 38: «...at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet.» og side 40:

Etter revisors vurdering er det utfordrende for eierne å forstå formålet og virksomheten til de to selskapene, særlig der denne er overlappende. Etter det revisor forstår flyter grensene mellom de ulike formatene over i hverandre, noe ledelsen i filmsenteret har forsøkt å være tydelige på.

Trøndelag fylkeskommune ønsker å nyansere dette bildet noe. Det er ikke alltid umiddelbart innlysende hvor grenseoppgangene mellom oppgavene og porteføljene til senter og fond går, for eksempel hvilket av selskapene en produsent bør henvende seg til for å søke støtte. Dette er naturlig, i og med at det til dels overlapper: For eksempel gir begge selskap softe midler (tilskudd) til utvikling og produksjon av film. Enkelte prosjekter kan få støtte i en tidlig utviklingsfase fra senter, og på et senere stadium fra Filminvest. Begge selskapene har utvikling av bransjen og realisering av film- og spillprosjekter som overordnede mål, og Trøndelag fylkeskommune som eier ser det ikke som vesentlig å til enhver tid har kontroll og oversikt helt på detaljnivå over den daglige driften til selskapene. Forvaltning av midler til beste for bransjen er en oppgave som er lagt til selskapene, og eierne har tillitt til senter og fond som faginstanser. Via driftssøknader, årsrapporter, eiermøter og andre treffpunkt er det naturlig å bli informert på et relativt detaljert nivå, men vårt hovedfokus som samfunnsutvikler er likevel de store linjene og utvikling i bransjen som helhet.

Postadresse: Fylkes hus
Postboks 2560
7725 Steinkjer

Bankkonto: 05012685309
IBAN: NO8486017685300
BIC: NWFF333 ODBANK22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postnett@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Vedlegg 3: Uttalelse fra Midtnorsk Filmsenter	69
Vedlegg 4: Uttalelse fra Filminvest	75

Tabell

Tabell 1. Eierskap i Midtnorsk filmsenter	17
Tabell 2. Honorar til styremedlemmer, varamedlemmer og revisor.	18
Tabell 3. Eierfordeling og aksjekapital	22
Tabell 4. Honorar til styret, varamedlemmer og revisor.....	23
Tabell 5. Resultatregnskap og balanseregnskap 2017 – 2019.	29
Tabell 6. Resultatregnskap og balanseregnskap, 2017 - 2019.....	36
Tabell 7. Sekundæravkastning i årene 2016 – 2019. Kroner.....	37

1 INNLEDNING

Trøndelag fylkeskommune bestilte i sak 32/20 forvaltningsrevisjon av de to selskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Denne rapporten oppsummerer forvaltningsrevisjonen som er gjort i selskapene.

1.1 Bestilling

I forbindelse med sak 32/20 diskuterte kontrollutvalget innretning på forvaltningsrevisjonen. Innspill som kom fram, var:

- Formålet med selskapene
- Målsettinger for satsinger, og i hvilken grad nås disse målsettingene
- Fungerer samspillet mellom selskapene, utfyller de hverandre og er det eventuelle overlappende formål med selskapene
- Investeringer i film – utfordringer
- Kulturnæring, regional utvikling, filmfondet

Kontrollutvalget har bestilt en forvaltningsrevisjon av selskapene, jf. kommunelovens¹ § 23-2-c, ikke eierskapskontroll etter § 23-3. Vi mener at det er vanskelig å vurdere hvorvidt selskapene oppfyller målsettinger som blant annet Trøndelag fylkeskommune som eier har satt. Vi har derfor også belyst filmsatsingen og organiseringen av denne fra eiersiden.

1.2 Bakgrunnsinformasjon

Organiseringen av filmsatsingen er sammensatt og kompleks. Det er mange aktører som er involvert, både på lokalt, regionalt og statlig nivå, både av offentlige og private organisasjoner.

Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune organiserer filmsatsingen sin ved å være medeier i de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS.

1.2.1 Selskapene

De to aksjeselskapene Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS er det som kalles fylkeskommunes virkemiddelapparat på filmområdet.

¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>.

Midtnorsk Filmsenter AS har som formål er å forvalte regionale og statlige tilskudd til utvikling og produksjon av kort dokumentar og animasjonsfilm i Midt-Norge. Det er også åpnet for at regionale filmsentre kan gi tilskudd til utvikling av spillefilm, dramaserie og dataspill. Videre skal Midtnorsk Filmsenter bidra til faglig og kunstnerisk utvikling av audiovisuelle produksjoner, gjennom ulike kompetansehevende tiltak. Ut over dette har de et ansvar knyttet til å se og hjelpe fram unge talenter, som ønsker seg en framtid i filmbransjen. Midtnorsk Filmsenter har også ansvaret for driften av filmkommisjonen Midgard Film Commission Norway. Midtnorsk Filmsenter AS ble etablert i 2005, og eies av Trøndelag Fylkeskommune (67 % eierandel) og Trondheim Kommune i felleskap.

Midtnorsk Filmsenter får tilskudd fra staten, via Norsk Filminstitutt. Regjeringens mål er at tilskuddet skal benyttes til utvikling og produksjon av audiovisuelle verk, utvikling og lansering av dataspill, utvikling av spillefilm og dramaserier, samt kompetansehevende og bransjefremmende tiltak i regionen, og tiltak for barn og unge.

Filminvest AS ble etablert i 2016 gjennom en fusjon mellom Filminvest Midt-Norge AS (Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune) og Film 3 AS (Oppland og Hedmark fylkeskommuner og Lillehammer kommune). Selskapet skal bidra til å utvikle satsingen på langfilm, TV-serier og dataspill i regionen. Eierandelen til Trøndelag fylkeskommune er 33,2 %. Filminvest AS er et regionalt filmfond, et investeringsfond for audiovisuell produksjon i regionen Trøndelag og Innlandet. Selskapet har kontor på Lillehammer og i Trondheim, hvor forretningsadressen er i Lillehammer. I fylkeskommunens budsjett- og økonomiplandokument for 2020 – 2023 går det fram at Filminvest fikk økt bevilgning fra Norsk Filminstitutt i 2019 på grunn av ny statlig fordelingsmodell for tilskudd til regionale fond. Potten til regionale fond ble ytterligere styrket i forslaget til statsbudsjett for 2020. Dette medførte krav om større spleiseandel fra regionene og eierne framover.

Filminvest AS har et indre selskap; Filminvest IS² (Indre Selskap). I beskrivelsen heter det at IS-et skal tilby offentlige og private investorer mulighet til å gå inn i en portefølje av produksjoner, eller selv velge enkeltproduksjoner de ønsker å gå inn i. Investor blir stille deltager i Filminvest IS som gir møterett i ordinære investeringsmøter og et årlig deltagermøte. Ifølge daglig leder i Filminvest AS eksisterer ikke IS-et som noe annet enn et avdelingsregnskap. Filminvest AS mottar årlig bevilgning over statsbudsjettet, og har offentlige eiere som finansierer drift og tilfører friske fondsmidler. Dette gjøres for at fondet skal få anledning til å vokse seg større og sterkere i samarbeid med private investorer i

² Et Indre Selskap opptrer ikke som selskap utad

regionen³. Tilbakebetaling fra prosjekter og privat kapital i kombinasjon med offentlige midler, investeres i prosjektenes egenkapital for å oppnå andeler i prosjektenes inntekter fra kino, video, TV-salg, internett og eventuelle spin-off-produkter.

viktig oppgave å utvikle prosjekter på forskjellige stadier, som støtte for de større regionale produsentene som arbeider med kostnadskrevede spillefilm og dramaserier. Fondet har en aktiv rolle i utviklingen av prosjektene, med rådgiving og økonomisk støtte i flere faser.

Regjeringens mål for de regionale filmfondene er at de skal bidra til økte midler til norsk film ved at de må skaffe minst like mye regionale og lokale midler som det statlige tilskuddet utgjør. Vi viser forøvrig til vedlegg 4 hvor selskapet innledningsvis har beskrevet utdypet funksjonen sin.

1.2.2 Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk

Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk⁴ er Trøndelag fylkeskommune (tidligere Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner) og Trondheim kommunes felles strategi for disse kulturuttrykkene i Trøndelag. Fylkestinget i Sør-Trøndelag fylkeskommune vedtok strategien i sak 7/16 og Nord-Trøndelag fylkesting vedtok den i sak 71/15.⁵ Omtrent samtidig vedtok de samme fylkeskommunene og kommunen å konsolidere filmfondene Filminvest Midt-Norge AS og Film 3 til nytt Filminvest3 AS (senere Filminvest AS).

Hovedmålet i strategien er å styrke og utvikle film og det øvrige audiovisuelle området i Trøndelag gjennom å legge til rette for høy kunstnerisk kvalitet, øke lønnsomheten i hele verdikjeden, og sikre økt distribusjon og formidling. Hovedfokus i strategien er film. Med øvrige audiovisuelle uttrykk menes i hovedsak spill.

Vi viser til strategidokumentet, og til kapittel 3.3, der strategien omtales som kilde for kriterier.

I fylkeskommunens budsjett- og økonomiplandokument for 2020 – 2023 heter det at det er viktig å se tilskuddsnivå til senter og fond i sammenheng. Etter at filmfondene ble konsolidert, har senteret blitt enda viktigere for å bygge bransjen i Trøndelag, og for at trønderske filmskapere skal kunne vinne fram i konkurransen om regionale og nasjonale midler.

³ <https://filminvest.no/om-filminvest/filminvestering/>

⁴ Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune, 'Film Og Andre Audiovisuelle Uttrykk i Trøndelag. Regionalstrategi 2015 -2025', 2015
<<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/718036d7bada4208a9695677f6f8024b/filmstrategi-endelig.pdf>>.

⁵ Trondheim kommune i bystyresak 0150/15

1.3 Problemstillinger og kilder for kriterier

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling har vi belyst følgende problemstillinger i denne forvaltningsrevisjonen:

1. Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?
 - Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?
 - Fungerer samspillet mellom de to selskapene?

2. Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?
 - Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?
 - Har selskapene verktøy for å måle den kunstneriske kvaliteten på virksomheten?
 - Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

Kriterier knyttet til den første problemstillingen er forankret i Regional strategi for film og audiovisuelle uttrykk, i tillegg til andre strategier som fylkeskommunen har for filmsatsingen og for eierskapet. Det er viktig å understreke at det ikke er fylkeskommunens måldokument alene som satsingen på film og audiovisuelle uttrykk styres etter. Forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon og Forskrift om tilskudd og formidling av audiovisuelle uttrykk er førende for saksbehandling og vurdering av tilskudd til disse uttrykkene. Det samme er stortingsmeldingen⁶ som blant annet ledet fram til konsolideringen av filmfondene, og som setter de statlige målene for filmsatsingen, også regionalt. Disse dokumentene, sammen med tilskuddsbrevene fra Norsk filminstitutt inneholder viktige føringer for styring, ledelse og saksbehandling i selskapene, men vi har valgt å holde dette utenfor kriteriegrunnet.

⁶ Kultur- og likestillingsdepartementet, 'St.Meld 30 (2014-2015) En Framtidsrettet Filmpolitikk', 2015 <<https://www.regjeringen.no/contentassets/7a2bd58ee37f45609e7cb1c58240bfe1/no/pdfs/stm201420150030000dddpdfs.pdf>>.

Når det gjelder den andre problemstillingen er aksjeloven⁷ et viktig utgangspunkt, i tillegg til anbefalinger for eierstyring av offentlig eide aksjeselskap⁸, og Trøndelag fylkeskommunes formål med eierskap gjennom aksjeselskap⁹

1.4 Datainnsamling og dataanalyse

Vurderinger og konklusjoner i denne rapporten bygger på et bredt spekter av kilder; fra strategidokument, årsregnskap med noter, innkallinger og protokoller fra styrende eierorgan og styremøter, og oversikter over tilskudd og investeringer. Vi har fått alle dokumenter som er etterspurt. Begge selskapene har publisert mange av de styrende dokumentene på nettsidene sine.

Vi har gjennomført intervju med et bredt utvalg av ledere og nøkkelpersoner knyttet til begge selskapene:

- Oppstartsmøter med styreleder og daglig leder for hvert av selskapene (styreleder og daglig leder har deltatt sammen i disse møtene).
- Intervju med:
 - o rådgiver innenfor film og audiovisuelle uttrykk og seksjonsleder i seksjonen for kunst og kultur, sammen med avdelingsleder i avdelingen for kultur og folkehelse i fylkeskommunen (gruppeintervju).
 - o konsulentene for filmstøtte i hvert av selskapene (individuelle intervju)
 - o produksjonsrådgivere i hvert av selskapene (individuelle intervju)
 - o styremedlem og representant for investor (individuell intervju)
 - o eierrepresentanten (individuell intervju)
 - o daglig ledere i selskapene (individuelle intervju)
 - o styreledere i selskapene (individuelle intervju)

Intervjuene gir et bredt informasjonsgrunnlag rundt mål, roller, arbeids- og beslutningsprosesser i og rundt de to selskapene og satsingen på film og audiovisuelle uttrykk. Det er flere nøkkelpersoner knyttet i selskapene, som kunne tilført undersøkelsen ytterligere informasjon.

⁷ Nærings- og fiskeridepartementet, 'Lov Om Aksjeselskaper', 1997 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44?q=aksjeloven>>.

⁸ KS, 'Anbefalinger Om Eierstyring Og Selskapsledelse Og Kontroll'.

⁹ Trøndelag fylkeskommune, 'Eierpolitikk i Trøndelag Fylkeskommune', 2020 <[file:///C:/Users/AnnaØlnes/Downloads/Eierpolitikk i Trøndelag fylkeskommune \(2\).PDF](file:///C:/Users/AnnaØlnes/Downloads/Eierpolitikk%20i%20Trøndelag%20fylkeskommune%20(2).PDF)>.

Selskapenes virksomhet er også rettet mot spillsatsing, og det er konsulenter knyttet til spillområdet, på samme måte som for filmområdet. Vi har ikke intervjuet spillkonsulentene. Rammene for prosjektet satte grenser for hvor mange vi kunne hente informasjon fra. Vi mener likevel at denne informasjonen er ivaretatt av for eksempel selskapets ledelse.

Det er skrevet referat som er verifiserte av de som ble intervjuet.

To av punktene som var listet opp i problemstillingene i prosjektplanen har vi av forskjellige grunner ikke framskaffet tilstrekkelig med data for å svare ut:

- *Lykkes selskapene med å formidle produktene fra egen region til et bredt publikum?*
- *Er det risikoer knyttet til dagens organisering av Filminvest og Midtnorsk Filmsenter?*

Vi mener det framgår informasjon i rapporten som belyser også disse punktene.

2 OM SELSKAPENE ER HENSIKTMESSIG ORGANISERT

I dette kapitlet ser vi på om den regionale filmsatsingen er hensiktsmessig organisert, både selskapene hver for seg og til sammen.

2.1 Problemstilling

Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?

- Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?
- Fungerer samspillet mellom de to selskapene?
- Er det risikoer knyttet til dagens organisering av Filminvest og Midtnorsk Filmsenter?

2.2 Revisjonskriterier

Gjennom generalforsamlingen utøver eierne den øverste myndigheten i selskapene. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret, og selskapet ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål og innenfor rammene av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre den strategiske planleggingen for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt, og har det daglige ansvaret for selskapets virksomhet.

2.3 Eiernes oppfølging - Midtnorsk Filmsenter

Vedtektene for Midtnorsk filmsenter ble vedtatt i generalforsamlingens sak 2/18 og sak FT 72/18. Aksjonæravtale ble vedtatt av Fylkestinget i sak127/18. Eierstrukturen er som følger:

Tabell 1. Eierskap i Midtnorsk filmsenter

Eier	Antall aksjer	Aksjekapital	Eierandel
Trondheim kommune	68	NOK 34.000	33,83%
Trøndelag fylkeskommune	133	NOK 66.500	66,17%

Kilde: Aksjonæravtale

De to trøndelagsfylkene var største eiere i selskapet, også før fylkessammenslåingen.

I tillegg til årlige generalforsamlinger gjennomføres det omlag ett eiermøte årlig. Vi har gjennomgått protokoller fra generalforsamlinger og referat fra eiermøter. Ordinær

generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Innkalling til generalforsamlingen foretas av styret med minst tre uker skriftlig varsel. Innkallingen skal angi de sakene som skal behandles. Generalforsamlingen ledes av styrets leder.

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles:

- Styrets årsberetning:
- Fastsettelse av resultatregnskap og balanse:
- Fastsettelse av honorar til styret og revisor:
- Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse.
- Valg av styre, samt styrets leder og nestleder.
- Valg av revisor:
- Valg av valgkomité.
- Større strukturelle endringer knyttet til organisering av selskapet
- Beslutning om opprettelse av eller kjøp av eierandeler i andre selskaper
- Andre saker som i henhold til lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen

Generalforsamlingen vedtar honorar til revisor og honorar til styremedlemmene som egne saker på den ordinære generalforsamlingen.

Tabell 2. Honorar til styremedlemmer, varamedlemmer og revisor.

Honorar	GF 2016	GF 2017	GF 2018	For 2019
Styreleder	16.000	16.000	16.000	20.000
Nestleder	8.000	9.000	9.000	12.000
Styremedlemmer	4.000	4.000	4.000	6.000
Varamedlem (pr. møte)	500	500	500	700
Revisor ¹⁰	15.000	15.625	16.875	18.094

Kilde: Midtnorsk Filmsenter

¹⁰ Honorar for revidert regnskapsår.

I hovedsak er det ordinære saker som har vært oppe på generalforsamlingene. I tillegg til disse kan vi trekke fram følgende saker som generalforsamlingen har bedt styret å orientere om:

Sak 06/17: Styret ble bedt om å gå gjennom styrets sammensetning, størrelse, sikring av habilitet og eventuelt andre forhold. Det ble bestilt sak til eiermøte høsten 2017. Begrunnelsen var sammenslåingen av Nord- og Sør-Trøndelag fylkeskommuner til Trøndelag fylkeskommune.

Sak 06/19: Endring av instruks for valgkomité. Generalforsamlingen vedtok styrets forslag til instruks, men la til to punkter: Møtegodtgjørelse til eksterne medlemmer som ikke representerer eierne direkte, og at valgkomitéen skal legge fram utkast til ny valgkomité for styret, og at det er styret som legger fram forslag til valgkomité overfor generalforsamlingen.

I 2020 har det vært to ekstraordinære generalforsamlinger, i tillegg til den ordinære i mai 2020. I februar var det én sak:

Sak 2/20: Valg til valgkomité. Det ble valgt ett medlem/leder av valgkomiteen.

Sak 06/20: Utsatt valg av nye styremedlemmer til ekstraordinær generalforsamling september 2020. Det ble valgt nye styremedlemmer i sak 4/20 under ekstraordinær generalforsamling.

Vi har fått tilsendt referat fra to eiermøter i Midtnorsk filmsenter, avholdt i mai 2019 og oktober 2020. I eiermøtene møter også ansatte i fylkesadministrasjonen og kommuneadministrasjonen i henholdsvis Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune.

Eiermøte 8. mai 2019:

- Trøndelag Fylkeskommune var representert med 4 deltakere: Eierrepresentanten, samt avdelingsleder, seksjonsleder og rådgiver i fylkesadministrasjonens avdeling for kultur og folkehelse. Trondheim kommune hadde også 4 deltakere. Filmsenteret stilte med styreleder og daglig leder.
- Saker:
 - Orienteringer fra eierne, herunder vedtak fra TFK om å vurdere flere eiere, planarbeid (kulturstrategi 2019-2022 og kommuneplan kunst og kultur), status for regionreformen.

Eiermøte 1. oktober 2020:

3 deltakere fra Trøndelag fylkeskommune, 3 fra Trondheim kommune, styreleder, daglig leder og filmkommisjonæren.

- Tema som ble drøftet:
 - Skille mellom regionalt filmsenter og regionalt filmfond. Eierne uttrykte viktigheten av samarbeid mellom de to aktørene og at virkemiddelapparatet virker sammen. Eierne ville ta initiativ til et felles møte med de to selskapene.
 - Norsk Filminstitutt (NFI) forslag til endring av tilskuddsordninger. Eierne oppfattet at Filmsenteret hadde et annet syn på NFI's forslag enn Filminvest.
 - Oppfordring til alternativ finansiering. Eierne oppfordret til å søke etter andre finansieringskilder, blant annet Innovasjon Norge, sponsing, samarbeidsavtaler og lignende.

Det er leder i Hovedutvalg for kultur som representerer Trøndelag fylkeskommune i generalforsamlingen for Midtnorsk filmsenter.

Eierrepresentanten fortalte at fylkeskommunens eierstrategi, kulturstrategi og filmstrategi er de styrende dokumentene hun forholder seg til. Filmstrategien er bygd på den nasjonale politikken, og de statlige føringene i filmmeldingen¹¹. Fylkeskommunens eierstrategi setter rammen for hvordan eierskapet skal utføres. «En armlengdes avstand» og distanse til de faglige og kunstneriske vurderingene er viktige prinsipper. Eierrepresentanten bekrefter at det er mål om minst ett eiermøte i året. Disse holdes stort sett i forbindelse med generalforsamlinger, men også utenom dette når det er behov for det. Eiermøter har ikke de samme formelle kravene til dokumentasjon som generalforsamlinger, og er ikke hjemlet i formelle styringsdokumenter. Men eierrepresentanten mener at for offentlige eide selskap er det viktig at alt er transparent. Det føres referat som på et overordnet nivå viser hva som har vært tema. I filmsenteret har referatføring vært diskutert, - også hvem som har ansvar for referatskriving.

Det har blitt holdt felles eiermøte for de to selskapene knyttet til Norsk filminstitutt forslag til forskriftsendring og endring i den statlige tilskuddsordningen.

Styreleder bekreftet informasjonen ovenfor. Det er også flere treffpunkt utenom de årlige eiermøtene. Hun¹² fortalte at spørsmålene om det helhetlige virkemiddelapparatet og forholdet

¹¹ Stortingsmeldingen om den nasjonale filmpolitikken

¹² Ny styreleder i 2022

mellom de to selskapene er tema som eierne har ønsket informasjon om. Hun fortalte også at hun opplever at Trøndelag fylkeskommune følger tettere opp selskapet enn hva Trondheim kommune gjør. Styreleder fortalte at de har involvert eierne i forslagene til regelendringer. Det har vært mye politisk arbeid og fokus på dette i det siste. Eierne har også fått et varslingskriv rettet mot senteret. Dette er svart ut av styreleder.

2.4 Revisors vurdering av eieroppfølgingen

Etter revisors vurdering avholdes generalforsamlingen i Midtnorsk Filmsenter i tråd med aksjeloven:

Undersøkelsen har vist at det foreligger stiftelsesdokumenter, vedtekter og at det gjennomføres generalforsamlinger.

På den ordinære generalforsamlingen eller ekstraordinær generalforsamling behandles de sakene som ifølge selskapets vedtekter skal behandles av generalforsamlingen.

Det framgår av vedtektene at generalforsamlingen skal velge medlemmer til en valgkomité. Styret er valgt av generalforsamlingen, etter innstilling fra valgkomitéen. Den samla dokumentasjonen i forvaltningsrevisjonen tyder på at styret først i den siste tiden har fått en sammensetning som tilfredsstillende selskapets behov slik det er uttrykt i instruks for valgkomitéen.

Det holdes eiermøter omtrent årlig, utover generalforsamling. Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom eiere og selskap, og både eierrepresentant og ansatte i fylkeskommunens administrasjon følger opp Midtnorsk Filmsenter. Etter revisors vurdering er det god arbeidsdeling mellom eierrepresentanten og administrasjonen i fylkeskommunen. Sistnevnte følger opp dialogen om mål og virksomhet. Dette kommer vi tilbake til i kapittel 3.

2.5 Eiernes oppfølging - Filminvest

Aksjonæravtalen for Filminvest ble første gang vedtatt i 2016. Den ble oppdatert etter fylkessammenslåingen i 2018. I april 2020 ble den igjen oppdatert, på grunn av endring i begrep og prinsipper for fordeling av tilskudd. I september 2020 ble den justert på nytt, ved at en setning om observatørstatus i styremøtene for styrelederne i filmsentrene ble tatt ut.

Tabell 3. Eierfordeling og aksjekapital

Eier	Antall aksjer	Aksjekapital	Eierandel
Innlandet fylkeskommune	564	4 808	47 %
Trøndelag fylkeskommune	400	3 410	33,33 %
Trondheim kommune	200	1 705	16,67 %
Lillehammer kommune	36	307	3 %

Kilde: Aksjonæravtale

Fra 2020 ble Hedmark og Oppland fylkeskommuner slått sammen, og Innlandet fylkeskommune har etter det hatt 47 % eierandel. Eierfordelingen mellom regionene er som før, med 50 % hver.

I forbindelse med konsolideringen av filmfondene ble det vedtatt et stiftelsesdokument, hvor også det konsoliderte selskapets vedtekter inngår.

Den ordinære generalforsamlingen skal innkalles med minst 21 dagers varsel, og skal behandle styrets årsberetning med aktivitetsrapport og forslag til årsregnskap, anvendelse av overskudd/dekning av underskudd, valg av og godtgjørelse av styre og revisor, valg av valgkomité og andre saker som skal vedtas av generalforsamlingen.

En gjennomgang av protokoller i fra generalforsamlingene viser at de har behandlet saker som vedtektene angir: resultatregnskap og balanseregnskap, styrets beretning og revisors beretning. Videre behandler generalforsamlingen honorar for styremedlemmer og revisor, de foretar valg av styre og varamedlemmer, samt valg av valgkomité.

Tabell 4. Honorar til styret, varamedlemmer og revisor

Honorar	GF 2016	GF 2017	GF 2018	For 2019
Styreleder	50.000	50.000	60.000	60.000
Styremedlemmer	15.000	15.000	18.000	18.000
Varamedlem (pr. møte)	2.000	2.000	2.400	2.400
Revisor ¹³	43.000	83.750	65.625	62.344

Kilde: Filminvest

I protokollen fra generalforsamlingen for 2019 framgår det i sak om fastsettelse av styrehonorar at Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune gjennomgår og harmoniserer honorar i alle selskap som begge er involverte i.

I vedtektene står det at generalforsamlingen skal fastsette anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til fastsatt balanse. I vedtektenes §§ 3 og 8 framgår det at selskapet ikke kan utdele utbytte, og har ikke økonomisk gevinst som formål, og at innskutt egenkapital skal tilbakeføres eierne ved oppløsning av selskapet¹⁴ Det framgår ikke av protokollene for 2019 og 2018 at generalforsamlingen har fastsatt dette. For 2016 og 2017 framgår det under saken om fastsettelse av resultatregnskap og balanse at overskuddet fordeles til annen egenkapital og investeringsfond (størst andel).

For 2016 vedtok de instruks for valgkomiteén. På ekstraordinær generalforsamling den 2.9.2020 behandlet generalforsamlingen oppdatert instruks for valgkomiteen, i tillegg til justert aksjonæravtale. Vedtaket var at Trøndelag fylkeskommune skulle oversende forslag til administrasjonen som var tilpasset selskapets vedtekter. Forslaget ble sendt til eierne på høring og lagt fram for ekstraordinær generalforsamlingen i januar 2021. Styreleder fortalte at eierne ga tilbakemelding om at valgkomiteens innstilling var svakt begrunnet. Ellers ga både styreleder og daglig leder uttrykk for at valgkomiteen forhører seg med respektive, når det gjelder behov for kompetanse i styret.

¹³ Honorar for revidert regnskapsår.

¹⁴ Eller tildeles samme eller beslektet virksomhet

På møtet den 25.5.2020 ba generalforsamlingen styret om å gjennomgå og foreslå oppdatering av instruks for valgkomité og rutiner for valg av styremedlemmer.

Ifølge fylkeskommunens eierrepresentant kom instruksen for Filminvest nylig på plass i ekstraordinær generalforsamling. Styret i Filminvest er pr. i dag ikke sammensatt på grunnlag av en slik instruks. Eierrepresentanten mente at ved sammensetningen av styre er det også viktig å ta de politiske diskusjonene, og ikke bare de faglige. Dette skal instruksen for valgkomiteen bidra til. Eierrepresentanten har kontakt med fylkeskommunens representant i valgkomiteen når det er behov for det.

Fra 2018 har revisor deltatt på møtet i generalforsamlingen. Det er nåværende styreleder som har bedt om at revisor deltar. Revisor har plikt til å delta dersom det er saker som er av en slik art at det er nødvendig. Vi har ikke informasjon om det har vært slike saker, men styreleder mener likevel at revisor skal delta i generalforsamlingen.

Vi har gått gjennom referat fra eiermøter i Filminvest fra 2016 – 2020. Saker som har vært oppe i eiermøtene har dreid seg om drifts- og fondstilskudd, forslag fra statlige myndigheter om filmpolitikk og forslag til endringer i fordelingen av statlige tilskudd. Videre er signal fra bransjeorganisasjoner innen film og audiovisuelle uttrykk tatt opp, i tillegg til strategidokument, handlingsplaner og budsjett. Det har vært tre eiermøter i 2020, i tillegg til felles eiermøte med Midtnorsk Filmsenter.

Fylkeskommunens eierrepresentant ga uttrykk for at det er samme tilnærming for Filminvest som for Midtnorsk filmsenter når det gjelder fylkeskommunens opptreden som eier. Informasjon, referat og protokoller er tilfredsstillende i Filminvest. Eierrepresentant sier at eierstyring innen film og audiovisuelle uttrykk er komplekst og krevende. Fra Filminvest får eierne detaljerte orienteringer, men det kreves kompetanse for å forstå alle detaljene. Eierrepresentanten opplever at Filminvest har kontroll på økonomien, både når det gjelder regnskap og budsjett, men at signalene fra statlig hold gjør fremtiden usikker.

2.6 Revisors vurdering av eieroppfølging – Filminvest

Etter revisors vurdering avholdes generalforsamlingen i Filminvest i tråd med aksjeloven og vedtektene.

Undersøkelsen har vist at det foreligger stiftelsesdokumenter, aksjonæravtale, vedtekter og at det gjennomføres generalforsamlinger. Aksjonæravtalen har vært gjenstand for behandling flere ganger siden 2016, senest i september 2020.

På den ordinære generalforsamlingen eller ekstraordinær generalforsamling behandles i hovedsak de sakene som ifølge selskapets vedtekter skal behandles av generalforsamlingen. Etter revisors vurdering framgår det ikke at generalforsamlingen har fastsatt disponering av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse for de siste årene. Selv om det framgår i vedtektene at selskapet ikke skal dele ut utbytte, bør det likevel presiseres hvordan generalforsamlingen har fastsatt overskudd/underskudd.

Det framgår av vedtektene at generalforsamlingen skal velge medlemmer til en valgkomité. Generalforsamlingen har de siste møtene jobbet med revidering av instruks for valgkomiteen. Etter revisors vurdering tyder dette på at sammensetningen av styret ikke har vært helt etter eierens ønsker. Trøndelag fylkeskommune har hatt innspill til instruksjonen, men revisor har ikke innhentet ytterligere informasjon om dette.

Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom eiere og selskap, og både eierrepresentant og ansatte i fylkeskommunens administrasjon følger opp Filminvest. Det er samme rolleforståelse når det gjelder eierrepresentant og fylkesadministrasjon som i Midtnorsk Filmsenter; rollene synes å være tydelig avklart. Etter revisors vurdering får eierne mye informasjon fra styret og daglig leder, men en del kan oppleves faglig komplisert for eierrepresentanten.

2.7 Selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter

2.7.1 Styrets sammensetning og ansvar

Styrets ansvar og oppgaver er forankret i aksjeloven. Videre er føringer for styret nedfelt i stiftelsesdokument, aksjeavtale og selskapets vedtekter.

I aksjonæravtalen og vedtektene framgår det at selskapets styre skal bestå av 5-7 medlemmer med inntil 3 varamedlemmer som oppnevnes i prioritert rekkefølge.

Videre framgår det av vedtektene at styret er ansvarlig for selskapets virksomhet. Styret skal påse at selskapets formål blir fremmet i overensstemmelse med vedtatte økonomiske rammer for driften. Videre skal styret forestå forvaltningen av selskapet, og de skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig i samsvar med aksjelovens bestemmelser. Styret kan etter behov nedsette råd og utvalg. Styret skal fastsette styreinstruks. Styret kan meddele prokura.

Styret i Midtnorsk filmsenter har hatt fra 5-7 møter årlig i perioden 2016 – 2020. Styret består nå av 5 faste medlemmer og 2 varamedlemmer.

Styreleder har hatt dialog med valgkomiteen om kompetansebehov i styret. Det har vært et tema at bransjens deltakelse i styret bør rulleres. Dette kan gi mindre erfarne styremedlemmer, og det kan gå ut over rolleforståelsen. Hensynene til rulling fra bransjens deltakere og til erfaring og rolleforståelse må avveies mot hverandre, ifølge styreleder.

Det har ikke vært gjennomført styreopplæring eller -seminar i nåværende styre. Covid -19 har forhindret dette, men det ble gjennomført et utvidet oppstartsmøte med grundig presentasjon av styret. Nye styremedlemmer har også fått tilsendt alt av forskrifter, instruksjer og retningslinjer for senteret og styrets arbeid.

De sakene som preger styremøtene mest, er tilskuddsakene. Det er økt fra to til tre frister med tilhørende styrebehandling i året. I tillegg har politiske prosesser vært sentralt, spesielt opp mot Filmreg¹⁵.

Styret har brukt mye tid på klagesaker og en varslings sak, går det fram av protokoller og intervju med styreleder og daglig leder. I en årrekke har filmsenteret fått klager fra en aktør som gjentatte ganger har klaget på filmsenterets saksbehandling for filmstøtte. I 2020 kom Medieklagenemnda med avgjørelse på 5 klager på avslag på søknader om støtte fra høsten 2018 fra samme søker. Medietilsynsnemnda avviste fire av de fem klagene. For en av klagene ble det konkludert med at avslaget var ugyldig. Søknaden ble behandlet på nytt. Samme søker har også sendt varslings sak til Trøndelag fylkeskommune og bekymringsmelding til Trondheim kommune. Eier har videresendt varslings saken til styreleder, som har svart ut varselet. Vi går ikke nærmere inn på dette her. Habilitet blir omtalt et annet sted i rapporten.

Vi har gjennomgått styreprotokoller, og har funnet at i perioden 2016 – 2020 har 1, eller flere styremedlemmer og varamedlemmer vært inhabile i forbindelse med saker som gjelder tildeling av støtte. Dette har vært tilfelle i 15 av 28 møter hvor slike saker har vært tatt opp. I enkelte møter har opptil 4 styremedlemmer/varamedlemmer vært inhabile. Vi har også registrert at styret flere ganger ikke har vært beslutningsdyktige, og at styremedlemmer har gitt sin tilslutning til innstillingen/vedtaket i epost, enten i forkant eller etter møtet. Vi ser at dette har vært praksis i de første to årene i denne perioden, og at det er færre som har vært inhabile de siste 2-3 årene.

¹⁵ Interesseorganisasjon for den regionale filmbransjen

En av de ansatte i filmsenteret har nær relasjon til en av aktørene som er aktuelle for tilskudd fra filmsenteret. Hen har oppgaver som går ut på å kvalitetssikre de formelle sidene ved søknader, mens det er ekstern konsulent som gjør de kunstneriske og kvalitetsmessige vurderingene, og som innstiller overfor styret. Den ansatte er tilstede under styrets behandling av innstillingen til støtte. Hen har forlatt møtet/meldt seg inhabil under behandlingen av den aktuelle aktørens søknad, men vært tilstede i behandlingen av de andre søknadene som er gjenstand for vurdering under den samme tilskuddsrunden.

Styreleder fortalte at hun har foretatt noen endringer for å presisere saksgangen. Habilitet er et fast punkt på agendaen i styremøtene. Styremedlemmer som har søknader til behandling, melder seg inhabile for hele tilskuddssaken. Varamedlemmer kalles alltid inn for å ta høyde for inhabilitet.

Daglig leder fortalte at valgkomiteen har jobbet mye med sammensetningen av styret, og at styret nå bare har ett medlem som tilhører den regionale bransjen. Det gjør at flere av styremedlemmene er habile i tilskuddsaker. Noen av de andre filmsentrene har ikke styremedlemmer fra den produserende bransjen. Det har både sine fordeler og ulemper. Fordelen er at det sikrer innspill fra bransjen, samtidig kan det oppstå habilitetsproblem. Dette kan være en krevende balansegang.

Styrets ansvar for at selskapet har betryggende kontroll har blitt fulgt opp av styreleder. Hun understreket at det har vært betryggende kontroll, men at flere rutiner som nå har kommet på plass. Selskapet drives etter strenge retningslinjer, både fra nasjonalt hold og fra eierne. Daglig leder må i et så lite selskap arbeide mye med administrasjon og saksbehandling. Styreleder opplever at daglig leder har nødvendig, økonomisk kompetanse. Regnskapsføringen er satt ut til eksternt firma.

Styreleder godkjenner daglig leder sine utgifter. Daglig leders fullmaktsramme utover vedtatt budsjett er kr 100.000,-. Budsjettet setter rammene for øvrige fullmakter til daglig leder. Selskapet forholder seg til anskaffelsesreglene og eiernes føringer. Administrative fullmakter er nedfelt i daglig leders arbeidskontrakt. Styreleder har ikke opplevd noe savn av regler i forhold til kontrollarbeidet.

Senteret har stort omløp av likvide midler. Styreleder mente at styret kunne sett nærmere på plassering av midlene i fond i stedet for bank, men det har de ikke gjort ennå.

Revisor har ikke hatt særskilte merknader til regnskapsføringen eller økonomiske disposisjoner.

2.7.2 Økonomistyring

Økonomistrømmen i Midtnorsk filmsenter er bundet av krav i forskrift om tilskudd til produksjon av audiovisuelle uttrykk og andre statlige føringer for filmsenterets virksomhet. Vi har fått tilsendt regnskap med noter fra 2018 og 2019. I tillegg har vi fått tilsendt budsjett for årene 2017 – 2021 og fireårig handlingsplan for hvert av årene.

Tabell 5. Resultatregnskap og balanseregnskap 2017 – 2019.

	2019	2018	2017
Sum driftsinntekter	11 219 870	11 759 282	10 988 531
Sum driftskostnader	11 429 373	11 874 787	11 111 034
DRIFTSRESULTAT	(209 502)	(115 505)	(122 503)
Sum finansinntekter	214 462	117 397	126 636
Sum finanskostnader	723	1 548	108
NETTO FINANSPOSTER	213 738	115 849	126 528
ÅRSRESULTAT	4 236	344	4 025
SUM OVERF. OG DISP.	4 236	344	4 025
Sum fordringer	354 607	1 047 961	2 245 432
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8 165 927	7 980 184	7 197 358
SUM OMLØPSMIDLER	8 520 535	9 028 144	9 442 790
SUM EIENDELER	8 520 535	9 028 144	9 442 790
Sum innskutt egenkapital	100 000	100 500	100 500
Sum opptjent egenkapital	467 472	463 236	462 892
SUM EGENKAPITAL	567 972	563 736	563 392
SUM KORTSIKTIG GJELD	7 952 563	8 464 408	8 879 398
SUM GJELD	7 952 563	8 464 408	8 879 398
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	8 520 535	9 028 144	9 442 790

Kilde: Midtnorsk Filmsenters årsregnskap for 2017 - 2019

Inntektene til filmsenteret kommer i hovedsak som tilskudd fra eierne og fra Norsk filminstitutt (NFI), i tillegg til annen prosjektstøtte. Tilskudd fra eierne er driftstilskudd. Tilskudd fra NFI skal utelukkende benyttes til tilskudd til prosjekter og bransjebyggende tiltak, inklusive tiltak for barn og unge og filmkulturelle tiltak. I budsjettokumentet for 2020 går det fram at fylkeskommunen økte sitt tilskudd med 750.000 kroner fra 2019, og at det lå inne et forslag fra rådmannen i Trondheim om å øke tilsvarende. Det gikk også fram at forslaget trolig ikke ville gå gjennom politisk, på grunn av usikker økonomisk situasjon i kommunen. Trondheim kommunes tilskudd er fortsatt ikke økt. Kostnadene er tilskudd til filmprosjekter (ca. 5 millioner kroner), bransjeutviklende tiltak (ca. 1 million kroner) og tilskudd til prosjekt rettet mot barn og unge (som var 930 000 kroner i 2019). Lønnskostnadene var på 2,1 millioner i 2019. Tidligere var filmsenterets økonomi noe utfordrende, og stillingsandelen måtte reduseres for enkelte stillinger (filmkommisjonæren). De siste årene har økonomien bedret seg, og stillingen som filmkommisjonær er økt til 100 % og filmkonsulenten 40 %.

Selskapet har ikke økonomireglement eller reglement for plassering av likvide midler.

2.7.3 Instruks og retningslinjer

Det er vedtatt instruks for styret og for daglig leder. Videre er det vedtatt etiske retningslinjer, som inneholder bestemmelser om habilitetsvurderinger, varsling, taushetsplikt, åpenhet og rapportering, lojalitet mv. Når det gjelder habilitet framgår det at Midtnorsk Filmsenter forholder seg til forvaltningsloven med hensyn til habilitet. Videre framgår det at ansatte skal være kjent med den, og ikke opptre på en måte som er egnet til å svekke tilliten til deres upartiskhet. Vi har omtalt habilitet underkapittel 2.7.1. Filmsenteret har ikke skriftlige retningslinjer for varsling etter arbeidsmiljøloven. Daglig leder viser i den sammenheng til de etiske retningslinjene, og det som framgår der om lojalitet, åpenhet og rapportering.

2.7.4 Daglig leder og administrasjonen

Midtnorsk Filmsenter hadde 6 ansatte i 2019, fordelt på omlag 4 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjonsrådgiver, filmkonsulent i 40 % stilling (åremål), prosjektkoordinator for filmtiltak for barn og unge talenter, prosjektleder for kortdokumentar på internasjonale plattformer, og filmkommisjonær¹⁶.

Alle er lokalisert i Trondheim, unntatt filmkonsulenten, som inntil utgangen av desember 2020 var bosatt utenfor Trøndelag¹⁷. Ifølge ledelsen ved filmsenteret vektlegges det at funksjonen som filmkonsulent er på åremål, og at det er en fordel dersom den som innehar stillingen ikke er har en tilknytning til regionen. Filmkonsulenten gjennomgår alle søknader, med all underliggende dokumentasjon. Det har tidligere vært to søknadsrunder pr år, men fra 2020 har det vært tre. De kunstneriske vurderingene gjør konsulenten alene, mens sluttarbeidet før innstilling skjer i dialog med produksjonsrådgiver. I tillegg til kunstneriske vurderinger legges det vekt på søkerens tidligere arbeid og gjennomføringsevne. Gjennomføringsevnen vurderes i samarbeid med rådgiver. De samlede forslagene til støtte må også avstemmes mot tilskuddsrammen.

Forskriftene fra Kulturdepartementet er hoveddokumentene det styres etter, sammen med filmsenterets egne retningslinjer. Men det kommer flere søknader enn tilskuddsrammen, så det må prioriteres. Konsulentens oppgave er først og fremst å prioritere etter kunstneriske kriterier. Etter å ha lest søknadene, grovsorterer hen søknadsbunken etter kunstneriske og kommersielle kriterier. Under innstillingen ses det på helheten i søknadsrunden. For eksempel fordelingen mellom nykommere og erfarne, og mellom fiksjon og dokumentar. Det er ingen

¹⁶ Funksjonene er noe endret i 2022, jf. Midtnorskfilm.no

¹⁷ Påtroppende filmkonsulent er også bosatt utenfor Trøndelag, det samme gjelder spillkonsulenten.

dialog med styret i denne prosessen, men *mellom* søknadsrundene har det skjedd at styret kommet med styringssignal om overordnede prioriteringer, måloppnåelse og justeringer.

Etter at et prosjekt har motett tilskudd kan konsulenten tilby rådgivning . Rådgiving skjer bare etter eget ønske fra søker. Dette dreier seg både om kunstneriske og praktiske råd, og kan skje både i utviklings- og produksjonsprosessen. Konsulenten har jobbet mye med rolleforståelsen, for å sikre uavhengighet. Filmkonsulenten møter i styret ved behandling av innstillingen.

Filmkonsulenten samarbeider tett med filmsenterets produksjonsrådgiver. Funksjonen som produksjonsrådgiver går ut på å lese alle søknader på lik linje med konsulenten, - også manus. Produksjonsrådgiveren ser mer på de økonomiske og formelle sidene ved søknadene; om budsjettet er forsvarlig i forhold til manus, om finansieringen tilfredsstillende forskriften, framdriftsplan og distribusjon.

Når det er innvilget støtte er det produksjonsrådgiveren som følger opp om forutsetningene for støtten er innfridd, og om planer og budsjett har blitt justert underveis. Rådgiveren veileder underveis, slik at søkeren får mer kunnskap om prosessen. Funksjonen som produksjonsrådgiver utgjør ikke hele stillingen. Til stillingen inngår også bransjeutvikling. Dette dreier seg om informasjonsarbeid, arrangering av kurs, utvikling av kontaktnett og internasjonalisering. Det er forskriftene og NFI's tildelingsbrev som er de støttende dokumentene produksjonsrådgiveren forholder seg til. Det er konsulenten som avgjør innstillingene. Rådgiveren gjør konsulenten oppmerksom på forhold rundt budsjett, finansiering og dokumentasjon. Eventuelle negative erfaringer fra tidligere prosjekt hos søker blir også formidlet.

Produksjonsrådgiveren deltar i styremøter under behandlingen av søknader. Hun leser opp de vurderingene som hun har gjort og svarer på spørsmål. Produksjonsrådgiveren har en ektefelle som er i filmbransjen. Hun behandler ikke søknader fra ektefellen, og er ikke tilstede under saken når søknader fra ektefellen er oppe til behandling. Habilitet er ofte et tema som er opp til drøfting i filmsenteret, ifølge produksjonskonsulenten.

Både styreleder og daglig leder peker på at filmsenteret er en liten organisasjon, som skal ivareta et komplekst område. De ansatte har hvert sitt fagfelt, og det er lite å gå på nå det gjelder overlapping. Det skjer en rask utvikling, og perspektivet på fagfeltene kan lett bli gammeldagse. Spillområdet er for eksempel et nytt fagfelt for filmsenteret hvor det er mye å sette seg inn i. Ifølge daglig leder kan de bli bedre på det området.

I løpet av kort tid sluttet to ansatte, og med så få ansatte er senteret sårbart. Hverken styreleder eller daglig leder har grunn til å tro annet enn at de sluttet av naturlige grunner. Daglig leder trekker fram lønnsnivået, som hun mener er lavere enn sammenlignbare virksomheter, selv om det har blitt hevet noe de siste årene. Senteret er avhengig av spesifikk kompetanse det ikke er enkelt å erstatte, ifølge daglig leder. De ansatte har ikke offentlig tjenestepensjon. Noen av de andre filmsentrene har det.

Daglig leder forteller at når det gjelder styrehonorar ligger Midtnorsk Filmsenter lavt i forhold til andre offentlig eide selskap, blant annet Filminvest. Også sammenlignet med alle de andre regionale filmsentrene/fondene ligger Midtnorsk Filmsenter lavest med hensyn til godtgjørelse til styret.

2.8 Revisors vurdering av selskapets ledelse – Midtnorsk Filmsenter

2.8.1 Styrets sammensetning og ansvar

Etter revisors vurdering er styret i Midtnorsk Filmsenter sammensatt og valgt i tråd med aksjeloven og vedtektene for selskapet. Det er fem medlemmer og tre varamedlemmer.

Den samla dokumentasjonen i denne forvaltningsrevisjonen tilsier at styret tar ansvar for selskapets virksomhet, og de påser at selskapets formål blir fremmet gjennom de sakene de har på agendaen og følger opp.

Styret har vedtatt styreinstruks i tråd med vedtektene.

Revisor vil trekke fram at styret inntil for 2-3 år siden hadde en sammensetning hvor flere av de faste medlemmene og varamedlemmene var inhabile i saker hvor de behandlet tilskudd til prosjekter. Dette, i kombinasjon med at flere medlemmer hadde forfall, medførte at styret tidvis ikke var beslutningsdyktige i møtet, og at medlemmer ga sin tilslutning til støtte gjennom epost. Det er ikke i strid med aksjeloven eller vedtektene, men etter revisors vurdering uheldig med tanke på styrets saksbehandling. Revisor har sett store forbedringer de siste årene, og at dette ikke ser ut til å utgjøre noe større problem lenger. Fortsatt er det enkeltmedlemmer som kan være inhabile i tilskuddsakene, men det svekker ikke styrets saksbehandling totalt sett.

Revisor har også merket seg at en ansatt i selskapet møter i styret, og er tilgjengelig for å orientere og svare på spørsmål i sakene som vedrører tilskudd til prosjekter. Vedkommende har nærstående i bransjen, som noen ganger har vært søker. Vedkommende ansatt trer ut av møtet under behandling av alle søknader som familiemedlemmet er tilknyttet, men deltar under behandlingen av de øvrige søknadene. Etter revisor vurdering er det uklart om vedkommende

også blir inhabil i de andre sakene og bør tre ut av møtet for alle søknader. Etter revisors vurdering bør ledelsen i Midtnorsk filmsenter få en juridisk vurdering av vedkommende ansatts rolle i styremøtene, der vedkommende er inhabil for enkeltsøknader.

Styret har hatt mye fokus på klagesaker. Etter revisors vurdering har styrets beslutning i de fleste avslagene av klage vært riktige, jamfør Medieklagenemndas klagebehandling. Revisor har merket seg at nemnda påpekte noe mangelfull begrunnelse, også i de fire klagene som ikke fikk medhold.

Etter revisors vurdering følger styret og styreleder opp den daglige ledelsen av selskapet, slik aksjeloven og vedtektene tilsier.

2.8.2 Økonomistyring

Etter revisors vurdering har selskapet, ved styret og daglig leder nødvendig styring på selskapets økonomi. Styret får regnskapsrapporter kvartalsvis, og årsresultatene er i tråd med kravet til balanse mellom løpende inntekter og utgifter.

Revisor registrerer at økonomien tidvis har vært anstrengende, og at det har vært reduksjon i stillingsbrøk. Dette har bedret seg, og filmsenteret har fått økte stillingsressurser fra 2020. Revisor registrerer at den andre eieren, Trondheim kommune, ikke har økt sine driftstilskudd til filmsenteret tilsvarende Trøndelag fylkeskommune. Det har vært diskutert hvordan selskapet skal plassere likvide midler. Etter det revisor kan se har ikke selskapet økonomireglement eller annet regelverk som setter rammer for hvordan likvide midler kan plasseres.

2.8.3 Instruksjoner og retningslinjer

Etter revisors vurdering har Midtnorsk Filmsenter i hovedsak utarbeidet nødvendige instruksjoner og retningslinjer, som forventes av et offentlig selskap. Revisor registrerer at filmsenteret ikke har utarbeidet varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven. Vi mener at egne rutiner kan være hensiktsmessig, selv om selskapet har få ansatte.

2.8.4 Daglig ledelse og administrasjon

Etter revisors vurdering har Midtnorsk Filmsenter en organisasjon som er tilpasset virksomheten. Selskapet har den kompetansen som det er behov for, for å fylle rollen. Etter revisors vurdering har filmsenteret løst engasjementet til konsulentene på en måte som sikrer rullering og uavhengighet. Revisor legger merke til at to ansatte har sluttet på kort tid, men har ikke informasjon som tilsier at det har med selskapets organisasjon og arbeidsmiljø å gjøre. Vi registrerer at daglig leder trekker fram at lønnsnivået ikke er konkurransedyktig med

virksomheter som selskapet sammenligner seg med. Vi registrerer også at ansatte i selskapet har en annen pensjonsordning enn flere andre filmsentre.

2.9 Selskapets ledelse - Filminvest

2.9.1 Styrets sammensetning og ansvar

I aksjonæravtalen til Filminvest framgår det at fordeling av styrerepresentanter skal være som følger:

- Styret skal sammensettes etter to hovedprinsipper. Selskapet skal ha forsvarlig kompetanse for å ivareta styrets oppgaver, inkludert ansettelse av daglig leder, forsvarlig organisering av virksomheten og styrets tilsynsoppgaver.
- Styret skal ha en sammensetning som sikrer representasjon fra både Trøndelag og Innlandet.

Det er avholdt 5-7 styremøter årlig i perioden 2016 – 2020. Det er 5 styremedlemmer og 3 varamedlemmer i styret, hvorav 3 kvinner og 2 menn blant de faste medlemmene, og 2 menn og 1 kvinne blant varamedlemmene (per. desember 2020). Ett av de faste medlemmene har bostedsadresse i Trondheim. De øvrige har bostedsadresser i Innlandet og Oslo. To av varamedlemmene har bostedsadresse i henholdsvis Steinkjer og Rindal (Trøndelag).

Styreleder vurderer sammensetning og kompetanse i styret som god. Dette er formidlet både til valgkomitéens leder og eierne. Styret har både juridisk, økonomisk, kulturfaglig og bransjespesifikk kompetanse. Dette gir en bred sammensetning. Styreleder ga uttrykk for at det kommer gode innspill i møtene, og at det er gode diskusjoner. Både regnskap og regelverk for selskapet er kompleks. Dermed kan det bli en ulempe med hyppige utskiftninger – noe som må veies opp mot fordelene med å få inn nye. Hvis styreleder skulle peke på kompetanse som mangler, er det kompetanse knyttet til spillvirksomheten. Det er ikke gjennomført opplæringstiltak eller styreseminar i styret for Filminvest.

Vi har gjennomgått styreprotokoller for perioden 2016 – 2020, og sett at styret blant annet har behandlet styreinstruks, instruks for daglig leder og styreevaluering. I tillegg har de ordinære saker som regnskapsrapporter (kvartalsrapporter), årsrapporter og budsjett/handlingsplan. De har også vedtatt Strategiplan 2019 – 2023. Ellers er tilskuddsaker og investeringssaker oppe på nesten alle styremøter. Det siste året har utspill og forslag fra Norsk filminstitutt vært mye på dagsordenen.

Filminvest har i 2020 har hatt tre klagesaker. I den ene saken imøtekom styret klageren, og gjorde om vedtaket (21.6.20). I de to andre sakene har vi funnet vedtak i Medieklagenemnda, datert 17.12.2020, hvor nemnda har behandlet og forkastet begge klagene. Vi har ikke funnet vedtak i styret om avslag på klager i denne saken. Dette kan skyldes at de er avslått administrativt.

I intervju med styreleder kommer det fram at styret har rutiner for habilitetsvurderinger. I protokollene vi har gått gjennom framgår det at styret har vurdert styremedlemmer inhabile tre tilfeller, i en sak var to styremedlemmer inhabile. Inhabiliteten har vært knyttet til at det ene styremedlemmet representerer en investor, og derfor er inhabil der investoren og Filminvest er inne i samme investering.

Både styreleder og daglig leder bekrefter at styret har rutiner for å vurdere habilitet. Habilitet er et obligatorisk tema på agendaen i styremøtene. Styreleder trekker fram at det er en liten bransje, hvor aktørene gjerne har flere roller. Det er likevel en stor fordel å ha med folk som på en eller annen måte representerer bransjen, for eksempel Trondheim kino som er eneste investor i tillegg til eierne. De klarer å skille rollene. Habilitet er et obligatorisk tema på agendaen i styremøtene.

Graden av personlige relasjoner til søkerne og grensegangen for hva som skal regnes som rådgivning er forhold som kan skape gråsoner når det gjelder habilitet, ifølge daglig leder. Dokumentasjonen som vi har etterspurt, avdekker ikke eksempler på det.

2.9.2 Økonomistyring

Filminvest AS mottar både driftstilskudd og fondsmidler fra eierne. I tillegg mottar de statstilskudd fra Norsk filminstitutt (NFI).

Tabell 6. Resultatregnskap og balanseregnskap, 2017 - 2019

Resultatregnskap. 1.000 kr					
			2019	2018	2017
Driftsinntekter			19 703	18 303	20 338
Driftskostnader			20 368	18 349	20 426
Driftsresultat			-665	-46	-88
Netto finans			690	63	95
Årsresultat			25	17	7
Balanseregnskap. 1.000 kr					
Anleggsmidler			26 625	9 990	0
Omløpsmidler			5 310	18 267	27 290
Sum eiendeler			31 935	28 257	27 290
Kortsiktig gjeld			30 285	26 632	25 683
Egenkapital			1 650	1 625	1 607
Sum gjeld og egenkapital			31 935	28 257	27 290

Kilde: Filminvests årsregnskap 2017 - 2019

I årsberetningen framgår det at det samlede driftstilskuddet fra eiere i 2019 var på kr 4.173.000 (2018 kr 4.019.045). I tillegg har eierne ytt tilskudd og støtte til ulike filmprosjekter med , kr 4.060.651 (2018: kr 3.904.288).Tilbakebetalt på tidligere investeringer utgjør kr 2.764.295 (2018: kr 2.229.975). Statstilskuddet fra NFI var i 2019 på kr 8.579.000 (2018: kr 6.155.000).

Statlige midler fordeles etter en modell der omlag 80% styres av regionens aktivitet/regional innretning, og 20% er basert på NFIs vurdering av fondets måloppnåelse. De statlige midlene brukes til å utvikle nye prosjekter og som softe midler i forbindelse med produksjon. Dette kan være kombinert med investering av fondets egne midler. De regionale midlene må matche de statlige 1:1. Dersom regionale tilskudd er mindre, må differansen dekkes opp med selskapets fondsmidler.

Investeringer blir kostnadsført på tildelingstidspunktet. Innbetaling av kapital fra eierne/eksterne og tilbakebetalinger på investeringer blir inntektsført når disse foreligger. Rest investeringsmidler (fondsmidler) blir avsatt til fremtidige tilskudd eller investeringer.

I oppstartsmøtet ble vi informert om at Filminvest fører særregnskap for investeringer, for å kunne synliggjøre resultater i enkeltprosjekter hvor investorer deltar. Betegnelsen «indre selskap» har ingen betydning for den formelle organiseringen, - styret har ansvaret for den samlede virksomheten.

Filminvest har i realiteten bare én investor; Trondheim kino, som selv velger ut enkeltprosjekter de ønsker å delta i. Vi kommer nærmere inn på det i kapittel 3.3.8.

Filminvest bruker også «sekundæravkastning» som resultatstørrelse. Denne viser hvilken total regional verdiskaping som hver tilskuddskrone skaper.

Tabell 7. Sekundæravkastning i årene 2016 – 2019. Kroner.

	2019	2018	2017	2016
Regionalt forbruk pr delfinansierte krone	4,56	3,53	4,90	3,30

Kilde: Filminvests årsmeldinger 2016 - 2029

Tabellen viser at det regionale forbruket per delfinansiert krone har variert fra 3,30 – 4,90 kroner

Flere, blant annet eierrepresentanten har gitt uttrykk for at økonomiske informasjonen i Filminvest er komplisert. Både styret og eierne får detaljert informasjon, men man må nesten være fagperson for å forstå alle detaljene som handler om eksterne finansiering. Eierrepresentanten mener likevel at hun har overblikk over prinsippene.

At finansieringen er kompleks bekreftes av flere, blant annet styreleder. Styreleder ga imidlertid uttrykk for at informasjonen om økonomi som styret får er klar og tydelig.

Styreleder har tillit til den økonomiske internkontrollen i selskapet. Den ivaretas mellom annet ved at selskapet har ekstern regnskapsfører, og ved at styreleder godkjenner utgifter som vedrører daglig leder. Hun trakk også fram at det er god økonomikompetanse både i styret og administrasjonen. Styret har etablert en praksis med at revisor møter ved behandling av revidert årsregnskap. Revisor har ikke hatt kritiske merknader til regnskapet, men styreleder ser likevel nytten av at revisor er tilstede. Det framgår av protokoll fra styremøte 20.02.20 at revisor ved behandling av regnskapet for 2019 anbefalte styret å vurdere om likviditetsplassering hos Forte fondsforvaltning i fremtiden burde klassifiseres som kortsiktig finansinvestering i stedet for langsiktig. Dette for å synliggjøre selskapets reelle soliditet for eksterne kredittvurderingsselskaper. Filminvest har ikke økonomireglement eller finansreglement

2.9.3 Instruks og retningslinjer

Filminvest har styreinstruks og instruks for daglig leder, i tillegg til instruks for valgkomiteen som vi har vært inne på tidligere. I tillegg har de retningslinjer for investering. Retningslinjene ble senest gjennomgått av styret i 2020, og justert med vedtak i møtet etter. Filminvest har ikke skriftlige rutiner for anskaffelser. De har ifølge daglig leder få anskaffelser som kommer inn under regelverket for offentlige anskaffelser. De har heller ikke etiske retningslinjer eller varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven.

2.9.4 Daglig leder og administrasjonen

Filminvest har 3 ansatte fordelt på 2,3 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjons- og informasjonsrådgiver og filmkonsulent. Det er også en spillkonsulent knyttet til selskapet. Filmkonsulenten har 40 % stilling¹⁸. De ansatte er geografisk lokalisert på tre ulike steder, men daglig leder er på hovedkontoret noen ganger i måneden (ved behov). Kommunikasjonen foregår i hovedsak via digitale møter, telefon og epost. Produksjons- og informasjonsrådgiveren har oppmøte på hovedkontoret. Konsulenten bor og arbeider i en annen region.

Filmkonsulentens oppgave dreier seg om å lese alle søknader, gjøre vurderinger og lage innstilling. Innstillinger og rapportering går til daglig leder, som legger sakene fram for styret.

Filminvest må forholde seg til styrende dokument både fra staten gjennom NFI, og fra eierne hver for seg. Forskriften om tilskudd gjelder uansett. I tillegg styres arbeidet av åndsverksloven og tildelingsbrevene. Dersom tildelingsbrevene inneholder noen endringer, legger daglig leder dette inn i årsplanen. Filmkonsulenten bruker ikke de detaljerte målene i sine vurderinger. Han har lang tids erfaring, og med mindre det kommer endringer i retningslinjene som det må justeres for, ser han fort av nye søknader om de holder kunstneriske mål eller ikke, og om prosjektene gir mulighet for fullfinansiering. Ifølge konsulenten er manus den svakeste siden i norsk filmproduksjon. Derfor har de mye fokus på manusprosessen. De leier inn konsulent der det er nødvendig for å se nærmere på manus. De har ikke fast avtale, men bruker spesielt én konsulent til dette arbeidet.

Tidligere har det vært ubegrenset antall utviklingsfaser som søkere har kunnet få støtte til. Det er det satt begrensninger på nå. Dette fungerer etter intensjonene – det gis utviklingsstøtte bare opp til et visst nivå. Filminvest har fokus på å kartlegge om det er mulig å få finansiert prosjektet, og om søkerne har samarbeidspartnere med gjennomføringsevne.

Filmrådgiver tilrettelegger alle søknader på verktøyet som de bruker til saksbehandling. Filmkonsulenten tar ut relevante dokumenter, og har dialog med produksjonsrådgiver under behandlingsprosessen.

Produksjonsrådgiveren går gjennom søknader og vurderer disse opp mot forskrift. Hun gjennomfører teknisk kontroll av søknadene og har dialog med søkerne. Hun foretar kontroll før utbetalingene, og følger opp prosjektene underveis gjennom kontakt med produsentene.

¹⁸ Daværende filmkonsulent. Ny filmkonsulent fra 2022

Produksjonsrådgiveren har bred bakgrunn, både administrativt, fra bransjen og kulturlivet ellers.

Produksjonsrådgiveren bruker forskriften om tilskudd til audiovisuell produksjon, retningslinjer for investering, søkerveiledninger for den enkelte ordning, filmmeldingen og Filminvest sitt eget strategidokument og handlingsplan i sitt arbeid. Hun kjenner også i noen grad til Trøndelag fylkeskommunes regionale filmstrategi, men den er ikke i direkte bruk i arbeidet hennes. Produksjonsrådgiveren er ikke involvert i noe privat selskap. Men rollene både som «dørvokter» for tilskudd og ambassadør for næringen kan gi noen utfordringer. Hun peker på at man må være bevisst på forskjellen mellom de to rollene, og at det er en liten bransje. Det betyr at man må være forsiktig med forbindelser som gjør det vanskelig å gi avslag. Dette har fungert fint hittil, ifølge produksjonsrådgiveren.

2.9.5 Organisering og arbeidsmiljø

Ifølge daglig leder er organisasjonen tilpasset oppgavene. Søknadsprosess og bransjekontakt er styrende for hva de holder på med. Arbeid blir fordelt gjennom ukentlige arbeidslister. Det er faste møter i administrasjonen hver uke.

Til vanlig møtes de ansatte fysisk hvert kvartal. Det er lite behov for fysiske møter, ifølge daglig leder. Kommunikasjonen ivaretas like godt digitalt. Før Covid -19 hadde de fysiske møter med søkerne i forbindelse med søknadsfrister.

Daglig leder mener konsolideringen av de to filmfondene har vært positivt. Det har gitt mer penger, bedre struktur og samarbeid over fylkesgrenser. Trøndelag og Innlandet er komplementære på dokumentar/spillefilm, og hele bransjen har blitt representert fra manus til ferdig produkt. Han mener at Filminvest har blitt i stand til å gi et bedre tilbud til eksterne produsenter.

Styreleder bekrefter langt på vei daglig leders betraktninger. Oppgavene og økonomien tatt i betraktning, er bemanningen hensiktsmessig. Oppgavene ivaretas godt av de 3 ansatte, og de jobber godt sammen. Styreleder diskuterer styresaker med daglig leder i god tid før styremøtene, og kommer med innspill. På spørsmål om selskapet mangler kompetanse er svaret at det kan en ikke se at de gjør. Spilldelen, som er et forholdsvis nytt område, dekkes av spillkonsulenten.

2.10 Revisors vurdering

2.10.1 Styrets sammensetning og ansvar

Etter revisors vurdering er styret i Filminvest sammensatt og valgt i tråd med aksjeloven og vedtektene for selskapet. Det er fem medlemmer og tre varamedlemmer i styret. Styret har en sammensetning som sikrer representasjon fra både Trøndelag og Innlandet.

Den samla dokumentasjonen i denne forvaltningsrevisjonen tilsier at styrets tar ansvar for selskapets virksomhet, og de påser at selskapets formål blir fremmet, gjennom de sakene de har på agendaen og følger opp.

Etter revisors vurdering er styret satt sammen med bred kompetanse, men vi registrer at det mangler kompetanse innen spill.

Styret har vedtatt styreinstruks og instruks for daglig leder, slik vedtektene krever. Videre er det revisors inntrykk at styreleder og styret følger opp daglig leder og administrasjonen på en betryggende måte.

Revisor har registrert at styret har behandlet to klagesaker i perioden vi har gjennomgått. Medietilsynsnemnda har behandlet en av klagen, og forkastet den.

Intervjuinformasjon tyder på at styret gjør habilitetsvurderinger i hvert møte. Etter det revisor kan se av protokollene kommer det ikke fram at dette er fast punkt på møtene, annet enn når noen er vurdert inhabile i enkeltsaker. Vi registrerer det daglig leder har omtalt som «gråsoner» når det gjelder habilitet, men det er ikke noe i vår dokumentasjon som tilsier at det har vært tvil om habilitetsvurderingene til styret.

2.10.2 Økonomistyring

Generelt er det revisors vurdering at økonomistyringen i Filminvest er under betryggende kontroll. Revisor registrerer de økonomiske rammebetingelsene med tilskudd og fondsinvesteringer kan være krevende for eierne og ikke-økonomer å forstå. Vi har likevel inntrykk av at både styret og eierne får god og detaljert informasjon i styremøter, generalforsamling og eiermøter.

Filminvest går, etter det revisor forstår, en usikker tid i møte, jamfør endringsforslag for statlige tilskudd og støtteordninger. Vi har inntrykk av at dette er noe styret og daglig leder følger tett opp. Selskapet har ikke noe økonomireglement eller reglement som gir bestemmelser for plassering av likvide midler.

Filminvest skal gjennom sin virksomhet stimulere private investorer til å investere i film og andre audiovisuelle uttrykk. Det er per i dag én investor i tillegg til eierne. Revisor registrer at det er vanskelig å få private aktører til å investere i film og andre audiovisuelle uttrykk.

2.10.3 Instruksjoner og retningslinjer

Etter revisors vurdering har Filminvest i stor utstrekning de instruksjoner og retningslinjer som vedtektene krever, og som et offentlig eid selskap bør ha. Selskapet har imidlertid ikke utarbeidet etiske retningslinjer, retningslinjer for habilitetsvurderinger, varslingsrutiner eller retningslinjer for offentlige anskaffelser.

2.10.4 Daglig leder og administrasjonen

Etter revisors vurdering har Filminvest en daglig ledelse og administrasjon som er tilpasset selskapets formål og virksomhet.

Selskapets ansatte har bred kompetanse og lang erfaring innenfor den virksomheten de skal ivareta. De ansatte er lokalisert på tre ulike steder, men etter revisors vurdering skaper ikke det vanskeligheter.

Åremålet går snart ut, og det skal rekrutteres ny daglig leder. Revisor registrer at styreleder ønsker at daglig leder skal bo i regionen.

2.11 Samarbeid selskapene imellom

Selskapene har to eiere felles, samme eierrepresentant fra Trøndelag fylkeskommune, og i tillegg er ett av styremedlemmene med i begge styrer. Det siste framheves som en fordel av ledelsen ved begge selskapene. Også styremedlemmet selv ser fordeler med det.

Vi har tidligere sett at forskjellen på selskapene er utfordrende å skjønne for eierne, og at det har vært et tema på flere eiermøter.

I perioden 2007 – 2009 ble filmfondet administrert under Midtnorsk Filmsenter. I deler av perioden fram til konsolideringen i 2016 hadde selskapene felles styre. Flere av de vi intervjuet trakk fram at det var mange fordeler med det. Filminvest har sitt mandat både i Trøndelag og Innlandet, mens filmsenteret har sitt mandat i et smalere geografisk område. Det er en utfordring for den helhetlige, nasjonale filmpolitikken.

Styreleder i Midtnorsk filmsenter opplever samarbeidet i det daglige som godt. Rapportering, statistikk og selskapsanalyser kunne imidlertid vært bedre samordnet. Det er ønskelig med et rasjonelt samarbeid om dette.

Styreleder mente at det vil bli lettere for eierne å diskutere organiseringen når nytt rammeverk kommer på plass. Det kan være mange muligheter, for eksempel felles styremedlemmer eller ett selskap.

Styreleder for Filminvest trakk fram at filmsentrene i utgangspunktet har samme oppgaver nasjonalt, men ulike satsingsområder regionalt. Hun håper at den kommende statlige evalueringen¹⁹ også vil omfatte filmfondene, slik at hele det regionale filmområdet blir vurdert. Det er viktig at staten og eierne gir selskapene tydelige oppgaver, slik at grensegangen mellom senter og fond blir avklart nasjonalt, og at vi dermed får mest mulig effekt av de regionale midlene som er til disposisjon.

Begge de daglige lederne trakk fram samlokaliseringen²⁰, og at de i det daglige har en god dialog. De møtes også på felles arenaer som Filmreg,²¹ og samarbeider blant annet om Midtnorsk Filmmarked. Det er også andre samarbeidsprosjekt med felles involvering.

Daglig leder i filmsenteret opplever at det er god dialog i hverdagen. Dette må balanseres mot at de skal ha selvstendige vurderinger rundt prosjektene, og at de ikke har noen dialog om prosjektstøtte. Daglig leder ved filmsenteret opplever noe ulikt syn når det gjelder filmsenterets betydning for oppbyggingen av bransjen i Trøndelag, og kompetansen filmsenteret innehar også når det gjelder finansiering og vurderinger om lønnsomhet, både knyttet til enkeltprosjekt, selskap og bransjen som helhet.

Ifølge daglig leder for Filminvest kan det være ulike tilnærming mellom de to daglige lederne når det gjelder bransjetiltak. Kortfilm kan eksempelvis utvikles til lengre formater, og daglig leder for Filminvest har etterlyst målsettinger på dette området.

Han trakk også fram betydningen av en helhetlig strategi for hele filmområdet. Dette holdes nede på grunn av ulike verktøy og midler for filmsentre og filmfond. Regionale produsenter kan få problem i forhold til konkurransen med bransjen i Oslo. Det er tungt å finansiere store prosjekter.

¹⁹ Ferdig evaluering: Evaluering av regionale filmsentre og filmfond Evaluering for Norsk filminstitutt. Oslo Economics, 30. november 2021.

²⁰ Daværende daglige ledelse. Ny daglig leder i FilmInvest fra 2022

²¹ Paraplyorganisasjon for regionale filmsentra og fond

Ifølge han som er styremedlem i begge selskapene framstår samarbeidet mellom de to selskapene godt, men det kunne omfattet flere områder. Eksempelvis ved kartlegging av bransjen og bransjeutviklingen.

I kapittel 3 beskriver vi et samarbeidsprosjekt, Vårstigen, som er samarbeid om å styrke aktiviteten på lang fiksjon i Trøndelag. Fra begge selskapene betegnes dette prosjektet som et godt samarbeid.

2.12 Revisors vurdering

De to selskapene er Trøndelag fylkeskommunes virkemiddelapparat i filmpolitikken og politikken for andre audiovisuelle uttrykk. Det er viktig at disse selskapene har dialog og samordner virksomheten sin.

Etter revisors vurdering er det dialog på alle nivå i selskapenes styringslinje. Kontakten ivaretas gjennom felles eierrepresentant og ved at en sentral aktør innen film i Trøndelag er styremedlem i begge selskapene.

Vi har også inntrykk av at det er dialog mellom styrelederne og mellom de daglige lederne i de to selskapene. At de to daglige lederne er samlokaliserte er en fordel, men bør etter revisors vurdering ikke være avgjørende når det rekrutteres ny daglig leder i Filminvest.

Selskapenes ulike geografiske nedslagsfelt og til dels forskjellige eiere gjør ytterligere samordning mer utfordrende.

3 MÅLOPPNÅELSE FOR REGIONAL FILMSTRATEGI

I dette kapittelet belyser vi Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og audiovisuelle uttrykk, og hvordan det er lagt til rette for oppfølging av den strategien.

3.1 Problemstilling

Sørger filmselskapene for at målene for den regionale strategien blir fulgt opp?

- Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?
- Har selskapene verktøy for å måle den kunstneriske kvaliteten på virksomheten?
- Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

3.2 Revisjonskriterier

Det er målene i Trøndelag fylkeskommunes strategi for film og audiovisuelle uttrykk som er utgangspunkt for kriterier vi belyser og vurderer etter i denne sammenheng.

Den regionale strategien for film og øvrige audiovisuelle uttrykk (2020 – 2025) inneholder Trøndelag fylkeskommunes mål og strategier for filmpolitikken. Strategien består av tre mål, med hvert sitt delmål. Videre inneholder målene strategier, som dekker bredde, samhandling, kompetanse, rekruttering og internasjonalisering.

Ut fra dette vil vi bruke følgende revisjonskriterium:

- Den regionale strategien bør vurderes og justeres med jevne mellomrom
- Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.
- Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes tre hovedmål med den regionale filmsatsingen:

- Kunstnerisk kvalitet

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstnerisk kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

- Lønnsomhet

I 2025 skal Trøndelag ha en lønnsom audiovisuell bransje som står på for en betydelig andel av den norske produksjonen

- Distribusjon og formidling

I 20205 skal film- og audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag nå ut til et bredt publikum nasjonalt og internasjonalt. Tilbudet i regionen av kvalitetsfilm fra hele verden skal ha økt. Barn og unge skal ha tilgang til gode arenaer for opplevelse og kunnskap om audiovisuelle uttrykk.

3.3 Regional filmstrategi

Strategien er felles for Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. Den er beskrevet i kapittel 1.2.2, og målene er gjengitt som kriterier i kapittel 3.2. Planen varer fram til 2025, og ifølge administrasjonen i fylkeskommunen er den ikke revidert. Det har blitt diskutert om dokumentet skal revideres. Eventuell rullering vil bli vurdert i forbindelse med evaluering av virkemiddelapparatet (filmselskapene). Den regionale filmstrategien for 2015-2025 er dermed gyldig, og oppfattes som relevant. Den må løpende ses opp mot annet planverk som den er koblet mot, og den er retningsgivende for annet planarbeid på filmfeltet. Den skal i prinsippet også omfatte spillsatsingen. Det vises til at denne satsingen har vært marginal, og planen inneholder heller ikke spesifikke mål for denne satsingen.

3.4 Revisors vurdering – regional filmstrategi

Den regionale strategien bør vurderes og justeres med jevne mellomrom. Strategien er inne i siste del av tiårsperioden, men har ikke vært revidert eller justert, etter det revisor har informasjon om. Etter revisors vurdering er målene og delmålene relevante, men det er behov for særskilte mål for spillvirksomheten.

3.5 Dialog mellom Midtnorsk filmsenter og fylkeskommunen om målene

Vi har gjennomgått intervjudokumentasjon, referat fra eiermøter og generalforsamlinger, og sett på hvordan dialogen mellom filmsenteret og fylkeskommunen som eier når det gjelder de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Dialogen i generalforsamlinger inneholder i all hovedsak generalforsamlingssaker. Dialog om mål for film og andre audiovisuelle uttrykk skjer i eiermøter.

På eiermøtene har temaer rundt filmsenterets aktivitet vært oppe, og her har arbeidet med den regionale filmstrategien vært fokusert. Det har blant annet blitt drøftet om det skal utarbeides handlingsplaner for oppfølging av regional filmstrategi, med mer konkrete mål.

Vi har tidligere vært inne på at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet, spesielt når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Oppgavene og støtten fra

de to selskapene overlapper til dels hverandre, ved at begge mottar statlige tilskudd for filmprosjekter og prosjekter innen andre audiovisuelle uttrykk. Der Filminvest retter seg inn mot filmer og spill med et kommersielt potensial, er filmsenterets aktiviteter mer rettet mot utvikling og produksjon av filmprosjekt, kompetansehevende tiltak for filmbransjen og filmtiltak for barn og unge talenter. I tillegg har filmsenteret ansvar for driften av filmkommisjonen. Filmsenteret har hatt kort fiksjon (kortfilm og dokumentar) som sitt hovedfelt, og ikke direkte næringsretta aktivitet. Trøndelag fylkeskommune presiserer i sin uttalelse til rapporten at dette i all hovedsak oppleves naturlig, og at fylkeskommunen som eier ikke ser det som vesentlig å til enhver tid ha kontroll og oversikt på detaljnivå. Fylkeskommunen mener at de som eier av selskapene har god oversikt over virksomheten, og i all vesentlighet har kunnskap om hvilke oppgaver og aktiviteter som hører til hvert av selskapene.

Ledelsen i filmsenteret har forsøkt å tydeliggjøre overfor eierne at grensene mellom korte og lange format, film og spill, dokumentar og fiksjon flyter i stadig større grad over i hverandre. De har også formidlet at det er naturlig at filmsenterets arbeid fortsetter også inn i lange fiksjonsformat, slik som spillefilm og tv-serier. I tilbakemeldingen Filminvest på foreløpig rapport ønsker de å framheve fondets styrke på dette området (det vises til vedlegg 3, uttalelse fra Filminvest, s. 3)

Eierne har gitt uttrykk for at det er viktig at virkemiddelapparatet virker sammen på en best mulig måte. Derfor ble det tatt initiativ til felles eiermøte med Filminvest.

Eierne har også oppfordret administrasjonen i filmsenteret til aktivt å lete etter alternativ finansiering til filmsenterets aktiviteter i form av sponing, samarbeidsavtaler og lignende. Eierne utfordret filmsenteret til å utvide horisonten for hva som forstås som 'virkemiddelapparatet', og oppfordret blant annet til å søke støtte fra Innovasjon Norge.

Det går det fram i intervju både med den ansatte i fylkesadministrasjonen og eierrepresentanten at det er fylkesadministrasjonen som følger opp og har dialog om filmstrategi og fylkeskommunens mål for film og audiovisuelle uttrykk. Det er faste dialogmøter mellom filmsenteret og fylkesadministrasjonen, noe som først og fremst gjelder budsjettet og driftstilskuddet for kommende år. Den daglige ledelsen i filmsenteret og rådgiver i fylkeskommunen har ellers jevnlig kontakt.

Det siste året har det vært mye oppmerksomhet rundt forslag til endringer i forskrifter og de statlige tilskuddene. Når det gjelder forslaget til endringer har både daglig leder og styreleder gitt uttrykk for at filmsenteret ser positive sider ved disse. De har likevel stilt seg bak et brev til Kulturdepartementet fra Trøndelag fylkeskommune som peker på store svakheter rundt prosessen, ved at de regionale aktørene ikke har blitt tilstrekkelig involvert. I uttalelsen fra

Trøndelag fylkeskommune, i forbindelse med foreløpig rapport kommer det fram at fylkeskommunen ikke oppfattet at Midtnorsk Filmsenter stilte seg bak denne kritikken. Det presiseres dessuten at ingen av selskapene stilte seg bak brevet, men at fylkeskommunen konsulterte begge selskapene om prosessene og forslagene.

3.6 Revisors vurdering

Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Etter revisors vurdering er det tett dialog mellom fylkeskommunen og Midtnorsk Filmsenter om målene i Regional strategi for film og audiovisuelle uttrykk. Dette skjer både gjennom eiermøter og møter mellom fylkesadministrasjonen og filmsenteret.

Etter revisors vurdering kan det være enkelte utfordringer for eierne å skille enkelte av oppgavene og aktivitetene som gjelder hvert av selskapene, men vi har inntrykk av at eier opplever å ha god nok oversikt.

Det er etter revisors vurdering dialog mellom eierne og filmsenteret om å søke nye finansieringsmuligheter for å ivareta målene i den regionale film- og spillsatsingen.

Etter revisors vurdering er det skille mellom eierrepresentanten og fylkesadministrasjonen, når det gjelder den faglige oppfølging av selskapene. Det er ryddig rolleavklaring, etter revisors vurdering.

Etter revisors vurdering står filmsenteret sammen med fylkeskommunen og Filminvest, når det gjelder kritikk av prosessen rundt eventuelle endringer i statlige tilskudds- og støtteordninger. Vi registrerer at fylkeskommunen er av en annen oppfatning.

3.7 Dialog mellom Filminvest og fylkeskommunen om målene

Formålet med Filminvest er å bidra til å utvikle satsingen på langfilm, TV-serier og dataspill i regionen. Fondet tilbyr bidrag til finansiering av prosjekter med sterk regional tilhørighet.

I likhet med Midtnorsk filmsenter har vi gjennomgått referat fra eierskapsmøter, for å se hvordan dialogen mellom eiere og selskapet er om de regionale målene. I likhet med filmsenteret møter både eierrepresentant og ledelse og ansatte innenfor film og audiovisuelle uttrykk i eiermøtene. Det er de administrativt ansatte som ivaretar oppfølgingen av fylkeskommunens mål.

Det første eiermøtet vi har fått referat fra viser at møtet har tatt tak i regionale mål og hvordan disse skal konkretiseres med indikatorer. Forskjell på bransjene i Trøndelag og Innlandet ble også løftet fram; om det for eksempel er en idé å ha noen større tilskudd til prosjekter som slår ut på begge regionene (fylkene). Dette var et spørsmål som daværende styreleder stilte.

Andre spørsmål som ble drøftet var hvordan man skal utvikle talent og beholde dem i regionen, og hvordan man skal utvikle bransjen til noe mer enn en talentfabrikk.

Dataspill ble også løftet fram. Det ble vist til at regionen har den sterkeste kompetansen i landet, og det ble drøftet hvordan det kunne utnyttes bedre.

Også i Filminvest har samspillet og rollefordelingen i skjæringspunktet mellom de to selskapene blitt diskutert.

I det siste har eiermøtene handlet mye om den statlige tilskuddspolitikken og forslag til forskriftsendringer²². Her har særlig Filminvest sammen med de andre regionale filmfondene vært kritiske. De oppfatter Norsk filminstitutt som egenrådige og lite inkluderende i denne prosessen.

NFI foreslår å endre tilskuddsordningen ved at de statlige tilskuddene i større grad skal gå til filmsentrene. Videre foreslår de å endre på etterhåndsstøtten, ved å fjerne denne for filmer uten forhåndsstøtte fra NFI eller et regionalt fond. Ved å kunne gi mer forhåndsstøtte vil staten gjennom NFI oppnå mer kontroll over hvilke filmer som skal lages.

I en orientering i eiermøte fra daglig leder, ble konsekvensene av eventuelle endringer i etterhåndsstøtte beskrevet som alvorlig for den regionale filmproduksjonen. Etterhåndsstøtten er helt avgjørende for bransjen fordi den:

- gir produsenter og talenter som ikke prioriteres av NFI mulighet til å lage spillefilm
- bidrar til maktspredning og økt mangfold i historier og etnisitet
- motvirker sentralisering og et fåtall konsulenters vurderinger og preferanser
- sikrer at produksjonene får tilgang på avgjørende investeringskapital, herunder de regionale fondenes risikokapital
- er et insitamant til økt salgsfokus på alle tilgjengelige plattformer og således økt tilgjengelighet for publikum
- helt avgjørende for interesse fra private investorer

²² Forskriften ble endret i 2021. Filmer uten forhåndsstøtte fra NFI, er ikke lenger berettiget for etterhåndsstøtte.

Filminvests styreleder og daglige leder har tatt initiativ overfor eierne i denne saken, og fått fylkeskommunen med på et brev til departementet, hvor de kritiserer prosessen fra NFIs side. Fra Filminvests side er man tilfreds med fylkeskommunens engasjement i saken.

3.8 Revisors vurdering

Det bør være dialog mellom filmselskapene og Trøndelag fylkeskommunes for å nå de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk.

Etter revisors vurdering har Filminvest i hele perioden fra 2016 hatt dialog med eierne om oppfølging av den regionale film- og spillsatsingen.

I første del var det drøftinger i eiermøter om hvordan de regionale målene skulle konkretiseres og følges opp. I den siste tiden har dialogen handlet om forslag til endringer i tilskudds- og støtteordning, hvor revisor har inntrykk av at Trøndelag fylkeskommune og Filminvest står sammen om kritikken av prosessen og bekymringer for framtidig finansieringsordning.

3.9 Fylkeskommunens forventninger om kunstnerisk kvalitet

På spørsmål om hvordan selskapene har fulgt opp strategiplanen svarer fylkesadministrasjonen at de to selskaperes oppgave er å sette fylkeskommunens mål innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk ut i livet. Det er tett dialog med selskapene gjennom årlige møter, eiermøter og årsrapportering. Filminvest har større kommersielt fokus enn Midtnorsk Filmsenter, men kvalitet og lønnsomhet henger gjerne sammen. Fylkesadministrasjonen har inntrykk av at begge selskapene har fokus på kompetanseheving, levedyktige selskaper og å koble aktørene i bransjen sammen. Selskapene har dyktige fagfolk med høy kompetanse. Det arbeides aktivt på internasjonale arenaer og med nettverksbygging.

Fra fylkesadministrasjonen trekkes det fram at mye av produksjonen med støtte fra selskapene har høstet heder og ære, blant annet med priser og visninger på filmfestivaler. Selskapene har lyktes med å skaffe internasjonale nettverk. I dialogen med selskapene frontes ambisjonene om internasjonal satsing.

På spørsmål om selskapene rapporterer om måloppnåelse til fylkeskommunen svarer fylkesadministrasjonen at det ikke gjøres systematisk, annet enn i årsrapporter og tilskuddsoversikter. Fylkeskommunens oppfølging av filmstrategiene reflekteres i for eksempel økonomiplanen og andre styringsdokumenter, ifølge fylkesadministrasjonen.

3.10 Verktøy for måling kunstnerisk kvalitet – Midtnorsk Filmsenter

Vi har valgt å belyse dette spørsmålet med å beskrive om Midtnorsk filmsenter har styringsdokument som ivaretar delmålet om kunstnerisk kvalitet, for deretter å se på om de har utarbeidet indikatorer for kunstnerisk kvalitet.

Handlingsplaner for Midtnorsk Filmsenter

I alle handlingsplanene i tidsrommet 2016 – 2021 er det referert til de tre hovedmålene i den regionale filmstrategien for Trøndelag, i tillegg til delmål og de fem satsingene for kunstnerisk kvalitet.

Hovedsatsinger i 2020:

- Kortdokumentar på internasjonale digitale plattformer II
- Løft for fiksjon II
- Regissørens stemme + samarbeid med andre kunstfelt
- Barn/unge, talent + bransjeutvikling
- Spill
- Stake ut Midgards fremtid

Den årlige handlingsplanen inneholder statusbeskrivelse for forrige år, med konkrete beskrivelser av tiltak. Handlingsplanen inneholder konkretiserte tiltak under hvert av hovedsatsingene.

En gjennomgang av årsrapporter fra Midtnorsk Filmsenter viser at det rapporteres på informasjon om antall prosjekt som får støtte til utvikling og støtte til produksjon, antall kortfilmer og dokumentarfilmer innenfor de to støtteordningene, beløp som Midtnorsk Filmsenter støtter og beløp for støtte totalt. I tillegg kommer det fram informasjon om produsenter og regissør og en kort beskrivelse av filmen. I årsrapporten beskrives dessuten aktiviteter på unge talenter, bransjeutvikling, kurs og seminarer, samt festivaler og priser. Det er rapportert at selskapene har dyktige fagfolk med høy kompetanse. Det arbeides aktivt på internasjonale arenaer og med nettverksbygging.

Det er de statlige midlene som brukes til støtte. En andel brukes også til kurs, kompetanseheving, stipender osv. Filmsenteret har også et ansvar knyttet til barn/unge og talentutvikling. I 2020 ble i tillegg en ordning knyttet til tildeling av støtte til filmformidlingstiltak flyttet fra NFI til de regionale filmsentrene. Noen produksjoner gis det ikke støtte til, for eksempel oppdragsfilm, studentfilmer, reklamefilmer og musikkvideoer.

I intervjuet med et av styremedlemmene, som også er styremedlem i Filminvest, ble det fortalt at måling av kunstnerisk kvalitet er vanskelig, men at det er noe filmsenteret har fokus og er gode på.

Vi har tidligere beskrevet funksjonen til konsulenten ved filmsenteret (engasjert på åremål). Konsulentens oppgave er utelukkende å gjøre kunstneriske og kvalitetsmessige vurderinger, og på bakgrunn av det innstille til styret om hvilke prioriteringer som skal gjøres for tildeling. I tillegg til konsulenten gjør en fast tilsatt produksjonsrådgiver vurderinger av at det formelle knyttet til forskriften for tilskudd er ivaretatt.

Konsulentens vurderingsgrunnlag er forskriftene fra kulturdepartementet og retningslinjene til Midtnorsk Filmsenter. Når det gjelder kunstnerisk kvalitet, er det filmkonsulentens kunstfaglige kunnskap og erfaringer som er viktigst. Kunstfaglige kriterier kan ikke gjøres instrumentelle. Det vil være de samlede tilskuddene og bransjeutviklende tiltak over tid som er det viktigste grunnlaget for vurdering av måloppnåelse for den regionale filmstrategien, også når det gjelder kvalitet. Her har det kommet signaler fra styret, blant annet om å få flere og bedre kortfilmprosjekter. Det har blitt satt i gang bransjeutviklende tiltak for å stimulere til dette.

3.11 Revisors vurdering

Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes hovedmål om kunstnerisk kvalitet

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstnerisk kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

Etter revisors vurdering ivaretar Midtnorsk Filmsenter mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. Utover handlingsplaner og årsrapporter, er det få indikatorer for å måle oppfølgingen av delmålet om kunstnerisk kvalitet.

Midtnorsk Filmsenter har flere føringer de må forholde seg til i sin virksomhet. I saksbehandlingen rundt tilskudd og støtte er det forskriften om tilskudd til produksjon av film og andre audiovisuelle uttrykk og retningslinjene til filmsenteret som er førende.

3.12 Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet - Filminvest

Vi har valgt å belyse dette spørsmålet med å beskrive om Filminvest har styringsdokument som ivaretar delmålet om kunstnerisk kvalitet, for deretter å se på om de har utarbeidet indikatorer for kunstnerisk kvalitet. I Strategiplan 2019 – 2024 for Filminvest framgår det at dette er de overordna målene:

Filminvest har hovedmål for produksjon, økonomi og drift og samarbeid. Målene for produksjon er:

Filminvest skal være en vesentlig bidragsyter til at:

- det etableres et nivå der det produseres minst to filmer for kino og minst en dramaserie for TV/nett med regional forankring årlig.
- det etableres et nivå der det produseres minst to dataspill for barn/unge årlig.
- det investeres i to til fire eksterne produksjoner årlig med høyt forbruk i regionens audiovisuelle sektor.
- det årlig produseres minst en internasjonal co-produksjon i regionen med hjelp av den nasjonale insentivordningen.
- regionens produsenter har tilstrekkelig tilgang på finansiering i samarbeid med staten, eierne og Norsk filminstitutt.

Også de vi intervjuet fra Filminvest trakk fram at det er vanskelig å måle kunstnerisk kvalitet. Spørsmålet er om publikumsoppslutning og lønnsomhet også kan brukes som kunstneriske mål.

Filminvest har en konsulent som er fast ansatt i selskapet (40 %) ²³. Konsulentens oppgave er den samme som filmkonsulenten i filmsenteret. Konsulenten skal gjøre kunstneriske og kvalitetsmessige vurderinger av søknader om støtte og investering.

Ifølge filmkonsulenten må de forholde seg til styrende dokument både fra staten gjennom NFI og eierne hver for seg, men forskriften om tilskudd gjelder uansett. I tillegg styres arbeidet av åndsverksloven og tildelingsbrevene. Dersom tildelingsbrevene inneholder noen endringer, legger daglig leder det inn i årsplanen.

Styreleder mente at fylkesstrategien er ambisiøs og lite konkret. Det kan også være utfordrende å ha eiere i to fylker med hver sine strategier.

3.13 Revisors vurdering

Filmselskapene bør ivareta Trøndelag fylkeskommunes hovedmål om kunstnerisk kvalitet.

²³ Daværende filmkonsulent

I 2025 skal film og øvrige audiovisuelle produksjoner fra Trøndelag være kjent for å ha gjennomgående høy kunstneriske kvalitet. Barn og unge skal ha tilgang til et mangfold av muligheter til å lære seg beherske audiovisuelle medier som uttrykksform.

Etter revisors vurdering ivaretar Filminvest mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. Både strategiplan, handlingsplaner og årsrapporter inneholder konkretisering av målene i den regionale film- og spillstrategien.

I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte.

Revisor registrer at Trøndelag fylkeskommunes filmstrategi oppleves som lite konkret og nokså ambisiøs. Det kan også være utfordringer med å ivareta eiere i flere fylker og kommuners mål og strategier.

For Filminvest gjelder også kommersiell suksess som kvalitetskriterier.

3.14 Fylkeskommunens forventninger om lønnsomhet

På spørsmål om forventninger og oppfølging av delmålet om lønnsomhet for bransjen viser de vi intervjuet fra fylkesadministrasjonen til filmmeldingen, og at høringsrunden om endring av forskrift synliggjorde uenighet mellom NFI og regionene knyttet til regional filmutvikling. Endringene kan gjøre det vanskeligere å få tilgang til etterhåndstilskudd fra NFI.

I intervjuene ble det trukket fram at det er gjort et betydelig politisk arbeid i forhold til forskriftsendringen. Det er mange mekanismer i finansieringen av film som griper inn i hverandre, og det er viktig at Trøndelag ikke blir stående i et vakuum.

Flere av de vi har intervjuet har påpekt at det ikke er enkelt å bli rik på film, men at det har vært en utvikling i rett retning. Filmbransjen generelt er støttebasert, og store kinodistribusjoner er en forutsetning for lønnsomhet. Det er krevende å få med private investorer, og det er et lite utviklet marked. Det er stort press på sponsormarkedet fra andre aktiviteter, for eksempel sport, og det er vanskelig å se eget utbytte i form av profilering. Spørsmålet om privat kapital er et tema i dialogen med selskapene. Fylkesadministrasjonen hadde ikke kjennskap til at det er tatt noen grep fra selskapene for å minske risikoen for investorene.

3.15 Lønnsomhet – Midtnorsk filmsenter

Handlingsplanene nevner ikke eksplisitt lønnsomhet for bransjen som mål, men utfra beskrivelse av satsinger kommer det fram at filmsenteret jobber bevisst for å bidra til at bransjen styrkes. Lønnsomhet og økonomisk bærekraft beskrives som en innarbeidet del av

filmsenterets vurdering av søknader og selskap mv. De regionale aktørene er i en bransje med stadig større krav om å lykkes i internasjonal konkurranse.

For å utvikle bransjen videre og øke kvaliteten i produksjonene, framgår det at det må produseres flere filmer med økte budsjetter og/eller med høy kvalitet. Dette for at de skal utmerke seg og øke sin anseelse overfor nasjonale og internasjonale tilskuddsgivere og visningsarenaer. Filmsenteret ønsker å profesjonalisere aktørene i bransjen, både med hensyn kunstnerisk kvalitet og i selve produksjonen. Det vil si profesjonalitet med hensyn til finansiering, markedsføring og økonomisk bærekraft for selskapet. Filmsenteret er ofte den første som behandler søknader om tilskudd, og utfallet har dermed stor betydning for igangsettelse.

Trøndelag har hatt få produksjoner av lang fiksjonsfilm. Filmsenteret har i samarbeid med Filminvest²⁴ og Østnorsk Filmsenter deltatt i prosjektet *Vårstigen*, der tre trønderske spillefilmer er under utvikling. Dette kan også ha betydning for lønnsomhet.

3.16 Revisors vurdering

I 2025 skal Trøndelag ifølge den regionale filmstrategien ha en lønnsom audiovisuell bransje som står på for en betydelig andel av den norske produksjonen.

Etter revisors vurdering har dette målet ikke vært eksplisitt førende for Midtnorsk Filmsenter²⁵. Likevel er det revisors vurdering at styre og ledelse i selskapet ser på virksomheten, særlig tilskuddene de gir til ulike prosjekter, som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen. Revisor registrerer at Midtnorsk filmsenter har en utvikling, blant annet gjennom prosjektet *Vårstigen* og gjennom filmkommisjonen, som har potensial når det gjelder lønnsomhet.

3.17 Lønnsomhet – Filminvest

Det er Filminvest som har klare mandat innen næringsutvikling og lønnsomhet. Filminvest yter både tilskudd og de investerer fondsmidler i filmsatsinger. Investeringer skjer bare i prosjekt med kommersielt potensial. De statlige midlene brukes til å utvikle nye prosjekter og utvikle bransje, ofte i kombinasjon med produksjonsstøtte og/eller investering av fondets

²⁴ Initiativtaker og styrer av prosjektet (jf. uttalelse i vedlegg 3)

²⁵ Endret begrepsbruk per 3.10.2022: Opprinnelig:ikke spesielt førende for...

egne midler. De regionale midlene må matche de statlige 1:1. Dersom regionale tilskudd er mindre, må differansen dekkes opp med selskapets fondsmidler.

Filminvest investerer i kommersielle prosjekter med regional forankring, og med krav om tilbakebetaling og avkastning. Filminvest sitt mål for investeringer å oppnå en positiv utvikling av fondets investeringskapital gjennom aktiv forvaltning og moderat risiko ved investeringer. Samtidig skal regionalt forbruk være høyere enn fondets investering.

I årsrapporten for 2019 framgår det at Filminvest deltok i finansieringen av fem norske filmer som ble vist på kino i 2019. Disse hadde et samlet besøk på 645 538 og utgjorde 31% av besøket på norske filmer.

I 2018 var Filminvest involvert i 7 av de 33 norske premiefilmene på kino: 6 spillefilmer og 1 kinodokumentar. Disse filmene ble sett av mer enn 500 000 besøkende på kino. I tillegg hadde dramaserien «Helium», produsert av Fabelaktiv premiere på NRK.

I 2017 var det få premierer som Filminvest var involvert i, men aktiviteten var høy rundt de produksjonene som hadde premiere året etter.

Filminvest samler alle sine investeringer i Filminvest IS og fører disse i eget avdelingsregnskap for å synliggjøre investeringsfondets utvikling. Samlet tilgjengelig investeringskapital var før årets investeringer på kr. 17 684 428,- I løpet av 2019 ble det investert 4 millioner i 7 prosjekter med et samlet budsjett på 60,9 millioner, hvorav 28,9 millioner ble forbrukt i regionen. Investeringer kostnadsføres i sin helhet og inntektsføres løpende ved tilbakebetaling. Tilgjengelig investeringskapital var ved utgangen av året kr. 17 754 872.

Ifølge styreleder og daglig leder er lønnsomheten i filmbransjen lav. Historisk får man tilbake rundt 68 % av investerte midler, og det er dermed ingen god butikk for eksterne investorer. Filminvest har i realiteten bare én investor; Trondheim kino, som selv velger ut enkeltprosjekter de ønsker å delta i. Daglig leder i Trondheim kino er styremedlem i begge filmselskapene. Vi intervjuet han, og fikk informasjon om hvordan det arbeides for å gjøre den regionale filmsatsingen interessant å investere i.

Det kreves mye arbeid for å få inn privat kapital. Dette er en kompleks bransje. Trondheim kino går inn på prosjekter som har livets rett på kino, og har ikke hatt noen tap. Bransjen er avhengig av NFI sine støtteordninger, og film er veldig risikofylt. Trondheim kino har vært lojal med å kanalisere midlene gjennom Filminvest. Dermed sikres det en profesjonell håndtering. Noen investorer går i stedet direkte inn i filmprosjekt. For disse har Trondheim kino og Filminvest ofte opptrådt som rådgivere, og formidlet hva som er deres faglige vurdering av prosjektene og produsentene. Dette er med på å sikre legitimiteten for bransjen.

I Norge er det bare filmfondet i Bergen som har lyktes med å få inn private investorer i noe omfang. Dette kan ha sammenheng med tradisjoner for investering i kultur, investormiljøet og «gamle penger» som er avsatt til formålet. Styret har mye fokus på dette. Fokuset på dette avhenger også mye av bakgrunnen til daglig leder i Trondheim kino. Også eierne har hatt fokus på dette fra dag én. Men eierne kunne kommunisert det enda sterkere. Kriteriene for støtte fra NFI, som endrer seg hele tiden, skaper uforutsigbarhet, og øker risikoen mot å få inn kapital.

Trøndelag er langt framme på dokumentarfilm, nasjonalt og internasjonalt. Styremedlemmet mente at om 10-15 år vil det også komme et par produsenter på lang fiksjon (lang spillefilm).

Daglig leder i Filminvest ga uttrykk for uro for framtiden. Per i dag er det stor usikkerhet om forutsetningene for den videre driften i 2022. Dette gjelder både finansiering og organisering av sentre og fond. Filminvest har nødvendig kompetanse og nettverk på finansiering og distribusjon av kommersielle prosjekter. Filmfondene arbeider med næringsutvikling gjennom bruken av midlene. Med dette forstås styrking av gjennomføringsevne i stedet for spredning av midler på nye og mindre aktører. Dette måles både gjennom avkastning på primærkapitalen, og gjennom sekundæravkastning i form av kjøp av varer og tjenester i regionen.

3.18 Revisors vurdering

Filmstrategien har som mål at Trøndelag i 2025 skal ha en lønnsom audiovisuell bransje som står for en betydelig andel av den norske produksjonen. Dette målet treffer kjernen av Filminvests virksomhet. Filminvest har høy aktivitet, og yter tilskudd og investerer i en rekke prosjekter. Likevel fremgår det av vår dokumentasjon at det er krevende å få til lønnsomhet i denne bransjen, noe mangelen på private investorer også bekrefter. Etter revisors vurdering skyldes dette egenskaper ved filmbransjen, og ikke mangler ved Filminvest sin innsats.

4 HØRING

Et foreløpig rapportutkast har vært sendt til uttalelse til begge selskapene og fylkesrådmannen og eierrepresentanten i Trøndelag fylkeskommune.

Vi har fått skriftlige uttalelser fra begge selskapene og fra fylkeskommunen. Tilbakemeldingene bidrar til å tydeliggjøre og supplere informasjonen i rapporten, og revisor har i stor utstrekning gjort justeringer i formuleringer på bakgrunn av tilbakemeldingene.

Trøndelag fylkeskommunes uttalelse følger som vedlegg 2. Uttalelsen representerer både fylkesrådmannen og eierrepresentanten, slik revisor tolker den. Uttalelsen trekker fram to punkt hvor de ønsker utdyping.

Det ene punktet er knyttet til beskrivelser av eiernes forståelse og oversikt over skillet og overlapping mellom selskapenes oppgaver og aktiviteter, slik det kommer fram i kapittel 3.5 og 3.6. De ønsker å få nyansert informasjonen. Revisor har justert innholdet i både 3.5 og 3.6 (revisors vurdering), og nyansert konklusjonen noe.

Det andre punktet er knyttet til fylkeskommunens kritikk av NFI og Kulturdepartementet i forbindelse med forskriftsendringer (også kapittel 3.5 og 3.6). Innholdet i de kapitlene er basert på filmsenterets oppfatning, men revisor har tilføyd informasjon om at fylkeskommunen ikke deler oppfatningen. Tilføyelsen gjelder begge kapitlene, i tillegg til at konklusjonen er noe nyansert.

Midtnorsk Filmsenters uttalelse er lagt ved i vedlegg 3. Filmsenterets endringsforslag er markert med rød skrift. Revisor har gjort justeringer på bakgrunn av størstedelen av filmsenterets endringsforslag, men har ikke tatt inn all tekst. Endringene har ikke påvirket vurderinger og konklusjon.

Filminvests høringsuttalelse er lagt ved i vedlegg 4. Uttalelsen er behandlet på samme måte som for Midtnorsk Filmsenter. Vi har ikke gjort endringer knyttet til skriftlige rutiner (etiske retningslinjer, varslingsrutiner mv. Det er mener vi det er viktig at et selskap har, uavhengig av god praksis og få ansatte. Når det gjelder korrigeringer vil vi trekke fram følgende som gjelder revisors vurderinger i den foreløpige rapporten:

- Klager: Vi har korrigert det som gjelder vurderinger i 2.10.1: Avslagene er trolig behandlet administrativt, og klagesakene er derfor sendt til Medieklagenemnda uten styrebehandling. Revisor har tatt bort henvisning til regelverk og styrebehandling.

- I samme avsnitt (2.10.1 vises det til «gråsoner» knyttet til habilitet. Det er daglig leder som har brukt formuleringen i verifisert referat. Vi har presisert at vi ikke har avdekket konkret informasjon i vår dokumentasjon som stiller habiliteten til saksbehandlere i tvil.

En del av kommentarene til selskapene gjelder uklarheter om framtidige oppgaver. Vi har ikke gjort endringer av prinsipiell karakter knyttet til dette. Vi viser til uttalelsene, og den fylldige informasjonen som kommer fram der.

5 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

Denne forvaltningsrevisjonen har gjennomgått film- og spillsatsingen i Midt-Norge, med utgangspunkt i Trøndelag, ved å se nærmere på de to filmselskapene Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS sin virksomhet.

5.1 Konklusjon

Er den regionale filmsatsingen formålstjenlig organisert?

Forvaltningsrevisjonen viser at filmsatsingen i stor grad er hensiktsmessig organisert med Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS. Vi har identifisert noen svakheter, som vi vil komme tilbake til nedenfor.

- *Er det enkelte selskapet hensiktsmessig organisert?*

Midtnorsk Filmsenter AS

Generelt vil revisor konkludere med at selskapet, fra eierorgan til selskapsledelse har en hensiktsmessig organisering. Revisor vil trekke fram at selskapet i stor grad ivaretar pålegg og anbefalinger om ledelse og drift av offentlig eide aksjeselskap. Vi vil trekke fram regelmessige eiermøter, som vi mener er en viktig arena for dialog med eierne, i tillegg til årlige budsjettmøter med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Midtnorsk Filmsenter.

Eierorganet har utarbeidet instruks for valgkomiteen, og ellers arbeidet med sammensetningen av styret. Styret har nå, etter det revisor kan se en hensiktsmessig sammensetning.

Det er nødvendig dialog mellom styreleder og eierorgan, og mellom styreleder og daglig leder. Selskapet har utarbeidet viktige retningslinjer og skriftlige rutiner, men vi mener at selskapet bør ha varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, i tillegg til reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler.

Styrets oppmerksomhet har i stor grad vært rettet mot klagesaker og en varslings sak de siste årene. Filmsenteret har stort sett fått medhold fra Medieklagenemnda i disse sakene.

Revisor mener at det er usikkerhet rundt praksis for en ansatts habilitet knyttet til saker som vedrører nærstående. Vi mener at det er usikkert om det er nok å tre ut av den aktuelle saksbehandlingen knyttet til nærståendes søknad, eller om vedkommende også må tre ut av saksbehandlingen av de andre søknadene som er under vurdering sammen med nærståendes søknad. Vi mener at selskapet bør forsikre seg om at forvaltningslovens habilitetsbestemmelser ivaretas i disse tilfellene.

Filminvest AS

Som selskap er Filminvest hensiktsmessig organisert. Selskapet ivaretar i stor grad pålegg og anbefalinger som gjelder for offentlig eide aksjeselskaper. Det fremgår ikke av møteprotokoller at generalforsamlingen har fastsatt disponeringen av overskudd de siste årene.

Vi vil også for Filminvest trekke fram at de regelmessige eiermøtene framstår som en viktig arena for dialog mellom eierne og selskapets ledelse, i tillegg til dialogen med eiernes administrasjon. Det er dessuten god rolleforståelse mellom eierrepresentant og fylkesadministrasjonen inn mot Filminvest. Eierorganet har utarbeidet instruks for valgkomitéen som vil være et grunnlag for å få til god styresammensetning.

Det er nødvendig dialog mellom styrets leder og eierorganet, og mellom styrets leder og daglig leder. Selskapet har utarbeidet viktige retningslinjer og skriftlige rutiner, men de mangler etiske retningslinjer, varslingsrutiner etter arbeidsmiljøloven, økonomireglement som inkluderer plassering av likvid midler og habilitetsreglement.

- *Fungerer samspillet mellom de to selskapene?*

Samspillet mellom de to selskapene fungerer i all hovedsak tilfredsstillende. Selskapenes har til dels forskjellige eiere, ulike geografiske nedslagsfelt og dels overlappende oppgaver. Dette gir noen utfordringer, etter det vi har sett.

Sørger Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd?

- *Har selskapene nødvendig samhandling og dialog med fylkeskommunen om regionale mål og måloppnåelse innenfor film og andre audiovisuelle uttrykk?*

Den regionale strategien for film og audiovisuelle uttrykk er inne i den siste delen av tiårsperioden, men har ikke blitt justert siden den ble vedtatt. Det er heller ikke utarbeidet noen særskilt strategi for spillsatsing. Eierne som møter i generalforsamling og eiermøter har gitt uttrykk for at det ikke alltid er lett å skille mellom deler av selskapenes funksjon og aktiviteter, ettersom begge selskapene yter tilskudd til prosjekt. Den siste tiden har det vært tettere dialog på grunn av forslagene fra Norsk filminstitutt (NFI) om endringer i tilskudds- og støtteordninger. Her har fylkeskommunen, som en av eierne og de to selskapene vært forholdsvis samordnet i sin kritikk av prosessen som staten gjennom NFI har ført.

- *Verktøy for å måle kunstnerisk kvalitet*

Midtnorsk Filmsenter:

Den regionale strategien har vært gjenspeilet i Midtnorsk filmsenters egne handlingsplaner og rapportering, i tillegg til i eiermøtene. Statlige føringer i forskrifter og i tilskuddsbrev er likevel det nærmeste filmsenteret kommer indikatorer for målstyring i filmsatsingen.

Filminvest:

Filminvest ivaretar mål og delmål om kunstnerisk kvalitet gjennom styringsdokumentene. I likhet med Midtnorsk Filmsenter er det også for Filminvest føringer i forskrifter og tilskuddsbrev som gjelder som kriterier for tilskudd og støtte. Indikatorer utover det er svakt utviklet.

- *Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?*

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har ikke vært eksplisitt mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen.

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

5.2 Anbefalinger

Vi anbefaler fylkesrådmannen å:

- Gjennomgå og eventuelt revidere de regionale målene for film og audiovisuelle uttrykk

Vi anbefaler ledelsen i Midtnorsk Filmsenter å:

- Få juridiske vurderinger knyttet til habilitet
- Utarbeide varslingsrutiner knyttet til arbeidsmiljøloven
- Utarbeide reglement for økonomiforvaltning og plassering av likvide midler

Vi anbefaler ledelsen i Filminvest å

- Fastsette og synliggjøre i protokoll fra generalforsamling disponering av overskudd/dekning av underskudd
- Utarbeide skriftlige retningslinjer/rutiner for:
 - Økonomiforvaltning og plassering av likvide midler
 - Etikk og varsling
 - Habilitetsvurderinger

KILDER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>

KS, 'Anbefalinger Om Eierstyring Og Selskapsledelse Og Kontroll'

Kultur- og likestillingsdepartementet, 'St.Meld 30 (2014-2015) En Framtidsrettet Filmpolitikk', 2015
<<https://www.regjeringen.no/contentassets/7a2bd58ee37f45609e7cb1c58240bfe1/no/pdfs/stm201420150030000dddpdfs.pdf>>

Nærings- og fiskeridepartementet, 'Lov Om Aksjeselskaper', 1997
<<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44?q=aksjeloven>>

Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner og Trondheim kommune, 'Film Og Andre Audiovisuelle Uttrykk i Trøndelag. Regionalstrategi 2015 -2025', 2015
<<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/718036d7bada4208a9695677f6f8024b/filmstrategi-endelig.pdf>>

Trøndelag fylkeskommune, 'Eierpolitikk i Trøndelag Fylkeskommune', 2020
<[file:///C:/Users/AnnaØInes/Downloads/Eierpolitikk i Trøndelag fylkeskommune \(2\).PDF](file:///C:/Users/AnnaØInes/Downloads/Eierpolitikk%20i%20Trøndelag%20fylkeskommune%20(2).PDF)>

www.midnorskfilm.no - Årsrapporter, årsregnskap, handlingsplaner, budsjett, retningslinjer og andre dokumenter

www.filminvest.no – Strategiplan, årsrapporter, årsregnskap, budsjett- og handlingsplaner og andre dokumenter

VEDLEGG 1 UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)

Kapittel 2. Stiftelse av aksjeselskap

- Bestemmelser om stiftelsesdokument
- Vedtektene og minstekrav til vedtektene

Kapittel 5. Generalforsamlingen

- Generalforsamlingens myndighet
- Aksjeeiernes møterett. Fullmektig
- Aksjeeiere har rett til å ta med rådgiver, og kan gi talerett til én rådgiver.
- Stemmerett. Inhabilitet
- Ledelsens rett og plikt til å være til stede på generalforsamlingen
- Ordinær generalforsamling
 - Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår
 - Saker som skal behandles og avgjøres:
 - godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
 - andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- Protokoll

Kapittel 6. Selskapets ledelse

- Krav om styre og daglig leder. Valg av styret, tjenestetid mv
- Valg av styremedlemmer
- Godtgjørelse

Ledelsens oppgaver og saksbehandling

- Forvaltning av selskapet
- Styrets tilsynsansvar
- Daglig leders plikter overfor styret

- Styreinstruks
- Inhabilitet
- Styreprotokoll

Revisor

- Valg av revisor
- Godtgjørelse av revisor

Midtnorsk Filmsenters vedtekter

§ 5 Generalforsamling

§ 6 Valgkomité

§ 7 Ledelse

Filminvests vedtekter

§ 5 Styret

§ 7 Generalforsamling

Film og øvrige audiovisuelle uttrykk i Trøndelag – Regional strategi

Satsinger:

Kunstnerisk kvalitet

- *Delmål: I 2025 SKAL FILM- OG ØVRIGE AUDIOVISUELLE PRODUKSJONER FRA TRØNDELAG VÆRE KJENT FOR Å HA GJENNOMGÅENDE HØY KUNSTNERISK KVALITET. BARN OG UNGE SKAL HA TILGANG TIL ET MANGFOLD AV MULIGHETER TIL Å LÆRE SEG Å BEHERSKE AUDIOVISUELLE MEDIER SOM UTTRYKKSFORM*
 - o *Bredde*
 - o *Samhandling*
 - o *Kompetanse*
 - o *Rekruttering*
 - o *Internasjonalisering*

Lønnsomhet

- *Delmål: I 2025 SKAL TRØNDELAG HA EN LØNNSOM AUDIOVISUELL BRANSJE SOM STÅR FOR EN BETYDELIG ANDEL AV DEN NORSKE PRODUKSJONEN.*
STRATEGIER:
 - o *Bredde*
 - o *Samhandling*
 - o *Kompetanse*

- *Rekruttering*
- *Internasjonalisering*

VEDLEGG 2 TRFKS UTTALELSE

REVISJON MIDT-NORGE SA
Brugata 2
7715 STEINKJER

Vår dato: 17.03.2021 Vår referanse: 202111932-1 Vår saksbehandler: Marit Ødegaard Hagen
Deres dato: Deres referanse:

Tilbakemelding på utkast til rapport fra forvaltningsrevisjon om filmsatsing i Trøndelag - Midtnorsk filmsenter og Filminvest, 2021

Fylkesrådmannen takker for utkast til rapport om filmsatsingen i Trøndelag, ved revisjon av selskapene Midtnorsk filmsenter AS og Filminvest AS, og ønsker å gi følgende tilbakemelding på utkastet.

Det som kommer frem i utkastet som er oversendt er, slik Trøndelag fylkeskommune ved fylkesrådmann og eierrepresentant oppfatter det, stort sett gjenkjennelig og riktig, med unntak av et par punkter som vi ønsker å utdype og presisere:

1. Dokumentet kan gi inntrykk av at eierne har noe manglende forståelse av virksomheten til selskapene, og av forskjellene mellom de to. Revisor nevner dette flere steder, bla. side 38: «...at eierne har utfordringer med å skille filmsenterets aktivitet og Filminvests aktivitet.» og side 40:

Etter revisors vurdering er det utfordrende for eierne å forstå formålet og virksomheten til de to selskapene, særlig der denne er overlappende. Etter det revisor forstår flyter grensene mellom de ulike formatene over i hverandre, noe ledelsen i filmsenteret har forsøkt å være tydelige på.

Trøndelag fylkeskommune ønsker å nyansere dette bildet noe. Det er ikke alltid umiddelbart innlysende hvor grenseoppgangene mellom oppgavene og porteføljene til senter og fond går, for eksempel hvilket av selskapene en produsent bør henvende seg til for å søke støtte. Dette er naturlig, i og med at det til dels overlapper: For eksempel gir begge selskap støtte midler (tilskudd) til utvikling og produksjon av film. Enkelte prosjekter kan få støtte i en tidlig utviklingsfase fra senter, og på et senere stadium fra Filminvest. Begge selskapene har utvikling av bransjen og realisering av film- og spillprosjekter som overordnede mål, og Trøndelag fylkeskommune som eier ser det ikke som vesentlig å til enhver tid har kontroll og oversikt helt på detaljnivå over den daglige driften til selskapene. Forvaltning av midler til beste for bransjen er en oppgave som er lagt til selskapene, og eierne har tillitt til senter og fond som faginstanser. Via driftssøknader, årsrapporter, eiermøter og andre treffpunkt er det naturlig å bli informert på et relativt detaljert nivå, men vårt hovedfokus som samfunnsutvikler er likevel de store linjene og utvikling i bransjen som helhet

Postadresse: Fylkes hus
Postboks 2560
7725 Steinkjer

Bankkonto: 86017605300
IBAN: NO86017605300
BIC/SWIFT: DABNOC22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Trøndelag fylkeskommune Seksjon Kunst og kultur

over tid. Trøndelag fylkeskommune mener altså at vi som eier av selskapene i virkemiddelapparatet har god oversikt over virksomheten til disse, og i all vesentlighet har kunnskap om hvilke aktiviteter og oppgaver som ligger til senter og hvilke som ligger til fond.

2. På side s. 39-41 er det nevnt flere ganger at Midtnorsk filmsenter har stilt seg bak og deler kritikken mot Norsk filminstitutt (NFI) og Kulturdepartementet (KUD) som eierne uttrykker i brev til KUD i forbindelse med prosessen rundt forskriftsendringer. Det er ikke vår oppfatning at MNFS delte denne kritikken. Videre har hverken Filminvest eller Midtnorsk filmsenter «stilt seg bak» brevet. Selv om eierne konsulterte selskapene om prosessene og de konkrete forslagene, ble vår tilbakemelding sendt til KUD/NFI uten noen form for godkjenning fra selskapene, og for så vidt uavhengig av deres meninger om saken (selv om Filminvest nok i stor grad delte meningene som eierne uttrykte i brevet).

Med vennlig hilsen

Anne Marit Mevassvik
Direktør kultur og folkehelse

Marit Ødegaard Hagen
Seniorrådgiver kunst og kultur

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottakere:

Anne Marit Mevassvik, Avdeling for kultur og folkehelse
Øystein M Eide, Seksjon Kunst og kultur

VEDLEGG 3: UTTALELSE FRA MIDTNORSK FILMSENTER

Kommentarer og korrigeringer til utkast til rapport om MNFS

1. 1.2.1 Selskapene

De to aksjeselskapene Filminvest AS og Midtnorsk Filmsenter AS er det som kalles fylkeskommunes virkemiddelapparat på filmområdet.

Midtnorsk Filmsenter AS har som formål er å forvalte regionale og statlige tilskudd til utvikling og produksjon av **audiovisuelle produksjoner som kort- dokumentar og animasjonsfilm** i Midt-Norge. **I tilskuddsbrev fra NFI er det åpnet for at regionale filmsenter kan gi tilskudd til utvikling av spillefilm, dramaserie og dataspill.** Videre skal Midtnorsk Filmsenter bidra

¹ Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 'Lov Om Kommuner Og Fylkeskommuner (Kommuneloven)', 2018 <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommuneloven>>.

- Midtnorsk film- og spillsatsing - 6

(Foreløpig) Revisjonsrapport fra Revisjon Midt-Norge SA

til faglig og kunstnerisk utvikling **og profesjonalisering** av trøndersk filmproduksjon, gjennom ulike kompetansehevende tiltak. Ut over dette har de et ansvar knyttet til å se og hjelpe fram unge talenter, som ønsker seg en framtid i filmbransjen. Midtnorsk Filmsenter har også ansvaret for driften av filmkommisjonen Midgard Film Commission Norway. Midtnorsk Filmsenter AS ble etablert i 2005, og eies av Trøndelag Fylkeskommune (67 % eierandel) og Trondheim Kommune i felleskap.

Midtnorsk Filmsenter får tilskudd fra staten, via Norsk Filminstitutt. Regjeringens mål er at tilskuddet skal benyttes til utvikling og produksjon av ~~kortfilm og dokumentarfilm,~~ **audiovisuelle verk.** kompetansehevende og bransjefremmende tiltak i regionen, og tiltak for barn og unge. **For spillefilm eller dramaserie skal eventuelle tilskudd begrenses til utvikling. For spill skal tilskudd begrenses til utvikling og lansering. Midtnorsk Filmsenter skal også forvalte midler til filmkulturelle tiltak (del av generell pott, ikke øremerkede midler).**

S 15 på toppen:

har vært mye politisk arbeid og fokus på dette i det siste. Eierne har også fått oversendt varslingskriv blitt informert om en varslings sak rettet mot senteret, dette er svart ut av styreleder.

s. 19

Styret i Midtnorsk filmsenter har hatt fra 5-7 møter årlig i perioden 2016 – 2020. Styret består av 5 faste medlemmer og 2 varamedlemmer. (før var det 7 + 3)

S 20

Styret har brukt mye tid på klagesaker og en varslings sak, går det fram av protokoller og intervju med styreleder og daglig leder. I en årrekke har filmsenteret fått klager fra en aktør som gjentatte ganger har klaget på filmsenterets saksbehandling for filmstøtte. Bare det siste året har det kommet I 2020 kom Medieklagenemndas avgjørelse på klager på avslag på søknader om støtte fra høsten 2018 for fem ulike prosjekt fra samme søker. Alle klagen har gått til Medietilsynsnemnda (MT), og Fire av de fem klagen har blitt ble avvist. For en av klagen ble det gitt medhold av MT konkluderte Medieklagenemnda at avslaget var ugyldig, og at søknaden måtte behandles på nytt, noe som ble gjort på styremøte 11.06.2020. Samme søker har også sendt varslings sak til eierne Trøndelag fylkeskommune og bekymringsmelding til Trondheim kommune. Eier har videresendt varslings saken til styreleder, som har svart ut varselet. Vi går ikke nærmere inn på dette her. Habilitet blir omtalt et annet sted i rapporten.

En av de ansatte i filmsenteret har nær relasjon til en av aktørene som er aktuelle for tilskudd fra filmsenteret. Hen har oppgaver som går ut på å kvalitetssikre de formelle sidene ved søknader, mens det er ekstern konsulent som gjør de kunstneriske og kvalitetsmessige vurderingene, og som innstiller overfor styret. I behandling av søknader der den ansatte er inhabil, tar daglig leder over vedkommende sine arbeidsoppgaver og dialogen med ekstern konsulent. Den ansatte er til stede under styrets behandling av innstillingen til støtte. Hen har forlatt møtet/meldt seg inhabil under behandlingen av den aktuelle aktørens søknad, men vært tilstede i behandlingen av de andre søknadene som er gjenstand for vurdering under den samme tilskuddsrunden.

S 21

Daglig leder fortalte at valgkomiteen har jobbet mye med sammensetningen av styret, og at styret nå bare har **ett** medlem som tilhører **den regionale** bransjen. Det gjør at flere av styremedlemmene er habile i tilskuddsaker. **Noen av de** andre filmsentrene har ikke styremedlemmer fra den produserende bransjen **i sin region**. Det har både sine fordeler og ulemper **å ha det**. Fordelen er at det sikrer innspill fra bransjen, samtidig kan det oppstå habilitetsproblem. Dette kan være en krevende balansegang.

Styrets ansvar for at selskapet har betryggende kontroll har blitt fulgt opp av styreleder. ~~etter ansettelsen av daglig leder.~~

(...)

Styreleder godkjenner daglig leder sine utgifter. **Daglig leders fullmaktsramme utover vedtatt budsjett er 100.000 kr.**

S 22

Tilskudd fra NFI skal ~~utelukkende~~ benyttes til tilskudd til prosjekter **og bransjebyggende aktiviteter, samt tiltak for barn og unge og filmkulturelle tiltak. Det statlige tilskuddet kan ikke benyttes til å dekke ordinære driftsutgifter.**

S 23

Midtnorsk Filmsenter hadde 6 ansatte i 2019, fordelt på omlag 4 årsverk. I tillegg til daglig leder er det produksjonsrådgiver, filmkonsulent i 40 % stilling (åremål), ~~rådgiver~~ **prosjektkoordinator for inntil** filmtiltak for barn og unge talenter, **mm.**, prosjektleder for kortdokumentar på internasjonale plattformer, og filmkommisjonær¹⁴.

Alle er lokalisert i Trondheim, unntatt filmkonsulenten, som inntil utgangen av desember 2020 var bosatt utenfor Trøndelag. **Også påtroppende filmkonsulent i 2021 er bosatt utenfor Trøndelag (gjelder også innleid spillkonsulent).** Ifølge ledelsen ved filmsenteret vektlegges det at funksjonen som filmkonsulent er på åremål, og at det er en fordel dersom den som innehar stillingen ikke ~~er~~ har en tilknytning til regionen. Filmkonsulenten gjennomgår alle søknader, med all underliggende dokumentasjon. Det har tidligere vært to søknadsrunder pr år, men ~~i det siste~~ **fra og med 2020** ble det ~~vært~~ tre.

S 25

Revisor har også merket seg at en ansatt i selskapet møter i styret, og er tilgjengelig for å orientere og svare på spørsmål i sakene som vedrører tilskudd til prosjekter. Vedkommende har nærstående i bransjen, som noen ganger har vært søker. Vedkommende ansatt trer ut av

møtet under behandling av alle søknader fra det aktuelle selskapet som familiemedlemmet er tilknyttet, også prosjekt som familiemedlemmet selv ikke er del av akkurat den søknaden, men deltar under behandlingen av de øvrige søknadene.

(...)

Styret har hatt mye fokus på klagesaker. Etter revisors vurdering har styrets beslutning i de fleste avslagene av klage vært riktige, jamfør Medietilsynets klagenemndas klagebehandling. Revisor har merket seg at nemnda påpekte noe mangelfull begrunnelse i avslaget av en søknaden og avslaget av klagen.

S 34 2.11 Samarbeid selskapene imellom

Daglig leder i filmsenteret opplever at det er god dialog i hverdagen. Dette må balanseres mot at de skal ha selvstendige vurderinger rundt prosjektene, og at de ikke har noen dialog om prosjektstøtte. Daglig leder ved filmsenteret opplever noe ulikt syn når det gjelder filmsenterets betydning for oppbyggingen av bransjen i Trøndelag, og kompetansen filmsenteret innehar også når det gjelder finansiering og vurderinger om lønnsomhet, både knyttet til enkeltprosjekt, selskap og bransjen som helhet.

Ifølge daglig leder for Filminvest kan det være ulike tilnærming mellom de to daglige lederne når det gjelder bransjetiltak. Kortfilm kan eksempelvis utvikles til lengre formater, og daglig leder for Filminvest har etterlyst målsettinger på dette området.

S 39

Det siste året har det vært mye oppmerksomhet rundt forslag til endringer i forskrifter og de statlige tilskuddene. Når det gjelder forslaget til endringer har både daglig leder og styreleder gitt uttrykk for at filmsenteret ser positive sider ved disse, kommer godt ut av det. De har likevel stilt seg bak et brev til Kulturdepartementet fra Trøndelag fylkeskommune som peker på store Sammen med de øvrige regionale filmsentrene som er del av Filmreg, har Midtnorsk Filmsenter støttet eierne i deres syn om svakheter rundt prosessen rundt dette, ved at de regionale aktørene ikke har blitt tilstrekkelig involvert. Filmsenteret har imidlertid også pekt på positive sider i de nye forslagene som vil kunne gagne filmbransjen i Trøndelag både faglig og økonomisk.

Trønderske selskap nyttiggjør seg av forhåndstilskudd i langt større grad enn av etterhåndstilskudd. En forskyvning av midler fra etterhåndsstøtte til mer forhåndsstøtte vil, etter

administrasjonen ved filmsenterets mening, kunne gagne den trønderske bransjen. Økningen i forhåndsstøtte fra NFI til selskap fra Trøndelag i perioden 2013-2020 har økt fra 350.000 (i 2013) til 5.950.000 (2020). Totalt i perioden hentet trønderske selskap 23.220.000 kroner i forhåndstilskudd fra NFI. Til sammenligning hentet de ut 2,8 millioner i etterhåndstilskudd i samme periode.

S 40

Det er etter revisors vurdering dialog mellom eierne og filmsenteret om å søke nye finansieringsmuligheter for å ivareta målene i den regionale film- og spillsatsingen. Dette har vært en høyt prioritert målsetting ved MNFS i alle år, og vil også være det fremover. Ekstern finansiering har vært en forutsetning for filmsenterets satsing, blant annet gjennom flere InterReg-prosjekt (hvorav det siste ble påbegynt i oktober 2020) og et pågående prosjekt støttet av Kulturrådet. Finanisering via InterReg-prosjekt dannet for øvrig grunnlaget for opprettelsen av filmkommisjonen.

Etter revisors vurdering står filmsenteret sammen med fylkeskommunen og Filminvest, når det gjelder kritikk av selve prosessen rundt eventuelle endringer i statlige tilskudds- og støtteordninger, men fra Midtnorsk Filmsenters side ser en også muligheter for den trønderske bransjen gjennom endringene som er foreslått.

S 41

Filminvests styreleder og daglige leder har tatt initiativ overfor eierne i denne saken, og fått fylkeskommunen (~~og Midtnorsk filmsenter~~) med på et brev til departementet, hvor de kritiserer prosessen fra NFIs side. Fra Filminvests side er man tilfreds med fylkeskommunens engasjement i saken.

S 45

På spørsmål om forventninger og oppfølging av delmålet om lønnsomhet for bransjen viser de vi intervjuet fra fylkesadministrasjonen til filmmeldingen, og at høringsrunden om endring av forskrift synliggjorde uenighet mellom NFI og regionene knyttet til regional filmutvikling. Endringene kan gjøre det vanskeligere å få tilgang til etterhåndstilskudd fra NFI. Fra filmsenterets side pekes det imidlertid på at det kan bli tilgang på mer midler til Trøndelag når andelen til forhåndstilskudd øker.

s. 46

Handlingsplanene nevner ikke eksplisitt lønnsomhet for bransjen som mål, men utfra beskrivelse av satsinger kommer det fram at filmsenteret ~~ønsker å~~ **jobber bevisst** for bidra til at bransjen styrkes. De regionale aktørene er i en bransje med stadig større krav om å lykkes i internasjonal konkurranse. **Lønnsomhet og økonomisk bærekraft beskrives som en innarbeidet del av filmsenterets vurdering av det enkelte prosjekt og selskap og for bransjen som helhet. Det må imidlertid stilles krav og forventninger til de ulike selskaperenes evne til å hente inn finansiering basert på om de er helt ferske eller etablerte aktører.**

For å utvikle bransjen videre og øke kvaliteten i produksjonene, framgår det at det må produseres flere filmer med økte budsjetter og/eller med høy kvalitet. Dette for at de skal utmerke seg og øke sin anseelse overfor nasjonale og internasjonale tilskuddsgivere og visningsarenaer. Filmsenteret ønsker å profesjonalisere aktørene i bransjen, både med hensyn kunstnerisk kvalitet og i selve produksjonen. Det vil si profesjonalitet med hensyn til finansiering, markedsføring og økonomisk bærekraft for selskapet. Filmsenteret er ofte den første som behandler søknader om tilskudd, og utfallet har dermed stor betydning for igangsettelse.

S 52

• *Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?*

Det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen. Lønnsomhet har heller ikke vært ~~noe framtrødende~~ **et eksplisitt uttalt** mål for filmsenteret. Selskapet ser likevel på virksomheten som et første **og avgjørende** ledd i å skape lønnsomhet i bransjen **og stiller krav om ytterligere finansiering fra de ulike selskapene for å få innvilget støtte fra filmsenteret, noe som styrker prosjektene og selskapene på sikt. Filmsenteret viser til en oversikt over Brønnøysund-registrerte selskap i perioden 2014-2019 som har mottatt støtte fra Midtnorsk Filmsenter eller Norsk filminstitutt, eller hatt premiere i perioden 2017-2020. Oversikten viser mer enn en dobling i omsetning, en firedobling av egenkapital og en mangedobling av årsresultatet for selskapene i perioden.**

Det er mer i kjernen for Filminvests virksomhet å skape lønnsomhet for bransjen i regionen. Likevel er det også krevende for Filminvest. Det er bare én investor, i tillegg til eierne, i film og audiovisuell kunst i regionen; Trondheim kino. Etter revisjonens mening skyldes ikke den svake lønnsomheten manglende innsats fra de to selskapene.

VEDLEGG 4: UTTALELSE FRA FILMINVEST

Trondheim 16.03.21

Kommentarer til utkast forvaltningsrevisjon Filminvest AS

Generelt:

Oppgaven Filminvest har og har hatt om å utvikle prosjekter og bygge bransje blir underkommunisert gjennom hele dokumentet.

Som det står i rapporten: Filmsenteret arbeider med talenter, kortfilm og dokumentarprodusenter.

Filminvest har – i tillegg til å investere i kommersielle filmer – som en meget viktig oppgave å utvikle prosjekter på forskjellige stadier, som støtte for de større regionale produsentene som arbeider med kostnadskrevende spillefilm og dramaserier. Fondet har en aktiv rolle i utviklingen av prosjektene, med rådgiving og økonomisk støtte i flere faser. Fondet bidrar også til internt samarbeid i regionen produsentene mellom, og følger dessuten opp kravet om bruk av regionale filmarbeidere for å sikre en erfaringsutvikling i regionen. De samme kravene stilles til nasjonale og internasjonale produksjoner i regionen som søker om støtte eller finansiering.

Filminvest formidler i tillegg kontakt med internasjonale nettverk for co-produksjon, distributører, salgsagenter og internasjonale filmfond for finansiering. Fondet bidrar med dette til generell omsetningsøkning i den regionale bransjen og til økt kompetanse for regionale filmarbeidere, så vel på regionale som på eksterne prosjekter. Og ikke minst, ved at store produksjoner legges til regionen, bidrar fondet til en stor omsetningsøkning på de respektive stedene både i filmbransjen og tilstøtende bransjer.

Side 8, punkt 1.2.1 om Filminvest:

Det står at sentrene etter sammenslåing av fondene har blitt enda viktigere for å bygge bransje osv....,

Kommentar: Vi mener dette er en påstand det ikke er dekning for. Å bygge samt videreutvikle bransje er en meget viktig del av fondets virksomhet, som nevnt over.

Side 17:

I forbindelse med fastsettelse av resultat og balanse bør det henvises til selskapet vedtekter §3 og §8 som styrer anvendelsen.

Det står at styreleder fortalte at eierne ga tilbakemelding om at innstillingen til valgkomiteen var svakt begrunnet. Så lenge eierne ikke har nevnt dette, bør setningen strykes.

Side 18. Pkt. 2.6:

Første linje – feil selskap i teksten, skal stå Filminvest.

Se også her fastsettelse av over/underskudd og balanse– som på side 17.

Side 19:

Det står at revisjonen oppfatter at styresammensetningen ikke er etter eiernes ønsker. Dette må være en misforståelse? Styret er sammensatt ut fra de kriterier som ble diskutert i forbindelse med konsolideringen.

Filminvest har aldri mottatt slike synspunkter, og det finnes heller ikke belegg for det i teksten eller de tilsendte underlagsdokumenter?

Side 27 og 32:

Vedr klagesaker:

Filminvest hadde tre klager i 2020, hvorav to ble oversendt Medieklagenemda, som forkastet begge. Avslag på søknader rettes ikke mot styret. Styret driver ikke saksbehandling.

Pkt. 2.10.1 henvisning til krav om vedtak i styret før oversendelse til Medieklagenemda – hvor står dette? (Ingen kommentar fra Medieklagenemda om dette.)

Når det gjelder påstand om «gråsoner» når det gjelder habilitet kan vi ikke se at det finnes belegg for dette. At produsenter rådfører seg før de legger inn søknad er ikke uvanlig og vil ikke påvirke habilitet overfor saksbehandler og administrasjon som innstiller til styret.

Side 30:

Anskaffelser: Filminvest har ingen anskaffelser som kommer inn under regelverket for offentlige anskaffelser, og har derfor ikke sett det som nødvendig med et eget regelverk. Regelverket for offentlige anskaffelser er dessuten retningsgivende.

Pkt. 2.9.4 Daglig leder er på hovedkontoret ved behov. Kommunikasjonen i selskapet foregår i hovedsak via digitale møter, telefon og email.

Side 33. Pkt. 2.10.3

Mangler retningslinjer for etikk, habilitet, varslingsrutiner iflg. arbeidsmiljøloven og offentlige anskaffelser.

Kommentar: Både ansatte og styremedlemmer er bevisst sine roller og arbeider innenfor de lover og regler som gjelder for selskapet og de generelle retningslinjene på de forskjellige områdene. Habilitet vurderes ved åpning av hvert styremøte og all saksbehandling skjer opp mot publiserte søknadsveiledninger, gjeldende forskrift og reglement for investering, som ivaretar etikk og habilitet.

Selskapet har ingen investeringsbehov i størrelser som krever offentlig anbud. Daglig leder har personalansvar for selskapets ansatte og følger opp dette ifølge arbeidsmiljølovens regler.

Side 33, 2.10.4:

Det står at revisor registrerer at styreleder ikke ønsker en diskusjon om lokalisering. Styreleders poeng er at geografisk tilhørighet ikke må bli utslagsgivende for valg av ny daglig leder.

Forslag til tekst:

Styreleder har bedt om å få eiernes bekreftelse på at ny daglig leder må bo i regionen, men ikke nødvendigvis i Trondheim som nåværende daglig leder gjør.

KORREKSJON:

I perioden 2007- 2009 ble filmfondet Midtnorsk Filmfond AS administrert under Midtnorsk filmsenter. I deler av perioden frem til konsolideringen 2016, hadde selskapene felles styre.

Side 34.

Første avsnitt: Det er en utfordring for den helhetlige nasjonale filmpolitikken.

Side 39. om Filminvest og kommersielt potensiale:

Vedr. innretning: Se innledningen – generelt om Filminvest.

Andre avsnitt: Filmsenteret mener at det er naturlig at de går inn i lange formater.

Kommentar: Filminvest mener at kunnskapen om de lange formatene, produsentene, finansieringen og distribusjon nasjonalt og internasjonalt er fondets styrke. Å gå inn i lange formater vil i så fall kreve styrking av senterets kompetanse.

Filmmeldingen og årlige tilsagnsbrev gir foreløpig klare avgrensninger i oppgavene til de respektive.

Side 41:

KORREKSJON: Konsulentvurderte filmer blir ikke tatt ut av EHT iflg. ny ordning, kun filmer uten forhåndsstøtte fra NFI eller et regionalt fond.

Side 41, 3.7:

«Filminvest er tilfreds med eiernes» osv. Vil gjerne ha tilføyet ordet meget.

s. 45, 3.13:

«Flere fylkers strategi», vil gjerne ha med og kommuners

s.46, 3.16:

Vårstigen er et prosjekt som er initiert og styres av Filminvest.

s. 47, 3.17:

«Den statlige delen brukes til å utvikle nye prosjekter, ofte i kombinasjon» osv.
Denne setningen blir utydelig.

Forslag til endring: Den statlige delen brukes til å utvikle nye prosjekter og til å utvikle bransje. Ofte i kombinasjon med produksjonsstøtte og/eller investering.

s. 51:

Det påpekes flere steder at selskapene har til dels overlappende oppgaver. Dette har mer med utøvelsen å gjøre, enn oppfølgingen av filmmeldingens intensjoner.

Med hilsen
FILMINVEST AS

Bente Erichsen
Stig Bech

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

RAPPORT

TILLEGGSBESTILLING – AUDIOVISUELL
BRANSJE

Trøndelag fylkeskommune

FORORD

Dette er rapport fra oppfølging av tilleggsbestilling knyttet til rapport 2021-SK1023: Midtnorsk satsing på film og spill: Midtnorsk Filmsenter AS og Filminvest AS.

Rapporten er utført i henhold til RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon¹.

Trondheim, 4.10. 2022

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Leidulf Skarbø

Prosjektmedarbeider

¹ NKRF 2020

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Innholdsfortegnelse	4
1 Innledning	6
1.1 Bestilling	6
1.2 Problemstillinger	7
1.3 Metode	7
2 Filmselskaperens bidrag til lønnsomhet og vekst for bransjen	9
2.1 Problemstilling	9
2.2 Revisjonskriterier	9
2.3 Lønnsomhet og vekst i trøndersk filmproduksjon	9
2.3.1 Selskapsetableringer	9
2.3.2 Omsetning og sysselsetting	10
2.3.3 Lønnsomhet og soliditet	11
2.4 Utviklingen for selskap som har mottatt støtte	12
2.5 Menon-publikasjon nr. 77/2022 (foreløpig)	13
2.5.1 Utvikling i audiovisuell produksjon i Trøndelag sammenlignet med nasjonalt... ..	14
2.6 Vurdering	15
2.6.1 Lønnsomhet og vekst	15
2.6.2 Produksjonsutvikling i Trøndelag sammenlignet med nasjonalt	16
3 Høring	17
4 Konklusjon	18
Kilder	19
Vedlegg 1 Tilbakemelding på foreløpig rapport	20
Vedlegg 2 Uttalelse fra seksjonssjef i TRFK	24

Tabell

Tabell 1. Selskapsetableringer innen produksjon av film, video og fjernsynsprogram	10
Tabell 2. Omsetning og antall ansatte for produksjonsselskapene	10
Tabell 3. Selskapsstruktur for trønderske produksjonsselskap	11
Tabell 4. Lønnsomhet og soliditet for trønderske produksjonsselskap	11
Tabell 5. Omsetning og sysselsetting for produksjonsselskapene som har mottatt støtte til ferdige prosjekter siden 2016.	12
Tabell 6. Lønnsomhet og soliditet for produksjonsselskap som har mottatt støtte til ferdige prosjekter siden 2016.	13

Tabell 7. Lønnsomhet og soliditet i siste regnskap gruppert etter tildelt støttebeløp 13

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune behandlet i sak 31/21 rapport fra forvaltningsrevisjon av Midtnorsk Filmsenter AS og FilmInvest AS. Utvalget vedtok å ta rapporten foreløpig til orientering, og bestilte en tilleggsak om selskapenes bidrag til lønnsomhet.

1.1 Bestilling

Trøndelag fylkeskommune har, sammen med Trondheim kommune en strategi for film og andre audiovisuelle uttrykk (Regional strategi for film og øvrige audiovisuelle uttrykk, 2015 – 2025). Ett av målene i strategien er lønnsomhet og vekst; at Trøndelag skal ha en lønnsom audiovisuell bransje som står for en betydelig andel av den norske produksjonen.

Her framgår det at produksjon av film og audiovisuelle uttrykk er en viktig kulturnæring i Trøndelag og bidrar til å skape økonomisk vekst, sysselsetting og et bredt tilbud av lokalt produserte varer og tjenester knyttet til produksjonene.

I rapporten fra forvaltningsrevisjonen var én av to problemstillinger som ble belyst, om selskapene sørger for at den regionale filmstrategien blir fulgt opp. Én av delproblemstillingene var om selskapene bidrar til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen.

I rapporten kommer det fram at dette målet ikke har vært et eksplisitt mål for Midtnorsk Filmsenter. Likevel var det revisors vurdering at styre og ledelse i selskapet ser på virksomheten, særlig tilskuddene de gir til ulike prosjekter, som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen. Revisor registrerer at Midtnorsk filmsenter har en utvikling, blant annet gjennom prosjektet Vårstigen og gjennom filmkommisjonen, som har potensial når det gjelder lønnsomhet.

Når det gjaldt FilmInvest var vurderingene at målet treffer kjernen av selskapets virksomhet. FilmInvest har høy aktivitet, og yter tilskudd og investerer i en rekke prosjekter. Likevel fremgår det av vår dokumentasjon at det er krevende å få til lønnsomhet i denne bransjen, noe mangelen på private investorer også bekrefter. Etter revisors vurdering skyldes dette egenskaper ved filmbransjen, og ikke mangler ved FilmInvest sin innsats.

Revisor konkluderte med at det er utfordrende å få til lønnsomhet i filmbransjen og den audiovisuelle bransjen.

1.2 Problemstillinger

Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

- Utviklingen for produksjonsselskap som filmselskapene har gitt støtte til/investert i så langt i planperioden
- Utviklingen i trøndersk audiovisuell produksjon de siste årene; utviklingen i hvor stor andel den utgjør av den nasjonale produksjonen

1.3 Metode

Revisjonen har støttet seg på tre datakilder:

- Firma- og selskapsinformasjon fra Brønnøysundregisteret.
- Filmselskapenes tilskuddsoversikter.
- Menon-publikasjon nr. 77/2022: Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag.

Parallelt med revisjonens arbeid med tilleggsundersøkelsen, har Menon Economics evaluert det audiovisuelle virkemiddelapparatet i Trøndelag på oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune. Evalueringen omfatter også det temaet som revisjonen har fått i oppdrag å belyse. Dataene som revisjonen har hentet fra Brønnøysundregisteret og selskapene er delvis overlappende med de data som Menon Economics har støttet seg på.

Revisjonen har benyttet applikasjonen Bisnode SmartCheck for utplukk fra Brønnøysundregistrene. I tillegg til geografisk avgrensing til kommuner i Trøndelag, var utvelgelsen basert på bransjekoden for *produksjon* av film, video og fjernsynsprogrammer (kode 59110). Selskap registrert med bransjekoder knyttet til etterarbeid, distribusjon og filmvisning² har ikke blitt tatt med i utplukket. En sjekk viste at totalt sju aksjeselskaper var registrert med en av disse kodene. Påliteligheten til dataene avhenger dermed av at selskapene har registrert seg med korrekt bransjekode.

Et søk på bransjekoden for utgivelse av programvare for dataspill³ ga treff for bare fire trønderske aksjeselskap. Etter revisjonens vurdering var dette for spinkelt grunnlag til å kunne analysere lønnsomhet og vekst for spillutvikling, og vi har følgelig ikke gjort nærmere undersøkelser om denne bransjen.

² 59120: Etterarbeid knyttet til produksjon av film, video og fjernsynsprogrammer. 59130: Distribusjon av film, video og fjernsynsprogrammer. 59140: Filmvisning.

³ Bransjekode 58210

Gjennom flere tilsvarende oppdrag har Menon Economics over tid bygget opp en database over alle private produsenter, distributører og visningsarenaer, organisert som aksjeselskap, i den audiovisuelle næringen for perioden 2009 til 2020. I tillegg har de data for enkeltpersonsforetak for tidsrommet 2014-2017. Ettersom databasen er nasjonal, har de vært i stand til å dokumentere status og utvikling for Trøndelag sammenlignet med resten av landet.

Denne typen sammenlignende data har ikke revisjonen hatt kapasitet til å samle inn. Vi har avgrenset oss til aksjeselskapenes regnskapsdata for perioden 2016-2021, og utelukkende hentet data for trønderske produksjonsselskap innen film, video og fjernsynsprogrammer. Dette tilsier at analysegrunnlaget til Menon Economics var bedre egnet til å si noe om den trønderske audiovisuelle bransjen som helhet, og om utviklingen sammenlignet med resten av landet. Vi viser til Menons rapport i presentasjonen av utviklingen i Trøndelag, sammenlignet med nasjonen ellers.

Det er mulige feilkilder i dataene fra Brønnøysundregistrene/Bisnode, ettersom det kan være en viss risiko for at selskap har registrert seg med feil bransjekode.

Et utkast til rapport har vært sendt til fylkesdirektøren og selskapets ledelse til uttalelse. Midtnorsk Filmsenter. Kommentarene til filmsenteret og revisors håndtering av tilbakemeldingene er beskrevet i kapittel 3.

Vi vil likevel trekke fram en tilbakemelding fra filmsenteret om at de ikke hadde fått oversendt publikasjon 77/22 (Menon-rapporten) fra fylkeskommunen, med begrunnelse at den var foreløpig, og at Menon var bedt om å gjøre flere undersøkelser.

Rapporten som ble oversendt til oss den 8.8. framstod ferdig, og det framgikk ikke noe annet i eposten fra fylkeskommunen enn at den ikke var behandlet i fylkeskommunens administrative og politiske organer ennå. Vi har derfor tatt utgangspunkt i at dette er en ferdig rapport.

Revisor har vært i kontakt med fylkesdirektøren, ved seksjonssjef for kunst og kultur. Tilbakemeldingen fra seksjonssjefen er at de delene av Menon-rapporten som er brukt i denne rapporten ikke vil bli forandret. En skriftlig bekreftelse er lagt ved rapporten. Vi har også vært i kontakt med ansvarlig for rapporten i Menon Economics, som har i telefonsamtale har bekreftet det samme som seksjonssjefen for kunst og kultur.

Vi tar likevel et lite forbehold knyttet til dataene fra Menon Economics, på grunn av at rapporten som helhet er foreløpig.

2 FILMSELSKAPENES BIDRAG TIL LØNNSOMHET OG VEKST FOR BRANSJEN

2.1 Problemstilling

Tilleggsbestillingen fra kontrollutvalget var knyttet til den opprinnelige problemstillingen om hvor vidt filmselskapene sørger for at målene for den regionale filmpolitikken blir innfridd. Utvalget ønsket at revisjonen skulle utdype nærmere hvilken effekt selskapenes aktivitet har gitt for bransjens lønnsomhet og vekst. Problemstillingen i tilleggsbestillingen ble formulert slik:

Bidrar selskapene til lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen?

- *Utviklingen for produksjonsselskap som filmselskapene har gitt støtte til/investert i så langt i perioden*
- *Utviklingen i trøndersk audiovisuell produksjon de siste årene; utviklingen i hvor stor andel den utgjør av den nasjonale produksjonen*

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonen har ikke innført noen nye revisjonskriterier sammenlignet med hovedrapporten. Vi har avgrenset oss til den målestokken som var direkte relatert til bransjens lønnsomhet og vekst. Dette kriteriet var knyttet til ivaretagelse av ett av fylkeskommunens tre hovedmål for filmselskapenes aktivitet:

- I 2025 skal Trøndelag ha en lønnsom audiovisuell bransje som står for en betydelig andel av den norske produksjonen

2.3 Lønnsomhet og vekst i trøndersk filmproduksjon

2.3.1 Selskapetableringer

I Trøndelag er det ifølge Brønnøysundregisteret 107 aktive aksjeselskaper innen bransjen for produksjon av film, video og fjernsynsprogrammer⁴. Hovedvekten av disse har blitt etablert i årene 2016-2021, men noen av disse selskapene har blitt slettet i ettertid.

⁴ Aktive selskaper med bransjekode 59110

Tabell 1. Selskapsetableringer innen produksjon av film, video og fjernsynsprogram

Etableringsår	Antall etableringer	Herav slettet	Aktive etableringer
2016	9	2	7
2017	14	4	10
2018	9	1	8
2019	12	1	11
2020	11	0	11
2021	16	0	16

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Tabellen viser en økende etableringstakt utover i 6-årsperioden. 63 av de 107 trønderske selskapene har blitt etablert i løpet av 2016-2021, noe som utgjør 59 prosent.

2.3.2 Omsetning og sysselsetting

Tabell 2. Omsetning og antall ansatte for produksjonsselskapene

År	Antall selskap med rapportert regnskap	Samlet omsetning	Omsetning per selskap	Antall ansatte
2016	66	128 mill.	1,94 mill	193
2017	78	165 mill	2,12 mill	215
2018	85	174 mill	2,05 mill	166
2019	90	178 mill	1,98 mill	212
2020	92	174 mill	1,89 mill	199
2021	83			236

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Omsetningstall for 2021 er ikke tatt med i oversikten, ettersom flere selskap ikke hadde rapportert regnskapstallene på tidspunktet for datafangst.

Tabell 3. Selskapsstruktur for trønderske produksjonsselskap

År	Andel selskap uten ansatte	Andel selskap med mer enn 4 ansatte	Andel selskap med omsetning under 1 mill	Andel selskap med omsetning over 5 mill
2016	51 %	16 %	58 %	12 %
2017	53 %	12 %	72 %	13 %
2018	52 %	11 %	72 %	14 %
2019	49 %	13 %	74 %	11 %
2020	53 %	15 %	70 %	10 %

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Tabell 3 viser at hovedvekten av produksjonsselskapene er svært små. Rundt halvparten står ikke registrert med faste ansatte, og rundt 70 prosent har en omsetning under 1 million kroner. Dette indikerer at en stor andel er «sovende» selskaper uten annen aktivitet enn hva som er nødvendig for å holde liv i selskapet. En beskjeden andel av selskapene er av en slik størrelse at de har mer enn 4 ansatte eller omsetning over 5 millioner kroner. Selskapsstrukturen har vært relativt stabil i perioden 2016-2020.

2.3.3 Lønnsomhet og soliditet

Tabell 4. Lønnsomhet og soliditet for trønderske produksjonsselskap

År	Andel selskaper med positivt årsresultat	Samlet årsresultat i prosent av omsetning	Andel selskaper med positiv egenkapital	Andel selskaper med egenkapitalandel over 30 %
2016	58 %	0,5 %	71 %	52 %
2017	45 %	0,2 %	71 %	49 %
2018	44 %	3,5 %	71 %	49 %
2019	47 %	2,1 %	69 %	52 %
2020	49 %	3,0 %	75 %	60 %
2021 ⁵	61 %	3,1 %	81 %	66 %

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

⁵ Registeropplysninger per 10.08.22. Det antas at ikke alle regnskap for 2021 er med, og at tallene dermed er ufullstendige.

Tabell 4 viser at rundt halvparten av produksjonsselskapene i Trøndelag over tid har avlagt positive årsresultat. Tallene indikerer at bransjens samlede lønnsomhet har bedret seg sammenlignet med hva som var tilfelle i 2016 og 2017.

Utviklingen for egenkapitalandelen hos selskapene viser også en positiv tendens. Det er imidlertid verdt å merke seg at en relativt stor andel av selskapene fremdeles har negativ egenkapital.

2.4 Utviklingen for selskap som har mottatt støtte

Revisjonen har undersøkt den økonomiske utviklingen for selskap som har mottatt støtte fra Midtnorsk Filmsenter knyttet til ferdige prosjekter i perioden fra 2016. For prosjekter som er under arbeid kan det uansett ikke påvises noen samvariasjon med årsak-virkningssammenheng, og disse prosjektene er derfor utelatt. 24 av de 31 støttemottakere for ferdige prosjekter var omfattet av trønderske aksjeselskap i bransjekoden for produksjonsselskap, og var dermed inkludert i dataene som er presentert i kapittel 2.3. Frafallet på syv støttemottakere skyldes at de enten var registrert som enkeltpersonforetak, at selskapene hadde forretningsadresse i andre regioner, eller at de var registrert med annen bransjekode.

Revisjonen har også gått gjennom FilmInvest sine rapporter om selskapsspesifikke regionale støttemidler og investeringer. Alle disse selskapene hadde også mottatt støtte fra Midtnorsk filmsenter, og listen over de 24 selskapene ble dermed ikke utvidet. Av disse selskapene var ble halvparten etablert etter 2015.

Tabell 5. Omsetning og sysselsetting for produksjonsselskapene som har mottatt støtte til ferdige prosjekter siden 2016.

År	Gjennomsnittlig omsetning	Antall ansatte	Andel selskap med mer enn 4 ansatte
2016	2,07 mill	30	25 %
2017	2,13 mill	34	20 %
2018	2,47 mill	39	22 %
2019	2,36 mill	51	24 %
2020	3,19 mill	53	29 %
2021	3,40 mill	87	33 %

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Alle de tre indikatorene i tabell 5 underbygger at støttemottakerne har hatt en relativt høy aktivitetsvekst.

Tabell 6. Lønnsomhet og soliditet for produksjonsselskap som har mottatt støtte til ferdige prosjekter siden 2016.

År	Andel selskaper med positivt årsresultat	Samlet årsresultat i prosent av omsetning	Andel selskaper med positiv egenkapital	Andel selskaper med egenkapitalandel over 30 %
2016	50 %	2,2 %	67 %	33 %
2017	40 %	3,3 %	60 %	27 %
2018	50 %	-0,5 %	61 %	28 %
2019	48 %	-0,2 %	71 %	38 %
2020	57 %	2,3 %	71 %	33 %
2021 ⁶	56 %	-7,4 %	67 %	44 %

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Regnskapsdataene i tabell 6 viser ingen bestemt trend for lønnsomhet og soliditet. Det svake samlede årsresultatet i 2021 skyldes at tre av selskapene hadde store underskudd.

Tabell 7. Lønnsomhet og soliditet i siste regnskap gruppert etter tildelt støttebeløp

Akkumulert støtte til ferdige prosjekter	Andel selskaper med positivt årsresultat	Samlet årsresultat i prosent av omsetning	Andel selskaper med positiv egenkapital	Andel selskaper med egenkapitalandel over 30 %
Under 0,5 millioner	45 %	-52,2 %	64 %	55 %
0,5-1 million	60 %	1,7 %	60 %	40 %
Over 1 million	43 %	-2,5 %	57 %	29 %

Kilde: Bisnode/Brønnøysundregistrene

Tabell 7 viser ingen signifikant samvariasjon mellom størrelsen på støttebeløpene og selskapenes lønnsomhet og soliditet.

2.5 Menon-publikasjon nr. 77/2022 (foreløpig)

I sammendraget til den foreløpige rapporten heter det⁷:

Næringen for film og spill i Trøndelag har kunnet vise til solid vekst gjennom de siste fem årene. Veksten har vært den høyeste av samtlige regioner og er derfor også høyere enn næringens nasjonale vekst. Dette er et typisk sunnhetstegn og vitner om et stadig mer vitalt miljø for audiovisuell produksjon og visning. Et sentralt spørsmål i denne

⁶ Registeropplysninger per 10.08.22. Regnskapsdata for 4 selskaper mangler.

⁷ Menon-publikasjon nr. 77/2002, s. 4

evalueringen er i hvilke grad Midtnorsk filmsenter og FilmInvest har vært drivende for denne utviklingen, samt om det er mulig å skape enda mer fart i Trøndelags film- og spillnæring i tiden fremover gjennom noen veloverveide grep fra Midtnorsk filmsenter og FilmInvest. Vårt korte svar er ja til begge spørsmålene.

Den høye veksttakten ble i hovedsak tilskrevet høy etableringstakt for nye produksjonsselskap. Det ble pekt på at selskapsstrukturen var preget av et fåtall store aktører sentrert rundt Trondheim og Levanger.

I følge Menon Economics sine anslag utgjorde den samlede omsetningen innen den audiovisuelle bransjen i 2020 rundt 150 millioner kroner med en sysselsetting i underkant av 250 personer⁸. Lønnsomheten blant trønderske produksjonsselskap for perioden 2010 til 2019 ble beregnet til gjennomsnittlig i underkant av 3 prosent per år. Det ble pekt på at dette var lavere enn tilsvarende tall for produksjonsselskapene i Oslo, men høyere enn majoriteten av de andre fylkene i landet.

2.5.1 Utvikling i audiovisuell produksjon i Trøndelag sammenlignet med nasjonalt

I den foreløpige rapporten ble det pekt på at Trøndelag hadde den nest høyeste audiovisuelle filmsenterregionen etter Oslo, både målt gjennom antall ansatte og gjennom verdiskaping⁹. Produksjonsbransjen i Trøndelag har ifølge rapporten hatt en høyere veksttakt enn landet for øvrig siden 2015:¹⁰

Den sterke veksten i Trøndelag de siste årene forklares ikke primært av såkalt «organisk» vekst – vekst i produksjonsselskaper som var aktive i hele perioden fra 2015 til 2020. Vi ser nemlig at det har vært en kraftig etableringsvekst innen audiovisuell produksjon i Trøndelag de siste årene. Antallet aktive produksjonsselskaper i Trøndelag steg med nesten 70 prosent fra 2015 til 2020. Aktiviteten i disse selskapene står bak nesten 75 prosent av verdiskapingen fra 2015 til 2020 (...).

Det ble imidlertid pekt på at veksttakten tilsvarte landet for øvrig dersom man trakk unna ett enkelt selskap som driver med spillutvikling, - Breach AS.

Ifølge Menon-rapporten økte sysselsettingen i den trønderske produksjonsbransjen med 89 prosent fra 2015 til 2019. Utviklingen i lønnskostnader indikerte at Trøndelag hadde svakere

⁸ Publikasjonens s. 21

⁹ Menon-publikasjon nr 77/2022, s. 23.

¹⁰ S. 26

aktivitetsvekst enn resten av landet fra 2010 til midten av 10-året, men at den deretter har hatt den høyeste aktivitetsveksten i landet. For 10-året som helhet har veksten vært omlag som for resten av landet.

2.6 Vurdering

Ett av fylkeskommunens tre hovedmål for filmselskapenes aktivitet er at Trøndelag i 2025 skal ha en lønnsom audiovisuell bransje som står for en betydelig andel av den norske produksjonen. Med utgangspunkt i dette revisjonskriteriet, har revisjonen søkt etter data som kan si noe om utviklingen. Hensikten har vært å kunne besvare problemstillingen om hvor vidt filmselskapenes bidrar til lønnsomhet og vekst.

2.6.1 Lønnsomhet og vekst

Etter revisjonens vurdering er det entydig at den trønderske audiovisuelle bransjen har hatt et økende omfang siden 2015. Den foreløpige rapporten fra Menon Economics peker på at veksten har vært sterkere enn for landet ellers. Veksten kommer spesielt godt til uttrykk gjennom et høyt etableringsomfang, men også omsetningstall og antall ansatte underbygger det samme. Det er verdt å merke seg at veksten har vært sentrert rundt et fåtall dominerende selskaper.

Den samlede lønnsomheten for bransjen varierer mye fra år til år, og er generelt lav. Dette gjelder både for Trøndelag og for landet som helhet. Regnskapstallene for trønderske produksjonsselskap indikerer en noe bedre samlet lønnsomhet i årene etter 2017 enn i de to foregående. Dette kommer til syne gjennom bedre årsresultat, og til en viss grad også gjennom høyere egenkapitalandel.

Revisjonen har trukket ut vekst- og lønnsomhetsdata for de produksjonsselskapene som har mottatt støtte for ferdige prosjekter. Sammenlignet med bransjetallene for Trøndelag samlet, viser tallen en høyere vekst i omsetning og antall ansatte. Dette har selvsagt sin naturlige forklaring i at de øvrige selskapene må antas å ha liten eller ingen produksjonsaktivitet. Revisjonen har imidlertid ikke funnet noen klar samvariasjon som tyder på at selskap som har mottatt støtte har bedre lønnsomhet og egenkapitalandel enn trøndersk produksjonsbransje samlet. Vi har heller ikke funnet samvariasjon mellom samlet støttebeløp til det enkelte selskap og selskapenes lønnsomhet.

Menon Economics mener at Midtnorsk filmsenter og FilmInvest har vært drivende for en utvikling der næringen for film og spill i Trøndelag kan vise til solid vekst gjennom de siste fem årene. Revisjonens egeninnhentede data forteller om samvariasjon mellom støtte og vekst,

men dataene er i seg selv ikke egnet til å si noe om årsak og virkning. På den andre siden har vi heller ingen grunnlag for å motsi Menon Economics når de mener at det foreligger en slik årsakssammenheng.

2.6.2 Produksjonsutvikling i Trøndelag sammenlignet med nasjonalt

I sammenligningen mellom trøndersk og nasjonal audiovisuell produksjon støtter revisjonen seg på dataanalysene i den foreløpige Menon-publikasjonen. Som indikatorer for produksjonsomfang har de benyttet parametere som forteller om verdiskaping, antall ansatte og lønnskostnader.

Målt i verdiskaping står den audiovisuelle produksjonsbransjen i Trøndelag for 5,2 prosent av den nasjonale. Selv om dette er et beskjedent nivå, er det ingen andre filmregioner enn Oslo som kan vise til høyere tall for sysselsetting og verdiskaping. Menon har etter revisjonens vurdering underbygd at utviklingen fra 2015 har gått i retning av en langt høyere andel trøndersk verdiskaping. Dataene tyder på at dette avløste en forutgående 5-årsperiode med svakere utvikling i trøndersk verdiskaping enn for den nasjonale. Den positive utviklingen de siste årene har vært direkte knyttet til et fåtall selskaper, hvorav veksten for ett enkelt selskap forklarer mye av den regionale utviklingen.

Sysselsettingstallene og lønnskostnadene som Menon Economics har presentert, underbygger det samme. Trøndelag har hatt en jevnt økende sysselsetting i den audiovisuelle bransjen, mens regionene forøvrig utenom Oslo til dels har hatt en negativ utvikling.

3 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt til fylkesdirektøren i Trøndelag fylkeskommune og ledelsen for de to selskapene den 17.8.2022.

Vi har fått skriftlige tilbakemelding fra daglig leder i Midtnorsk Filmsenter AS (vedlegg 1).

Det er en omfattende tilbakemelding, men vi oppfatter store deler av tilbakemeldingen som en utdyping av aktiviteten ved filmsenteret, og resultatene de mener at det har for lønnsomhet.

Vi vil kommentere følgende temaer som de tar opp i tilbakemeldingen:

Føringer for lønnsomhet for Midtnorsk Filmsenter

I kapittel 1.1 gjengir vi revisors vurdering av lønnsomhet for Midtnorsk Filmsenter, slik det er vurdert i den opprinnelige rapporten. Daglig leder har rett i at formuleringen «Revisors vurdering var at dette målet ikke har vært spesielt førende for Midtnorsk Filmsenter» kan tolkes som at «dette målet ikke har vært eksplisitt i styrende dokumenter, som f.eks. vedtektene for selskapet». Revisor har derfor endret begrepsbruken til eksplisitt. Dette er gjort i den opprinnelige rapporten også. Revisor mener likevel at det kommer tydelig fram i vurderingen at lønnsomhet er langt framme i bevisstheten til ledelse og ansatte filmsenteret, knyttet til prosjekt og tiltak de støtter og jobber med. Vi har ikke endret formuleringen i kapittel 1.1.

Datagrunnlag

Daglig leder påpeker usikkerhet knyttet til datamaterialet som ligger til grunn for denne rapporten. Vi mener at vi har beskrevet begrensingene som ligger i dette datamaterialet, og vi at vi ikke har hatt rom for å gjøre ytterligere datainnsamling innenfor rammen av tilleggsbestillingen. Derfor har vi også støttet oss på rapporten fra Menon i beskrivelsen av dataene.

Rapporten fra Menon Economics

Vi viser til metodeavsnitt i kapittel 1.3. Midtnorsk Filmsenter har etterspurt rapport 77/2022 fra fylkeskommunen, men fått til svar at den ikke er ferdigstilt ennå, Rapporten som ble oversendt til oss den 8.8. framstod ferdig, og det framgikk ikke noe annet i eposten fra fylkeskommunen enn at den ikke var behandlet i fylkeskommunens administrative og politiske organer ennå. Vi har derfor tatt utgangspunkt i at dette er en ferdig rapport.

Vi har vært i dialog med fylkeskommunen, Seksjon for kunst og kultur, som har bekreftet at rapporten fra Menon er foreløpig, og at det er bestilt tilleggsundersøkelse. Det bekreftes likevel at det temaet som har vært gjenstand for vår undersøkelse, lønnsomhet i den audiovisuelle bransjen, ikke vil bli endringer på. Tilbakemeldingen er lagt ved rapporten (vedlegg 2).

4 KONKLUSJON

Revisjonen konkluderer med at den audiovisuelle bransjen i Trøndelag har hatt en relativt sterk vekst siden 2015. Produksjonsveksten har vært høyere enn den nasjonale. Veksten i omsetning og sysselsetting har vært spesielt høy i selskap som har mottatt støtte fra det regionale virkemiddelapparatet. Revisjonen har ikke på egen hånd fremskaffet data som kan si noe om *hvorfor* den trønderske bransjen har hatt en slik utvikling. Vi støtter oss i stedet på Menon Economics, som i sin foreløpige rapport, har funnet grunnlag for å si at Midtnorsk filmsenter og FilmInvest har vært drivende for den solide veksten de siste fem årene. Rapporten er foreløpig, så vi tar forbehold selv om fylkeskommunen har bekreftet at denne informasjonen ikke vil bli endret.

Lønnsomheten og egenkapitalandelen for regionale produksjonsselskap innen film, video og fjernsynsprogram er fremdeles lav, men regnskapstallene tyder på en forbedring siden 2017. Revisjonen har ikke funnet noen sammenheng som indikerer at lønnsomheten avhenger av støtten fra det regionale virkemiddelapparatet.

KILDER

Menon Economics: Menon-publikasjon nr 77/2022: Evaluering av virkemiddelapparatet innen audiovisuell produksjon i Trøndelag

Soliditet.no: Uttrekk av selskapsdata fra Brønnøysundregistrene

Midtnorsk Filmsenter: Tabell over støtte til helt ferdige prosjekter

FilmInvest: Tabell over søknader 2016 – 2021

VEDLEGG 1 TILBAKEMELDING PÅ FORELØPIG RAPPORT

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Tilbakemelding på utkast til rapport: Tilleggsbestilling – audiovisuell bransje 2022

Takk for utkast til rapport i forbindelse med tilleggsbestillingen til den gjennomførte forvaltningsrevisjonen av Midtnorsk filmsenter og Filminvest, knyttet til selskapenes bidrag til lønnsomhet for den audiovisuelle bransjen i Trøndelag. Midtnorsk filmsenter ønsker å gi følgende tilbakemelding:

Overordnet konkluderer rapporten med at den audiovisuelle bransjen i Trøndelag har hatt en relativt sterk vekst siden 2015, og at produksjonsveksten har vært høyere enn den nasjonale. Denne positive tendensen samsvarer med vårt inntrykk.

Rapportens funn og konklusjoner avhenger av valg av metode som angis i kapittel 1.3. *Metode.* Vi finner grunn til å gjøre oppmerksom på at uttrekk av generisk firma- og selskapsinformasjon fra Brønnøysundregisteret medfører usikkerhet med tanke på å gi et korrekt bilde av størrelsen på bransjen som virkemiddelapparatet forholder seg til. Midtnorsk filmsenter har ikke oversikt over hvilke selskap Revisjon Midt-Norge inkluderer i sitt materiale, og har dermed ikke innsikt i grunnlaget for tallene og tabellene som presenteres. Ifølge revisor er det 107 aktive aksjeselskaper innen bransjen for produksjon av film, video og fjernsynsprogrammer. Dette tallet lyder svært høyt med tanke på den bransjen Midtnorsk filmsenter forholder seg til. En sannsynlig forklaring er at reklamebyrå, og/eller andre tilliggende selskap som ikke er relevante i virkemiddelapparatets sammenheng, er inkludert i tallmaterialet.

På den annen side har Revisjon Midt-Norge utelatt dataspill-delen av den trønderiske bransjen fordi bare fire selskap omfattes av bransjekoden for 'utgivelse av programvare for dataspill'. Flere av regionens aktive spill-selskap er imidlertid registrert under andre næringskoder. Ved å inkludere andre næringskoder i materialet, ville revisjonen kunne fanget opp flere av regionens aktive spill-selskap.

Rapporten hviler for øvrig i stor grad på Menon Economics evaluering av det audiovisuelle virkemiddelapparatet i Trøndelag på oppdrag av Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune, og som ble gjennomført parallelt med Revisjon Midt-Norges arbeid. Midtnorsk filmsenter har bedt eierne om innsyn i Menon-publikasjon 77/2022, som revisor henviser til, men per dags dato har vi fått tilbakemelding om at denne ikke er ferdigstilt, og innholdet er ikke delt med oss. Dette gjør det vanskelig å kommentere på referanser eller slutninger knyttet til Menons funn.

Menons publikasjon 77/2022 omfatter etter det vi forstår også dataspill, i motsetning til Revisjon Midt-Norge som har begrenset sin rapport til filmfeltet. Nedslagsfeltene for Revisjon Midt-Norges rapport, og publikasjonen som den i stor grad hviler på, er dermed ulikt.

Gitt denne bakgrunnen har Midtnorsk filmsenter likevel noen tilbakemeldinger/betraktninger knyttet til rapporten:

Midtnorsk filmsenter kjenner seg igjen i en overordnet tendens som beskrives for den audiovisuelle bransjen i Trøndelag, og ser frem til å bli gjort kjent med Menons publikasjon som det i stor grad henvises til.

Revisors vurdering av at lønnsomhet og vekst «ikke har vært førende for Midtnorsk filmsenter», kjenner vi oss imidlertid ikke igjen i: Kapittel 1.1. *Bestilling: «Revisors vurdering var at dette målet (lønnsomhet og vekst) ikke har vært spesielt førende for Midtnorsk Filmsenter. Likevel var det revisors vurdering at styre og ledelse i selskapet ser på virksomheten, særlig tilskuddene de gir til ulike prosjekter, som et første ledd i å skape lønnsomhet i bransjen».*

Vi antar at første setning henger sammen med filmsenterets vedtekter, der lønnsomhet og vekst for bransjen ikke er *eksplicit uttrykt* som en del av filmsenterets oppdrag. Hva man legger i begrepet «lønnsomhet» kan også defineres ulikt. Men slik det står formulert i rapporten, er det nærliggende å forstå det sånn; at Midtnorsk filmsenter ikke oppfatter lønnsomhet og vekst for den audiovisuelle bransjen som en vesentlig del av sitt oppdrag. Dette stemmer ikke og er noe vi ønsker å korrigere.

I eiernes vedtatte strategi for *film og det øvrige audiovisuelle området i Trøndelag* fra 2015, der Midtnorsk filmsenter sammen med Filminvest omtales som eiernes verktøy i denne sammenhengen, er 'lønnsomhet og vekst' definert som ett av tre satsningsområder. Hovedmålet i strategien er formulert slik: *«Film og det øvrige audiovisuelle området i Trøndelag skal styrkes og utvikles gjennom å legge til rette for høy kunstnerisk kvalitet, øke lønnsomheten i hele verdikjeden, og sikre økt distribusjon og formidling.»*

Lønnsomhet og vekst er avgjørende for utviklingen av en bærekraftig audiovisuell bransje i Trøndelag, og dermed grunnleggende premiss for hele Midtnorsk filmsenters virksomhet.

Midtnorsk filmsenters ansvar omfatter hele spekteret fra barn/unge og ferske talenter på vei inn i bransjen - til de profesjonelle selskapene som er del av det nasjonale og internasjonale toppsjiktet. Det er imidlertid ikke slik at de profesjonelle selskapene vokser seg ut av filmsenteret. Snarere tvert imot. Filmsenteret utgjør en vesentlig, og ofte den aller første og avgjørende, del av finansieringen, også av de største, mest profesjonelle og lønnsomme prosjektene i Trøndelag. I og med at filmsenteret i overveiende grad bidrar med det aller første tilskuddet i nye prosjekt, fungerer vi som fødselshjelper både for små og store prosjekt. Filmsenteret følger opp filmprosjektene med produksjonsstøtte, og utgjør gjennom dette en økonomisk bærebjelke i alle stadier av en films tilblivelse (med unntak av spillefilm og dramaserie som foreløpig, pga. begrensninger i tildelingsvilkår fra KUD, bare kan tildeles *utviklingsstøtte* fra de regionale filmsentrene).

Fra selskapets oppstart har Midtnorsk filmsenter jobbet målrettet med å styrke produksjonsselskapenes evne til å skaffe prosjektfinansiering ut over tilskuddene fra oss, samt øke deres evne til å oppnå salg. Dette har vi i stor grad lyktes med. Dette gjenspeiles i en positiv tendens over tid mtp. selskapenes evne til å oppnå ekstern finansiering ut over midlene fra filmsenteret. Dette kan illustreres ved at jo større et totalbudsjett for et prosjekt er, desto lavere prosentandel utgjør støtten fra filmsenteret. I snitt *femdobles* verdien av den totale

støttesummen fra Midtnorsk filmsenter i totalbudsjettet til et ferdigprodusert prosjekt. Dette forholdet kommer tydelig frem i tabell oversendt Revisjon Midt-Norge.

Det aller viktigste filmsenteret gjør for å bygge opp den audiovisuelle bransjen i Trøndelag, er tildelingen av prosjektmidler til utvikling og produksjon av film og dataspill. I filmsenterets tildelingspolicy er vurderingen av lønnsomhet og vekst, eller potensialet for dette, en uadskillelig del av den kunstneriske vurderingen og prioriteringen mellom prosjektsøknadene. I stedet for å smøre begrensede midler tynt utover, har filmsenteret prioritert å gi større tilskudd til færre. En grunnleggende erkjennelse av hvordan kunstnerisk kvalitet, lønnsomhet (på kort og lang sikt) og målrettet distribusjon virker sammen, og på ulike måter kan bidra til bransjebygging, er avgjørende i ansettelsesprosessen av film- og spillkonsulenter ved filmsenteret. Film- og spillkonsulentenes innstillinger er av stor betydning, ettersom de utgjør grunnlaget for beslutningsgrunnlaget som filmsenterets styre tar stilling til med hensyn til hvilke prosjekt som prioriteres for støtte.

Midtnorsk filmsenters kompetansehevende tiltak for den profesjonelle bransjen, bygger opp under vår tildelingspolicy med vekt på lønnsomhet og distribusjon. Vi prioriterer talentutvikling, rekruttering og profesjonalisering av enkeltpersoner og selskap, både med hensyn til kunstnerisk og økonomisk konkurransekraft. I praksis innebærer dette gjennomføring av faglige kurs og program, tiltak for nettverksbygging, finansiering og distribusjon. Filmsenteret har siden oppstarten av sin virksomhet gjennomført flere store Interreg-prosjekt i samarbeid med svenske partnere med lønnsomhet og vekst som underliggende motivasjon for alle.

To slike Interreg-prosjekt var forløperne til den faste etableringen av filmkommisjonen i Trøndelag: *Midgard filmkommisjon* (Midgard Film Commission Norway). Filmkommisjonen, nå fast etablert som en del av Midtnorsk filmsenter, har vesentlig betydning for innsalget av Trøndelag som innspillingssted, og har dermed en stor del av æren for de nasjonale og internasjonale filmer og tv-serier som har valgt å legge sin produksjon til vår region. Tilreisende filminnspillinger har stor og økende økonomisk betydning for regionens filmarbeidere og produksjonsselskap – samt for reiseliv og infrastruktur i lokalsamfunn som blir nedslagsfelt for en filmproduksjon (ref. *Filmrapport Destinasjon Røros*).

I tillegg har filmsenteret gjennomført et treårig Interreg-prosjekt med distribusjon av film som tema: *Mid Nordic Film Export*, og i høst avsluttes vårt seneste Interreg-prosjekt: *Mid Nordic Female Film Network*, som har dreid seg om å styrke kvinneandelen i den trønderske filmbransjen i samarbeid med den midtsvenske, gjennom utvikling av både prosjekt, faglig kompetanse, selskap og nettverk.

Det treårige prosjektet *Kortdokumentar på internasjonale digitale plattformer*, gjennomført med støtte fra Norsk Kulturråd, ble avsluttet ved årsskiftet. Dette prosjektet utforsket muligheter for distribusjon og inntjening via nye format og nye kanaler for deltagende trønderske filmprosjekt. Midtnorsk filmsenter tok også del i prosjektet *Vårstigen*, som revisor nevner, men dette prosjektet var primært i regi av Filminvest. I tillegg har filmsenteret tatt del som partner i en rekke andre regionale, nasjonale og internasjonale program som har dreid seg om lønnsomhet og vekst for prosjekt og selskap.

En viktig del av årsaken til at filmsenteret lykkes, er at målsettingen om lønnsomhet og vekst for den trønderske bransjen ligger til grunn og er førende for hele vår virksomhet. Dette gjenspeiles også i lavterskeltilbud som Filmbussen; et omreisende filmverksted for ungdom

mellom 13 og 19 år. Hovedmålsettingen er å gi ungdom helt uten forkunnskaper et første møte med filminnspilling – et viktig mål i seg selv, og et prosjekt uten krav om 'lønnsomhet', i og for seg. Umiddelbart kan tiltaket gi inntrykk av å ha begrenset betydning for den profesjonelle bransjen. Men i tillegg til å så tidlige interessefrø for filmbransjen hos de aller yngste, innebærer også prosjektet muligheter til rekruttering av ferske filmarbeidere gjennom engasjement som instruktører for verkstedet. Dermed kan det også bety noen avgjørende skritt for ferske filmarbeidere på veien inn i en profesjonell del av den trønderske filmbransjen. Vi legger derfor ned en betydelig innsats i å rekruttere nyutdannede filmarbeidere fra Trøndelag til å gjennomføre tiltaket, heller enn å hente folk utenfra vår region. En annet eksempel på tiltak for å styrke både talentutvikling og selskap, og som på sikt kan ha stor betydning med tanke på både lønnsomhet og vekst, er målrettet arbeid med praksisopphold for studenter og ferske filmarbeidere inn i etablerte, trønderske selskap.

Trondheim, 09.09.2022

Eli Gjerde
Daglig leder, Midtnorsk filmsenter

VEDLEGG 2 UTTAELSE FRA SEKSJONSSJEF I TRFK

Hei Anna!

Det er vanskelig å si hvilke endringer som kan komme i endelig rapport, men tilleggsbestillingen vi har sendt Menon omhandler ikke delene av rapporten som dere har basert deres analyse av lønnsomhet og vekst på. Vi understreker igjen at det er viktig at denne versjonen av rapporten ikke legges ved eller deles med kontrollutvalget eller andre. Det må også presiseres at rapporten dere har benyttet er en foreløpig versjon. Endelig versjon vil foreligge i løpet av høst 2022/nyåret 2023.

Med vennlig hilsen
Øyvind Anda

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjfelte

Øyvind Anda

Seksjonsleder

Seksjon kunst og kultur

Skype: oyvan@trondelagfylke.no

74 17 50 35 / 934 42 916

74 17 40 00 (sentralbord)

www.trondelagfylke.no

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Emne: Oversendelse av rapporter

Til: Torbjørn Brandt <torbjorn.brandt@konsek.no>

Sendt: 04.10.2022 08:48:58

Fra: Anna Ølnes <anna.olnes@revisjonmidtnorge.no>

Hei

Vedlagt følger rapporter fra forvaltningsrevisjon av audiovisuell satsing i Trøndelag. Den første rapporten, SK 1023, er hovedrapporten som kontrollutvalget hadde til behandling den 25.6.2021 (sak 31/21). Den andre rapporten er rapport fra tilleggsbestilling, SK 1023-2, som kontrollutvalget ba om i samme sak.

I sak 56/22, der revisor var tilstede og orienterte om status for tilleggsbestillingen, ba kontrollutvalget revisor foreta justeringer i hovedrapporten, der informasjonen er feil p.g.a. av den tiden som har gått siden den ble ferdigstilt (mars 2021).

Revisor har lagt inn en tilleggskommentar i forordet:

KU ba, i sak 56/22, revisor om å gjøre eventuelle korrigeringer i rapporten, dersom det har skjedd viktige endringer siden 2021. Revisor har spesifisert endringer i fotnoter. Intervjuinformasjonen i denne rapporten er basert på intervju med daværende nøkkelpersoner rundt filmselskapene. Det er andre personer som har funksjonene som styreleder i Midtnorsk Filmsenter, samt daglig leder og filmkonsulent i FilmInvest, nå.

Videre har endret begreps i vurdering rundt lønnsomhet og konklusjon knyttet Midtnorsk Filmsenter AS:
Fotnote 23:

Fra «ikke spesielt førende» til «ikke vært eksplisitt førende» for Midtnorsk Filmsenter

Endringen er basert på høringsuttalelse i forbindelse med tilleggsbestillingen.

Revisor har videre lagt til fotnote knyttet beskrivelse av den administrative organiseringen av selskapene, på grunn av endringer i funksjoner, ledelse og ansatte:

Fotnote 12.

Ny styreleder i 2022

Fotnote 15:

Funksjonene er noe endret i 2022, jf. Midtnorskfilm.no

Fotnote 17:

Daværende filmkonsulent. Ny filmkonsulent fra 2022

Fotnote 18:

Daværende daglige ledelse. Ny daglig leder i FilmInvest fra 2022

Til slutt har revisor lagt til fotnoter knyttet til prosesser som den gangen var i gang, men som nå er avsluttet og iverksatt (i form av forskrift).

Fotnote 20:

Forskriften ble endret i 2021. Filmer uten forhåndsstøtte fra NFI, er ikke lenger berettiget for etterhåndsstøtte.

Fotnote: 19:

Ferdig evaluering: Evaluering av regionale filmsentre og filmfond Evaluering for Norsk filminstitutt. Oslo Economics, 30. november 2021.

Revisor vil understreke at informasjonen i den opprinnelige rapporten beskriver status, slik det var i undersøkelsesperioden som ble avsluttet i mars 2021. Anbefalingene kan ha blitt iverksatt i tiden som har

fulgt, og er kanskje ikke så aktuelle lenger. En undersøkelse av det vil innebære en mye omfattende oppfølging, som involverer fylkeskommunen og selskapene.

Revisor har ingen kommentarer til rapporten fra tilleggsbestillingen

Vennlig hilsen

Anna Ølnes

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

M +47 906 33 713 | [Teams](#)

Besøksadresse: Olav Trygvassons gate 8-10, Trondheim

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer
W www.revisjonmidt norge.no | M +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

Kontrollutvalgets årsplan for 2024 med møteplan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

60/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/341 - 9

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar plan for kontrollarbeidet for 2024.
2. Saken sendes fylkestinget med følgende forslag til vedtak:
Fylkestinget tar plan for kontrollarbeidet 2024 til orientering.

Vedlegg

Årsplan for kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune 2024

Saksopplysninger

Kontrollutvalget må ta stilling til hvordan de ønsker å arbeide med sitt område. For å systematisere og målrette kontrollutvalgets arbeid, så har sekretariatet utarbeidet et utkast til en årsplan som viser kontrollutvalgets strategi for gjennomføringen av egenkontrollen.

Kontrollutvalget har mange oppgaver og virkemidler de kan ta i bruk. Årsplanen tar sikte på å gjenspeile dette ved å synliggjøre hovedoppgavene for kontrollutvalgets arbeid og gir en overordnet oversikt for gjennomføringen av egenkontrollen.

Siden det er et nytt kontrollutvalg, så er arbeidet lagt opp i tråd med hvordan kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune har arbeidet tidligere. Utkastet må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Det legges opp til en gjennomgang av planen slik at utvalget kan tilpasse strategi og planlagte aktiviteter ut fra sine ønsker.

Aktivitetene gjenspeiler i hovedsak kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver. Ut over planlagt aktivitet er det løpende vurderinger på behov for orienteringer, behandling av henvendelser og lignende.

Konklusjon og vurdering

Hensikten med årsplanen er at kontrollutvalget kan synliggjøre hvordan de planlegger å utføre sitt arbeid overfor fylkestinget og administrasjonen. Forventningsavklaring og rolleforståelse er viktig for en god samhandling mellom aktørene.

Årsplanen inneholder et vedlegg med en møteplan for når møtene i kontrollutvalget kan gjennomføres, med forslag til tema.

Kontrollutvalget bes om ta stilling til hvordan det ønsker å arbeide med sitt område ut fra sekretariatets utkast til plan.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

2024

Hovedmålene for kontrollutvalgets arbeid og strategi for oppgavegjennomføring.

Oversikt over hvilke kontroll- og tilsynsoppgaver som vil stå i fokus.

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE.....	
INNLEDNING	
1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	1
1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	1
1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT	1
1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT.....	1
1.4 REVISJONEN.....	1
2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET	2
2.1 REGNSKAPSREVISJON	2
2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	2
2.2.1 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	3
2.2.2 FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL	3
2.2.3 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER.....	3
2.4 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN	4
2.4.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE.....	4
2.4.2 BEFARING/BESØK.....	4
2.4.3 SAMORDNING AV KONTROLL.....	5
2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM.....	5
2.5 SAKER TIL FYLKESTINGET OG RAPPORTERING	5
2.6 KOMPETANSEUTVIKLING OG INFORMASJON	5
3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2024.....	6
VEDLEGG - MØTEPLAN.....	7

INNLEDNING

Fylkeskommunen forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne og utøver et stort regionalpolitisk skjønn. Den fylkeskommunale tjenesteproduksjonen har en stor bredde og er omfangsrik, noe som medfører et utstrakt behov for styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret. Hensikten er å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen gjennom å følge med på at fylkeskommunen når de mål som er satt og oppfyller ulike krav til forvaltningen.

Kontrollutvalget er fylkestingets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på fylkestingets vegne. Arbeidet styres av kommunelovens §§ 22, 23 og 24, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom fylkestinget og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for en god og åpen dialog slik at det kan skapes en forståelse for hvordan og hvorfor oppgavene gjennomføres. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg til kontroll med den fylkeskommunale forvaltningen, med revisjonens arbeid og med fylkeskommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i fylkeskommunen, samt påse at fylkeskommunens regnskap blir betryggende revidert.

En årsplan er et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

*For kontrollutvalget
Ina Pedersen
leder*

1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter, og kan få protokollert sine merknader.

Møtene gjennomføres i hovedsak i Trondheim siden dette er mest ressursbesparende ut fra kontrollutvalgets sammensetning.

Ved behov brukes fjernmøter i henhold til fylkeskommunens forretningsorden for fylkestinget/fylkesutvalget/hovedutvalgene.

Det legges opp til 11 møter i 2024, se kontrollutvalgets møteplan for 2024 i kapittel 3.

1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i fylkeskommunen. For at forslaget vil foreligge tidsnok til at fylkeskommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter, så behandler kontrollutvalget denne saken i sitt septembermøte.

Budsjettforslaget utgjør rammen for kontrollutvalgets virksomhet, revisjonens virksomhet og sekretariatets virksomhet.

1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er uavhengig fra kommunens administrasjon og revisjon. Trøndelag fylkeskommune er eier av Konsek Trøndelag IKS som har som oppgave å dekke sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget. Ragnhild Aashaug er oppdragsansvarlig rådgiver.

Rammen er på 1379 timer, noe som tilsier en møteaktivitet på 10 -12 møter i året. Dersom det oppstår uforutsette hendelser er det rom for ekstra møter.

1.4 REVISJONEN

Trøndelag fylkeskommune er eier av Revisjon Midt-Norge SA. Knut Tanem er oppdragsansvarlig regnskapsrevisor for 2024.

For øvrige revisjonstjenester er revisor Merete Montero utvalgets kontaktperson. Revisjonen utnevner oppdragsansvarlige revisor for det enkelte oppdrag.

Det er en ramme på 1725 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser som utlignes over 4-årsperioden.

For regnskapsrevisjonen er innholdet i henhold til engasjementsbrevet.

2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET

2.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og avtalen som foreligger med revisor.

Revisor legger årlig frem:

- Uavhengighetserklæring
- Revisjonsstrategi
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for gjennomføring av forenklet etterlevelseskontroll
- Attestasjonsuttalelse for forenklet etterlevelseskontroll
- Revisjonsberetning for Kompetansesenteret Tannhelse Midt Trøndelag FKF
- Revisjonsberetning for UKM Norge Trøndelag FKF
- Revisjonsberetning av Trøndelag fylkeskommune sitt årsregnskap og årsberetning

På bakgrunn av fylkeskommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) gir kontrollutvalget en uttalelse til fylkestinget, med kopi til fylkesutvalget. Kontrollutvalget gir også en egen uttalelse for de fylkeskommunale foretakene.

Aktivitetene tilknyttet regnskapsrevisjonen fremgår av møteplanen.

Revisor skriver nummererte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes, og kontrollutvalget vil følge med på at dette blir fulgt opp. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av fylkeskommunen, sendes fylkestinget for videre behandling. Dersom revisor har andre merknader vil kontrollutvalget vurdere om og hvordan det skal følges opp.

2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjoner i fylkeskommunen og i selskapene som fylkeskommunen har eierinteresser i.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget må lage en plan for gjennomføringen av forvaltningsrevisjoner og en plan for gjennomføring av eierskapskontroller innen utgangen av 2024. Planene skal være basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger, og vedtas av fylkestinget.

Utvalget skal også se til at administrasjonen setter i verk vedtak som er gitt av fylkestinget etter forvaltningsrevisjoner.

2.2.1 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget har som mål at det i løpet av første halvår utarbeides planer som viser på hvilke områder det henholdsvis skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

Det er bestilt en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges til grunn for planarbeidet. Det legges opp til et prosessarbeid i 2024 hvor utvalget jobber med analysen og utarbeidelse av planene over flere møter hvor det blant annet hentes inn innspill fra administrasjonen og tillitsvalgte.

I utarbeidelsen av planene vil kontrollutvalget invitere til innspill fra sentrale aktører i fylkestinget. Hensikten er å sikre at planene får en god forankring siden kontrollutvalgets forslag til plan skal vedtas av fylkestinget.

For at utvalget til enhver tid kan velge ut de mest aktuelle områdene, så vil kontrollutvalget be om at fylkestinget delegerer til utvalget å gjøre endringer i planene.

2.2.2 FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget vil få følgende forvaltningsrevisjonsrapporter til behandling i 2024:

- Fylkesveier
- Vegadministrasjon
- Investeringer og vedlikehold av kulturtilbud

Det foreligger ingen eierskapskontroller til behandling.

Kontrollutvalget skal bestille nye prosjekter for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i 2024, men planlegger å legge ny risiko- og vesentlighetsvurdering til grunn for disse bestillingene dersom fylkestinget ikke ønsker noe annet.

På bakgrunn av prioriteringene i plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll vil kontrollutvalget bestille konkrete prosjekter i form av en bestillingsdialog med revisjonen. Revisor utarbeider en prosjektplan som vedtas i kontrollutvalget for å sikre at prosjektet er i tråd med kontrollutvalgets ønsker. Deretter leveres en rapport av den gjennomførte forvaltningsrevisjonen eller eierskapskontrollen til kontrollutvalget. I utvalgets behandling innstiller de på eventuelle anbefalinger til fylkestinget.

Rapporter fra forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller oversendes fortløpende til fylkestinget til behandling.

2.2.3 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

Vedtatte anbefalinger fra forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp av kontrollutvalget. Utvalget innkaller da fylkesdirektøren og ber om en orientering for hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme vedtatte anbefalinger.

Kontrollutvalget vil følge opp følgende forvaltningsrevisjonsrapporter i 2024:

- Offentlige anskaffelser
- Filmsatsing

For eierskapskontrollene så følger kontrollutvalget opp på samme måte som beskrevet i punkt 2.2.3.

Utvalget innkaller da eierrepresentanten og fylkesdirektøren for en orientering om hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme anbefalinger i rapportene.

Kontrollutvalget vil følge opp følgende eierskapskontroll i 2024:

- Eierstyringen i Trøndelag fylkeskommune

2.4 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget fører tilsyn med forvaltningen på vegne av fylkestinget. Kontrollutvalget imøteser bestillinger for saker og prosjekter som fylkestinget ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres i hovedsak gjennom orienteringer fra administrasjonen. Det tas fortløpende stilling til dette.

Henvendelser til kontrollutvalget, utvalgets egne observasjoner og initiativ, samt saker hvor fylkeskommunen har vært omtalt i media vil fortløpende bli fulgt opp.

Kontrollutvalget vil følge opp fylkestingsvedtak som er initiert av kontrollutvalget.

2.4.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget ønsker spesielt at administrativ ledelse er til stede ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

I møteplanen er det satt opp en orientering om fylkesdirektørens internkontroll slik at kontrollutvalget kan bli kjent med hvordan internkontrollen gjennomføres i organisasjonen. Siden det også er en del av egenkontrollen i fylkeskommunen, vil det være viktig for kontrollutvalget å få en oversikt over hvordan fylkesdirektøren jobber med dette.

Kontrollutvalget er fylkestingets organ for gjennomføring av egenkontrollen. Det er planlagt et møte med fylkesordfører i slutten av året for å evaluere samhandlingen mellom fylkestinget og kontrollutvalget. Hensikten er at fylkestinget opplever at egenkontrollen ivaretas slik de ønsker.

2.4.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den fylkeskommunale forvaltningen, og for at ansatte i fylkeskommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, vil utvalget besøke ulike virksomheter. Dette kan også inkludere fylkeskommunale foretak og selskap. Kontrollutvalget planlegger å gjennomføre et besøk i 2024.

2.4.3 SAMORDNING AV KONTROLL

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal sees i sammenheng. Kontrollformene har et formål om å bidra til læring og forbedring, og kan bygges på hverandres arbeid. Sekretariatet vil legge frem aktuelle og relevante tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer. Det er planlagt at dette kan gjøres gjennom en orientering fra fylkesdirektøren. Kommunelovens §30-7 sier at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i fylkeskommunen. Sekretariatet sørger for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen.

2.4.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget vil ikke opptre som et klageorgan, og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv om den enkelte henvendelse er relevant for utvalget, og tar stilling til i hvilken form og grad henvendelsene fra publikum skal følges opp.

2.5 SAKER TIL FYLKESTINGET OG RAPPORTERING

Kontrollutvalget er fylkestingets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på fylkestingets vegne. I saker som krever beslutning, så innstiller kontrollutvalget til fylkestinget.

Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til fylkestinget, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes fortløpende.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2023 behandles i mars i 2024, og oversendes deretter til fylkestinget.
- Årsplan for 2024 sendes fylkestinget til orientering slik at fylkestinget er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes fortløpende.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i fylkestinget når utvalgets saker skal behandles, og i henhold til fylkeskommunens forretningsorden for fylkestinget/fylkesutvalget/hovedutvalgene skal utvalgets leder legge frem saker fra kontrollutvalget. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

2.6 KOMPETANSEUTVIKLING OG INFORMASJON

I det første året legges det opp til en del opplæring slik at utvalget har best mulig forutsetninger for å utøve rollen. Dette fremgår av møteplanen. Det er i budsjettet lagt opp til at utvalget har mulighet til å delta på ulike kurs gjennom NKRF og FKT (faglige kompetanseorgan og interesseorganisasjoner for kontroll og revisjon).

Kontrollutvalget og sekretariatet vil arbeide med å informere om kontrollarbeidet. Det er utarbeidet en kommunikasjons- og mediestrategi som utvalget vil følge. På sekretariatets hjemmeside, www.konsek.no er det enkel tilgang til kontrollutvalgets saksdokumenter.

3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2024

Møteplanen er vedlagt, og gir en oversikt over behandlingen av faste saker. Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt for å sikre en dynamisk egenkontroll som tar utgangspunkt i saker/områder som kan utgjøre en risiko og som er vesentlig

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Aktiviteter/saker		16.jan	13.feb	12.mar	09.apr	28.mai	10.jun	27.aug	17.sep	15.okt	12.nov	10.des
Påse betryggende revidering	Kontrollutvalgets uttalelse årsregnskap og årsberetning				x							
	Etterlevelseskontroll		x									
	Revisjonsnotat fra revisor				x							
	Revisjonsstrategi										x	
	Uavhengighetserklæring										x	
Planlagte orienteringer fra fylkesdirektør (FD)	FDs internkontroll		x									
	Årsregnskap/årsmelding 2023				x							
	Statlige tilsyn						x					
Evaluering med fylkesordfører	Samhandling m/ fylkestinget											x
Årsmelding for 2023	Rapport til fylkestinget			x								
Budsjett	Budsjettkontroll 2024								x			
	Budsjett 2025								x			
Årsplan 2025										x	x	
Plan for forvaltningsrevisjon			x	x	(x)	x						
Plan for eierskapskontroll			x	x	(x)	x						
Bestille forvaltningsrevisjon								x	(x)			
Oppfølging av rapporter											(x)	(x)
Levering rapport			(x)	(x)		x						
Virksomhetsbesøk						Plan	Besøk					
Evaluering											x	
Opplæring		x	x	x		x		x		x		

Tema for opplæring

16. januar 2023

Regional samling Trondheim

	13. februar 2023	Årsregnskap
	12. mars 2023	Mer om plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
	28. mai 2023	Henvendelser
Kurs/konferanser	31.januar - 1. februar	Kontrollutvalgskonferansen NKRF, Gardermoen
	5. - 6. februar	Kontrollutvalgslederskolen FKT, del 2 på Gardermoen
	4. - 5. juni	Fagkonferansen FKT, Gardermoen

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

61/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/582 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Aktuelle kurs for kontrollutvalget

Engasjementsbrev Revisjon Midt-Norge SA

Saksopplysninger

Følgende referatsaker legges frem i møtet:

1. Oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019 - 2023
2. Engasjementsbrev fra Revisjon Midt-Norge SA
3. Aktuelle kurs for kontrollutvalget første halvår 2024

Vurdering og konklusjon

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av referatsakene i møtet. Kontrollutvalget kan ta vedlagte referatsaker til orientering.

Aktuelle kurs for kontrollutvalget

Regionsamling for kontrollutvalg 2024

i regi av Konsek Trøndelag IKS

Røros: mandag 15. januar

Trondheim: tirsdag 16. januar

Steinkjer: onsdag 17. januar

Mosjøen: torsdag 18. januar

Les invitasjonen [her](#)

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2024

31. januar – 1. februar 2024

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Påmeldingsfrist: 14.12.2023

Les programmet [her](#)

FKTs Kontrollutvalgslederskolen del 2

5. – 6. februar 2024

Clarion Oslo Airport, Gardermoen

Påmeldingsfrist: 4. januar

Les programmet [her](#)

FKTs Fagkonferansen for kontrollutvalg

4. – 5. juni 2024

Quality Airport Hotel, Gardermoen

Les programmet [her](#)

Trøndelag fylkeskommune
v/ Fylkesdirektøren

Kontaktperson:
Wenche Holt

Dato og referanse:
17. oktober 2022

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

ENGASJEMENTSBREV – TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

1. Innledning

Revisjon Midt-Norge SA ble i fylkestingssak 47/17 valgt til revisor for Trøndelag fylkeskommune fra 1.01.2018. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger. Revisjonen omfatter fylkeskommuneregnskapet og foretaksregnskapene der det er aktuelt og det foreligger avtale om revisjon, herunder konsolidert årsregnskap.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal regnskapsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget.

2. Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av NKRF er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er det fylkesdirektøren som er ansvarlig for at fylkeskommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også fylkesdirektørens ansvar å utarbeide og fremme fylkeskommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

Fylkeskommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll. Slike revisjoner eller gjennomganger vil eventuelt kunne avtales.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (fylkeskommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid påvirkes av kvaliteten på, og effektiviteten av fylkeskommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om fylkeskommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av fylkeskommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 og god kommunal revisjonsskikk er det vår oppgave å se etter om fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Denne kontrollen skal gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og avgis etter RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremgår av kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til fylkesdirektøren.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgi følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Underskrift på kontrolloppstillingen for lønns- og pensjonskostnader (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11 – RF 1022).

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv. Disse uttalelsene vil innhentes fra administrasjonen.

I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen innhenter revisor en skriftlig uttalelse fra ledelsen for den aktuelle kontrollen.

5. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

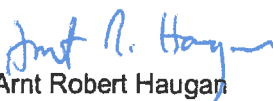
6. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med fylkeskommunens forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Vi ber om at dere underskriver og returnerer vedlagte kopi av brevet for å bekrefte at dere samtykker i vilkårene for revisjonen av regnskapet, herunder våre respektive ansvarsområder.

Med vennlig hilsen

Arnt Robert Haugan
Daglig leder

Direkte ☎ 922 53 981 eller ✉ amt.robort.haugan@revisjonmidtnorge.no

Undertegnede bekrefter mottakelse og samtykker i vilkårene på vegne av Trøndelag fylkeskommune

(signert)
Fylkesdirektør

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

62/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/582 - 4

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte. Da kan forslag om å sette opp saken fremmes i denne sak.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Endring av møtedato e.l.
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

14.12.2023

Saknr

63/23

Saksbehandler Ragnhild Aashaug

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/582 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 14.12.2023, godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen går gjennom i møtet med utvalget slik at feil og mangler kan rettes opp av sekretariatet. Utvalget oppfordres deretter til å godkjenne møteprotokollen.